

Hemelryck dat is Lof-sangh van 't Rijcke der hemelen

'twelck eertijds beweegt heeft Adrianum rechter van Nicomedien tot het gheloof ende martyrie ons' Heeren Iesv Christi

Joannes Stalpaert van der Wiele

bron

Joannes Stalpaert van der Wiele, *Hemelryck dat is Lof-sangh van 't Rijcke der hemelen*. Adryaen Claesz Vryenberch, Delft 1621

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/stal001heme01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Portael *Des Hemelrycks.*

GOedhartigen Leser. Siet hier het Rijke der Hemelen, uw' hoogste Goed, uw' leste Eynde. Onhelstet met beyd' uw' Ermen, bemindt het wt gantscher sielen, verlanght het met al uw' sinnen, bewerct het met al uw' krachten. Het is wel dubbeld over de pijnne waerd: Niet soo 't u hier beschreven, maer soo 't daer in sich selven is. Want ist by aldien, dat hier een kleyn, nauw-bepaelt, onseker, sorgelick, ende verganckelick kroontjen, so grooten arbeyd, onrust ende perijckel waerdigh is gelijkmen van ouds, ende noch ondertusschen by tegenwoordige ondervindinge gewaer word, dat de menschen daeromme goed, eer, lijf en leven durven avontuyren: Wat sal dan yegelijck onbedurven oordeel waerden te verdienen een Rijck, 'twelck in Eere 't alderhoogste, in Rijckdom 't alderdiepste, in Mogentheyd 't alderbreedste, in Palen 't aldergrootste, ende in Weelden is 't aldersoetste. Een Rijck dat sonder na dencken gebruyct, sonder opspraec genoten, ende sonder vrees van verlies, tot inder eeuwigheyd werdt beseten. Sulcx dat wel te recht d'aldervoor-

sichtighste ende wijste Princen, oock int vreedsamighste besit van haer Rijcken, als t'eenmael vergeten van't tegenwoordigh, alleen maerschenen bekommert te syn voor het toekomende. Dit getuygen alsnoch de spreucken die van henlieden by ons, tot op den dagh van huyden, syn gebleven. Hoorter Een voor Alle de reste: ^a*Vvat is my in den hemel? en vvat heb ik buyten dy begeert op ter aerde? Mijn vleesch ende mijn hart syn my ontbroken: O God mijnder harten, ende mijn erfdeel, mijn God inder eeuwigheyd!* Item; ^b*hoe aengenaem syn uvv' Tenten Heere God der heyrkrachten! Mijn siele joockt naer uvve voorsaelen, ende besvvijckt van verlangen.* Item ^c*Ick sal versaedt vverden, als my uvv' heerlickheyd verschenen sal syn, &c.* Dus riepen de grootste ende de rijkste, inde aldergeluckighste tijden. ^dPsal. 72. 25. ^ePsal. 83. ^fPsal. 16. 15.

Wat sullen dan doen de kleynste ende d'armste int middel der ellenden? Voorwaer niet anders als de Drenckelingen, de welcke geworpen synde buyten boord int middel der Rivieren, wat datze oock onderwegen van stroo ofte drijvend hout komen te grijpen ende te grabbelen, so lang nochtans mette nederdalende Ebbe, int perijckel van haer leven gedreven werden na zee, tot datse ter goeder avontuyre yet onroerelicks, t'sy van klippen, uytstekende hoofden ofte ingeheyde masten komen te ontmoeten; 'twelck als onbeweegt bly-

vende henluyden, te minsten by provisie tot nader verlossinge, kan strecken tot behoudenis. De wereld ende alle de Inwoonders van dien, seyde de wijse Thecuite, syn als nederdalende wateren, die ons elcks int bysonder niet anders als drenckelingen, mede en slepen na de dood; de welcke als een zee, een grote menighte van menschen dagelicx ontfangt ende nimmermeer over en loopt, ofte ooc selfs versaed is. wat wyluyden hier komen te grijpen, ofte waer na dat wy hier grabbelen, 'tsyn rijckdommen, weelden, hooge staten, gunsten van Princen, ja kroonen en Scepteren selfs, ten kan onse driftigheyd niet wederhouden, so lang als wy niet en komen te ontmoeten yet onroerelicx ofte onbewegelicks. Sulcks dat wel te recht eertijds geseyt wiert by den grooten ^eAugustinus, *O Heer ghy hebt ons geschapen tot u, ende ons hart blijft ongerust, tot dattet comt te rusten in u.* Ende voorwaer niet sonder reden: ^eLib. j. Confess. Cap. 1. want gelijckerwijs alle natuerlicke dingen sich selven so lang blyven bewegen, tot datze komen te rusten in hun middelstip; als blijct aen een steen nederdalende ter aerde, aenden rooc opstigende na de lucht, ende diergelijcken: Soo mede den menschelicken geest, tot dat hy komt te rusten in Gode, wiens vermakelicke Tenten alleen onvergankelick, wiens heylighen verheven Bergh alleen onbeweeghelick, ende het *Centrum* ofte middelstip

onser sielen is: alle de reste of Ebbende of Vloeyende onder de Maen, ofte roerende ende drayende daerboven, tot het *Primum Mobile* of d'eerste beroerte toe. Nu, het gene daer boven is, Al hoe wel de voorsichtigheyt Gods, geduyrende den tijt van dit tegenwoordich leven, ooc voor zijn beste vrienden verburgen houdt; ons getuygende de ¹H. Schriftuyr, *dat gheen Oogh ghesien, gheen Oor ghehoort, gheen Menschen hart bedacht en heeft, het vvelck God heeft bereydt den ghenen die hem beminnen:* ¹Isaiae 64. 4.
Wesende oock onse gelegentheyt al hiersoodanich; dat gheen verstand, soo lang ¹1. Cor. 2. 9.
alst noch gehecht is aen de phantasien van zijn herssenen, verdragen en kan d'onsprekelicke klaerheyt van 't Rijke der Hemelen, niet meer als een Vlerck-Muys het licht der Sonnen; Soo heeft het nochtans belieft de Goedheyt Gods in zyn H. Schriftuyren (de welcke desen aengaende niet anders en sijn als een deel troostelijke Brieven, ghesonden aen het Ballingschap zijnder kinderen) ons voor te houden sekere ghelijckenissen, door de welcke hy ons menschelijcker wijze voor ooghen stelt de wellust van onse eeuwighe salicheyd. De desen na dien ik die, door andere occasie by malkanderen vergadert synde, in Rijm hadde ghestelt, om t'avond of morghen te verstrecken een ghedeelte van een meerder

Bouck; Ende de selve ondertusschen tot een Eerlijck vermaeck, soo d'een als d'ander eenvoudelick hadde vertoont; hebbe ick mijn ter versoucke van vrinden, die daer smaeck in hadden gevonden, laten bewegen, omme t'ontgaen de kosten ende moeyten van Copieren, by provisie ende by manier van Extract de selve te laten Drucken. Tot geenen anderen eynde, Goedgunstighe Leser, dan om u te stichten, ende als in een Taeffereel een weynigh te crajonneren ofte te beschaduwten het gheen den Godvreesenden mensch belooft is int andere Leven, daer toe wy alle te samen spoeyen en vloeyen. Ende voorwaer nademael ghy hier inne, onder andere ghelijckenissen ende namen des Hemels vinden sult het *Huys Gods*: Soo is immers meer als de pijn waerd, daeromme somwijlen eens ernstelijck te dencken; Eensdeels overmids dat sulcks gedaen hebben die ghene de welcke hier eertijds woonden in ghemarmerde ende Coninglijcke Palleyzen; Ghelijckerwijs hier boven te sien was aen den Koningh David, die gheen blijder ^stydinge oyt en ontging, dan als hem gheseyt werde dat hem 'tgeluck soude ghebeuren van te gaen int Huys des Heeren: eensdeels oock ^sPsa. 121 overmids de vlytigheyd, die wy alhier in ons bespeuren int besichtighen van een Brockjen Huysinghs, 'twelck wy luyden

slechts voor een kleynen tijd of in koop, of in huyr meynen te bewoonen: Met hoe veel te meerder redenen sal't ons dan wel betamen, mette voeten onser affectien ende d'ooghen onser harten te gaen besichtighen het Huys ons' Vaders, de Voor-saelen, Slaep-kameren, Saletten, Lust-hoven ende andere stucken van dien, daer wy onse hoop ende rekening maken eeuwich te sullen wonen? versekert synde *dat* ^hvvy *hier gheen blijvende plaets en hebben, maer nae een toekomende trachten.* Het welck ^hAd. Hebr. 13. 14. indien wy ondertusschen aendachtelijck ende rijpelicken bedencken, een sonderlingh middel wesen sal, om ons int onghestadigh Avontuyr van dese wanckeke werelddt te geven een onberoerlick gemoedt ende een onbeweghelick leven; Al veel sekerder ende vaster, als wel vande Stoiciens beroemt, ofte van Seneca oyt is beschreven.

Neemt dan ten besten desen mijnen kleynen dienst, ende beweeght mijn met uw' goede gunste tot yet meerders. Een dingh moet ghy hier noch ghewaerschout syn, daer ghy u anders int lesen een weynigh aen soud moghen stooten; te weten dat het onvolmaeckte Gheschrift, daer dit een Extractjen van is, gheschreven is *Stilo prognostico*, dat is voor-seggens gewijse: het welck de Dichters ofte Vaers-schrijvers, onder andere Privile-

**ir

gien, altijd gheoorloft ende gheoctroyeert is gheweest. Derhalven en sult gh'u niet
believen t'onrustighen, als ghy somtijds van een voorleden gheschiedenisse, ontmoeten
sult eenighe toekomende woorden. Niet anders, Dan dat ick u van harten toe-wensche,
u op het Huys Gods ofte het Hemelrijck alsoo te verlieven, dat ghy daer over met
verduldigheyd een weynigh tijds verdraghende d'onheylen van dit Dal der traenen,
uvv' ⁱsiel moogt komen te besitten, ende ontfanghen te vverden inde Eeuwighe^k
Tabernaeckelen.

AMEN.

ⁱLucae 21. 19.

^kLucae 16. 9.

Kort argument Deses Lof-sanghs, ghenomen uyt V. Beda, Adone Trevirensi, Vsuardo, ende andere onghetwijfelde Acten.

ADrianus Rechter van Nicomedien, van vvegen den Keyser Maximianus vervolgende de Christenen; Als hy nu menighverven met vervvonderingh gesien hadde heurluyder standvastigheyd int belijden des Gheloofs, ende int verdragen der tormenten; daer over grootelicks bevveegt, ende by henluyden vande reden vvaerom, namentlicken de uytstekende beloften van't Rijke der Hemelen, onderrecht synde, heeft sich tottet geloof Christi bekeert. Derhalven hy int geselschap van xxij Martelaeren, hy hem selfs van te vooren om den Naem des Heeren gepijnigt, gevvurpen is inden Kercker. Alvvaer hem besouckende zijn huysvrou Natalia, de vvelcke oock voor hem, het Christen Gheloof hadde aengenomen, hem tot het Martyrie soo heeft ontsteken, dat hy uyt den Kercker gebracht, soo lange met roeden is geslagen, tot dat hem het ingevvand bestond te verdruypen. Eyndtelicken gebonden op een Rad, ende aldaer handen en voeten afgekapt sijnde, heeft door Lede-braeck zijn leven salighlick voleyndigt op den vierden Marty ontrent het Jaer ons Heeren. CCCvj.

**ijr

Klinck-dicht

**Op de *Costelijcke Parel by de vvelcke het Hemelrijck vverdt
vergheleecken int xiv Ghedicht Deses Lof-sangs.***

O Costelijcke Paerl', O over schoon Iuweel!

Die u ghevonden heeft magh vry al 'tzijn vercoopen,
Op dat hy u behoud': al 'swerelts goedt met hoopen
T'saem opgetast en is by u niet 'tminste deel.

Ick hebbe vanden Heer begeert geen beden veel,
Maer u mijn schat alleen, hier hebb' ick om geropen
Als 'thert nae 'swaters stroom hebb' ick hier na gelopen
Om in Godts Huys te zijn den tijdt mijns levens heel.

Int gantsch dit aertsch Prieel is niet van sulcker waerde,
Noyt oor en heeft gehoort, noyt oogh zach diesgelijck,
Noyt yet in 'tsmenschen hart zich zoo schoon openbaerde,

Al 'swerelts macht en pracht is hier by niet dan slijck.
God gev' hem die zoo zoet dit met zijn pen verclaerde,
Na zijn' en mijne wensch in Christo '*Hemelrijck.*

Unam petij a Domino, hanc requiram.

**Vierslaghen Op Het Hvys Godes
Daer t'Rijck der Hemelen by vergheleecken werdt int sevende
Gedicht deses Lof-sanghs.**

AL wie ghy sijt benoorden off besuyden,
Off u omthout int Westen off int Oost,
Soo cleyn als groot, soo rijck als arme luyden
Tot yder een sal dienen mijn propoost.
Ghy die u dunckt seer wel te sijn gheseten,
Seer schoon ghehuyst, en naer uw' wensch ghehoofft,
Wilt u daer van niet al te veel vermeten,
Eer langh sult ghy daer van werden berooft.
Ghy moet van hier al liet ghy u bemuyren
En provanderen u voor hondert Iaer,
Als hy die om 'tvergrooten van zijn Schuyren
Docht recht of all' zijn saecken stonden claer:
Maer hoorden haest; O Sot ghy sult verliesen
Vw' siel en uw' besit noch desen Nacht.
Dus Rijcken, wilt een beter raed verkiesen
Om naemaels oock te wonen sijt verdacht.
V werdt alsulcken Huys hier aengepresen,
Waer by het Hoff en 'tSpaens Escoriael

****iijr**

Off wat gebouw' ter Wereld schoon kan wesen,
Is als een Swaluws Nest off eyerschael

Soo dat ghy wel met reden mooght verlieven
Op sulcken Huys dat nimmermeer vervuylt,
Veroudert noch vervalt, en vry van dieven,
Daer Muys noch Rat noch ongediert en schuylt.

Men is begaen met harten en met sinnen
Om hier te woonen voor een korten tijdt,
En die een Huys tot sijn gerijf kan vinnen
Werdt in sijn binnenste daer mee verblijdt,

Wat sijnder all' die haer daer op verhopē
Met bloedigh sweeten winnende haer brood,
Dat zy op dach een Huysken mochten kopen?
En eer den dach komt sijn zy dickmael dood.

Hoe meenigh Man heeft eertijds voorghenomen
Een Huys te bouwen, en daer toe ghekocht
Behoufte, doende die van verre komen;
Maer starff al eer't ten halven was gebrocht.

Een ander hadd' een Huys na zyn behagen
Geboudt, maer qualick was dat heel gedaen
Off 'tongeluck is daer soo toe gheslagen,
Dat het tot assche bracht den rooden haen.

Gaet nu en hebt soo lief uw' Huys end' Erven
Dat ghy dat viert veel meerder als uw' Godt,
En doedt om 'tHuys uw' voeten schoenen derven,
Als Moyses dee voor 'tbosch door Godts Ghebodt.

Daer 'thuys te pronck alleen maer werdt beseten,
En niet gebruyckt daer werdt den Quaen gehooft,
En d'arme siel te cieren werdt vergeten
Soo dat het blijft van alle deughd berooft.

Verset uw' sin, en wilt uw' sucht besteden
Aen 'tHuys, besietet wel, van 'tHemelrijk;
Een eeuwich Huys, een Huys van pays en vrede,
Waer toe den Coninck David nam zijn wijck.

Zijn Conincks Croon en cost hem niet vermaken
Rijckdomm' en lusten heeft hy niet geacht,
Om eens int Huys des Heeren te geraken
Was sijn ghebed met tranen dagh en nacht.

Wilt u met het verblyden inde Maare
Die hy van desen Huyse hadd' verstaen
Hy seyt niet, Ick, maer als van groote schaare
Wy sullen eens int Huys des Heeren gaen.

Eens ingegaen, is eeuwich daer ghebleven:
Maer hier en woonter niemand alsoo vast,
Off hy werdt dickmael uyt zijn huys gedreven:
Dat ick besit krijcht haest een ander gast.

Dan soo de siel is eeuwich van natuyre,
En 'tlichaem oock, maer in verresen schijn,
Soo moet haer beyder huys oock eeuwich duyren.
Laet doch dat huys een huys van vrede sijn.

Wat Penne sou van dit huys yet ontvouwen.
Dat noyt aen 'smenschen ooren is vertaelt,
Dat oogen noyt gegunt en is 'taenschouwen
Noch oyt en is in 'smenschen hart gedaelt?

Maer daer 'tbegrip haer niet en kan toe strecken,
Gelijck hoe schoon het Huys des Heeren is,
Daer moet een mensch een sterck gelooff verwecken
En ramen dat off peylen by der gis:

Indien God geeft boven zyn Goude Mijnen
Soo veel Ciraets al hier aen menschen quaet,

Wat sal hy geven namaels maer de zijnen,
Die rijck en wijs en goed is sonder maet?
 Neempt noch een ander levendich exempel;
Die sulck vernuft gaff Salomons fabriek
Te kunnen bouwen een soo schoonen Tempel
Meent ghy, salt Huys den Tempel sijn gelijk
 Twelck hy voor hem en sijn gebenedyden
Voor al 'tbegin heeft selver gefondeert?
David moght wel soo dickmael Godt belyden
Die van dit Huys was door den geest geleerd.
 All' wie wat schoons hebben tot alle stonden
Gemaect, waer door haer namen sijn verbreedt,
Die werden ten aensien van Godt ghevonden
Als die om yet te leeren werdt besteedt.
 Is niet van hem 'tverstand en hand gekomen
Die 'tMausoleum eertijds heeft ghebouwt
De wercken van Ephezen ende Romanen
En al wat yewaers konstigh werdt geschouwt?
 Hoe konstigh is dan 'tHuys dat op sijn beste
Maeckt voor hem selfs alsulcken konstenaer?
Maer ghy die noyt voor oogen stelt uw' leste,
En die dit luydt oft maer een droom en waer,
 Can u dit Huys tot liefde niet beweghen,
De vreesse laet doorsteken vleesch en sin;
Als komen sal den Donder en den Regen,
Van G A E T wat raed kondt ghy dan niewerts in?
 Werdt u de deur alsdan voor 'thoofst gesloten
Gh'en krijght daer naemaels binnen geen quartier;
Schickt nu te sijn een vande Huysgenoten;
Te hooren daer K O M T I N , verkrijghtmen hier.

Gelijck hy doedt met zijn Vergulde Penne
Die ons dat Huys, end' oock des Huys Patroon,
Zijn tractament, zijn dienst aldaer doedt kennen;
Waer voor ick hem dat wensche tot een loon.

Syt ghy tot noch toe los en sonder minne
Van sulcken huys geweest u onbekendt;
Hier werdt u dat in uw' verstand en sinne
Soo voorgebleedt al waert ghy daer present.

Den dichter thoont hoe dat hem heeft gegeten
Van Godes Huys een groote jalouzi
Ter wyl hy ons soo levendigh doedt weten
Dat d'eer alhier by daer maer wind en sy.

Daerom soo wilt nae 'thuys alsoo verlangen
Als of ghy balling waert op deser aerd'
Die hem hier vindt als off hy waer gevangen,
Stiert dickmael zijn gemoed ten Hemelwaert.

Jn Domum Domini ibimus!

***ir

Eer-dicht *Op Den Lofsang van't Rycke der Hemelen.*

WAt Irus soo versmaedt die niet soud' willen wesen
Een Caesar, soo wanneer hy tot een *Rijck* geresen
Mogt sijn, het welck altijd in pays bleef end' in vre'?
Wie sou het woeste land niet gaerne in een *Ste'*
Als wijlen plagh te sijn het hoog-bemuyrde Romen
Vermang'len, als hy maer noch somtijds eens mogt komen
In een Bevruchten *Hof* te scheppen zijnen a'em?
Wie sou '*tEscoriael*, 'twelck d'algemeyne Faem
Voor al het groot gebouw' des werelds heeft doen kroonen,
Niet lusten te besien, niet wenschen te bewoonen?
Bysonder als hy daer ontfangen als een vrindt
Of, dat noch meer is, waer gekousterd als een kind?
Men sou geen Man soo slecht ter wereld kunnen vinnen,
Die een begraefde Wey, bewust dat daer van binnen
Verburghen waer een *Schat*, als van een Paradijs,
Niet eygenen en sou om een ghemeene Prijs.
Wat Koopman isser toch van *Paerl'* en Diamanten
Die als hy ergens vindt het Puyck van heel Levanten,

Niet met bereyde moed terstond sou syn te vre'en
Daer vooren al zijn goed ten dancke te besteen,
Versekert Cent por Cent daer aen te sullen winnen?
Wat *Arbeyder* weer, hoe dom hy oock van sinnen
En van begrip mogt sijn, Als hy versekert waer
Dat eenigh Boomgaerd-Heer, of Wijngaerd-eygenaer
Den *Arbeyd* waer gewoon tiendubbeldvoudt te *Loonen*.
Sou laten immermeer zyn naerstigheyd te toonen?
En hoe sou 'smenschen hart, die selden hem verheugdt,
Niet willigh zyn de smart in een *volmaeckte vreugdt*
Als't hem gebeuren mogt met eer en deugd te keeren?
Een hongerighe Maeg, kan laten niet te teeren
Van 'tgunt ter *Maeltijd* staet geschotelt op den Disch
Als hy maer van de spijs en dranck versekert is
Als datz' hem noch tot quael noch schade sullen strecken.
Wie sagh op Elpe Koets oyt *Bruylofs-Bedde* decken
Wanneer hy sonder schaed' of schaemte van wellust
Daer in genieten mogt een Eerelicke Rust,
Of hy en kreeg begeert' daer in te mogen leggen
Met zijn getrouwt partuyr? 'kEn hoorden oock noyt seggen
Dat Looper op de Baen, alwaer hy oock so rasch
Of Ichtig niet te voet, als hy versekert was
Alleen maer weynig *Prijs* met *Loopen* af te winnen,
Sich in gebreke bleef ter plaets te laten vinnen,
Om daer met al de rest een Bod oock na te bien.
En wie heeft noch voor't lest oyt Campioen ghesien

***ijr

Soo schromig voor zyn leen, soo sparigh van zyn ermen
Die daer onwillig waer te vechten en te schermen
Om d'alderdierste Prijs van *d'opgehangen Croon*,
Als by den Coningh selfs hem bystand wierdt geboon
Van wapens en van moed, om daer toe te gheraken?
Maer of by avontuyr niet een van dese saken
Op d'Aerd' te vinden waer, veel minder all' ghelijck;
Soo werdenz' u wel claer hier in dit *Hemelrijck*
Van d'eerst' te lesten toe gevingert en gewesen.
Hier suldy 'tvaste *Rijck*, hier suldy moghen lesen
De Cierelicke Stad, en 't weeldighe *Palley*s
Dat altijd is versaedt van vrede en van Peys.
Hier vindy 't *Paradijs*, Maer met veel beter vruchten
Beplant alst eerste was, daeruyt wy mosten vluchten:
Den Acker niettemin met zyn *verburghen Schat*.
Men wijst u oock alhier het Konincklicke padt
Waer door men regel-recht te rijden of te loopen
Heeft om het beste Puyck der *Parelen* te koopen:
Het *Loon* oock evenwel dat d'Aldermildste hand
De werrick-luyden geeft, voor zyn bewrochte Land:
Oock d'onbepaelde *Vreugd*; en daer met grooter eeren
Een yder is genoodt, het *Avondmael* des Heeren:
De *Bruyloft* des gelijcks met haer ghespreyde Bed';
Het rood scherlake *Kleed* 'twelck na ghekeurde Wet
Den Looper werdt gegundt: En eyndtelick voor't leste,
De onverlepte *Croon*, die voor u is ten beste

***ijv

Indien dat ghy alhier maer wettelijck en strijdt.
Ey! 'tis de pijn wel waerd: weerd, weerd u, wie ghy sijt
(Al soud' u 'taensicht daer van sweet of bloed om bloosen)
Te krijgen tot uw' deel, Een Croon, of die van Roosen
Gevlecht is en gecierdt, of die van Leeljen blinct.
Hoe soet z'ooock de *Poeët* hier met zyn vaersen singt,
Iae daer van schijnt te sijn geen Schrijver maer vertoonder,
Het scheelt nochtans te veel dat z'in haer selven schoonder
End' al veel rijcker sijn. Dan doch nae dien dat ghy
Hier noch een Ballinck syt, soo neemt haer Schildery
Ter wijlen tot vermaeck. End' als ghy die nae 'tlevē
Eens komen sult te sien, Soo segt dat die beschreven
Haer hier in Rijmen heeft, hoewel hy dick gegist
Nochtans door zijn stremijn niet al en heeft gemist.
God gev' ons 'tbreer bescheyd vant gheen hy hier doedt hooren
Eens naemaels in hem selfs met d'ooghen te bespooren.
End' aen den Dichter oock voor '*Hemelrijcke Psalm*
In plaets van een Laurier een *Hemelsrijcke Palm*.

Quid mihi est in caelo!

Extract Hemelryck *Dat is Lof-sangh van't Rijke der Hemelen, &c.*

Eerste Ghedicht.

Adrianus Martelaer Rechter van Nicomedien verbeteret op der aerden den naem ende de daedt van syn Genan Aelius Adrianus Rooms-Keyser. Gaet inden Hemel verre te boven de glorij, die hy VVijlen ghehadt heeft int Roomsche rijk. Item hoe ghenadelijck hy van Gode bekeert is, int pijnighen van xxij Martelaeren.

Niet langh naer deesen tijdt, maer op de selve plaets,
 Sult ^aghy met eygen bloedt doen teyckenen de caets,
 Doch wel met groote winst, van diese sal bekomen.
 Het sal een Rechter syn die 'tvonnis-ampt van Romen,

^aMaximianus.

Maer die van Adria sal hebben synen naem.
 'tPiceensche Adria; en daerom wel bequaem,
 Om nae twee hondert Iaer de vlacken en de boeten
 Van syn ^bGhenan wel eer met snee-wit te versoeten.
 Met snee-wit, wel te recht; als een van Christus school,
 Die in het ^cbloedt des Lams sal wassen syne stool;
 Soo helder en soo wit, dat gheen gesepte loogen,
 Gheen ^dsnee, gheen witte wol, daer tegens op en mogen.
 Dusdaenigh is syn stool; doch die met purper roodt
 Gesoomt is om de lijst, geboordt is inde schoot:
 So gloeyend' van couleur, dat all' de cramesijnen
 Daer vooren van haer prijs, vervallen en verdwijnen.
 Onsaligh syn Ghenan! want als hy nu al schoon
 Ten hooghsten sat verciert in syn verheven throon,
 Beluystert met gesteent, behangen met scherlaecken.
 En met syn gulde kroon de sterren scheen te raecken;
 Soo'n hadd' den yelen roem van d'opgeproncten dwaes,
 Noch nergens nae geraect het alderminste aes
 Van't Hemelsche Cieraet, daer mee de handt des Heeren
 Syn dienaer sal voorsien, syn Martelaer vereeren.
 Maer waer sal hem van daen toch comen sulcken cleedt?
 Ghy vraeght het wel te recht, ick wil ooc dat ghy't weet
 Wt Christus rijcke Cas. Dan ghy sult hem in desen
 Recht als een Maeckelaer, en hy de Coopman wesen.
 Doch hoort eens op wat merct, en werdt met eenen wijs
 Hoe hy die koopen sal, wanneer, en tot wat prijs.
 In Nicomedes Stadt, niet verre vande Thracen
 Sal dese Coomanschap geschien, onlangs voor Paesschen.
 En wildij't weten juyst, den vierden dagh van Maert;
 Daer suldy woonen dan, daer sal met u vergaert

^b*Aelius Adrianus.*

^cApocal. 7. 14.

^dIsa. 1. 18.

Psal. 50. 9.

Syn uw' geheele hof, uw' beulen, en uw' knechten,
Daer mee 'tverwaende stof den Hemel sal bevechten.

Daer sal de diere waer, daer sal geopent zyn
Vw' Winckel-banck van straf, uw' bloedich magasijn.

Daer sal uw' rooster braen, daer sal uw' ketel sieden,
Daer salmen veylen op, voor hem die meest te bieden,
Voor hem die willich is te gheven lijf en bloedt,
De alder-rijckste kroon, het alder-hooghste goedt.

En dat aen ^eyder een: Men sal niet onderscheyen
Van wat geslacht ze syn, wat leven dat ze leyen.

^eActor. 10. 35.
Rom. 10. 12

Zy syn of Man of Wijf, Latijn, Grieck, of Romeyn,
Schoon, of mismaect van lijf, van staet of groot of cleyn,
'tSy of ze syn geweest Gods-vruchtigh, of verstoorders,
Van Wereldt, of van Gheest, rechtvaerdich of vermoorders;

Als zy opt lesten maer hen keeren weer tot Godt,
En als de waer geveylt werdt, willigh syn int bodt.

Dit is de goedheyt Gods, syn miltheyt, syn genade
Dat oock in d'uyr des doots, noyt yemandt quam te spade.

Dat hy nae't waer berou des sondaers so verlangt;
Dat hy't ^fverloren kindt so vlytelick ontfangt.

^fLucae 15. 20.

Dit sal aen desen Man wel duydelicken blijcken.

Och! dat van nu voor dan gheen sondaer en beswijcke.

Dat nu gheen afgoddist, gheen moorder en wantrouw',
Als hy een afgodist, een moorder, door berouw'

Alhier so hoogen kroon, so rijcken cleedt siet krijgen.

En dat door oorsaeck noch (wie sou dat hier verswijgen?)

Door oorsaeck vande sond', door middel van misdaedt.

So ^gplagh den vrienden Gods tot oorber en tot baet,
Tot winningh en profijt te strecken t'alder zyden,

^gRom. 8 . 28.

Dat oock tot onderganck aen d'and'ren sou gedyden;

De^h sonde selfs mee; die hen met meerder sucht
 Doet opstaen van haer val, en voordrijft totte tucht
 En tot saligheyt. het blijktt wel aen den deesen.
 Want dit sal syn een man, die menichmael verweesen
 Ter banck heeft en ter doodt, met een vergalt gemoedt,
 Door last van uw' gebodt, 'tonnosel Christen bloedt.
 Iae die ter selver tijdt, noch drye en twintich mannen,
 Als opper-officier; sal hebben laeten spannen
 Moordaedigh aende pley, en scherpelijck met roen
 Sal hebben laeten slaen, sal hebben doen bebloen.
 Iae om dat zy Gods loff noch efter al verkonden
 Met steenen hebben sal doen stoppen haere monden.
 Met vorder dreygement, en raedt oock niettemin,
 Als uyt medogenthey, om naer des Keysers sin,
 Naer huydt van uw' placcaet, en bloedige geboden,
 Terbermen haere staet, te offeren de goden.

^h*S. August. decorrept. & gratia, c.j.*

Tweede Ghedicht.

Adrianus overlegghende de ghestaltenisse, pijnen ende verduldigheydt der Martelaren, bevat in hem, door Godes inspraeck, een groot berouvv' van syn sonden, ende een begheerte om sich te bekeeren.

En dit op eenen dach ter tijdt en wijlen toe,
 Dat dese heel bebloedt, en hy van pijnen moe
 Verveelt van al het slaen, verwallight van het reken
 Hem in syn cabinet een weynich gaet vertrecken.
 Maer siet hier com[t] den Heer hem onversiens het hert
 Beroeren door de pijn, beweghen door de smert,

Die hy hen aengedaen heeft met soo harde slaegen,
 En zy soo duldelijck geleden en verdraegen.
 Hy gheeft hem inde sin, nu dit nu dat gedacht,
 Hoe dat het meerendeel der deser van geslacht
 Of eel gheboren is, en treffelijck van bloede;
 Of eerlijck heeft geleeft, of machtich is van goede:
 Heel eerbaer van gedaent, van zeden seer beleeft,
 Die niemant oyt gemaent, noyt mensch beschuldicht heeft
 Van't alderminste feyt, van valscheyt of van woucker,
 Oproer, of overspel; tot dat den ondersoucker
 Hen nu heeft aengeclaegt van leering en geloof.
 Dat hem daer over noyt by heel, of halue proof
 In rechten is verthoont, by henluy in haer leven
 Yedt schandelicx misdaen, yedt dootelicx bedreven.
 Dat zy oock al te saem, recht als uyt eene mondt,
 Belijden haeren naem, verclaeren haer verbondt.
 Soo datter oock niet een, tot noch toe is gevonden,
 Daer uyt men heeft gesien of uyt heeft konnen gronden
 Het alderminste merck van oproer of verraet,
 Of yet dat strecken mach tot hinder vande staet.
 In voegen dat hen niet ter werelt can beswaren,
 Dan dat zy ^halle nachts, voor son voor dagh vergaren
 Tot lof-sangh en tot danck voor Christus haeren Godt.
 Dat yder daer besweert syn woordt en syn gebodt;
 Verbinden selfs oock malkanderen by eeden
 Te schouwen alle quaedt, te leven nae de reeden.
 En hier roept hy wel luy: wat heeft my aengegaen!
 Ay my ellendigh mensch! wat heb ick dan gedaen?
 Heb ick so langh t'onrecht en tegen alle seden
 De heyligheyt bestreen, de saligheyt vertreden!

^h*Plinius Iunior*. lib. 10. epist.
97.

Gepijnt met sulcken banck, gemoort met sulcken straf!
 De lijven sonder eer, de leden sonder graf
 Doen stroyen over 'tlandt, doen werpen inde goten!
 Heb ick dan so veel bloedts onschuldig vergoten,
 So menigh man gebraen, so menigh mensch gesoon,
 Door s'Keysers herdt bevel voor d'eer van steene goon!
 Och ongeluckich Man! och waert ghy noyt geboren.
 Onsaligh is den dagh dat ghy u oyt becoren,
 Dat gh'u verleyden liet door goedt of hooge staet,
 Of Keyserlijcke gunst, tot sonden en misdaedt.
 Misdaedt, so grof en groot, dat ick door duysent roeden
 Niet machtich wesen kan mijn wreedtheyt te vergoeden.
 Wat boey mach syn te swaer, wat plaegh *van stalen* bandt,
 Iae selver oock wat vier, voor dese rechter handt!
 Voor dit bebloede lidt, dat met syn onderschrijven,
 Nu desen dooden dorst, nu gheenen dorst ontlijven.
 En ghy vergalde mondt die op de dienaers Godts,
 So dick gelesen hebt den vonnis-brief des doodts
 Wat trechters sullent syn, wat steenen, wat metalen,
 Daer ghy so grooten moordt sult mogen mee betalen!
 Waert noch maer een geweest, die ghy of man of vrouw'
 Om 'tleven hadt gebrocht; noch sou den groten rouw'
 Vant roodt verquiste bloedt, met recht u doen verdwijnen:
 Maer nu so groten schaer! Maer nu met sulcke pijnen,
 So wreedt so ongehoort, by u te syn vernielt,
 By u te syn vermoort, by u te zyn ontsielt!
 Och! daer en is gheen straf; och! daer en syn gheen rayen,
 Oock inde diepste Hel, die van u mogen drayen
 Of nu of immermeer so ongemeten schuldt.
 Wel hoe! de Kercker leyt noch rechte voort vervult

Tot boven d'enclau toe, met roo bebloede plassen.
 En souder noch wel yet ter Werelt kunnen wassen,
 Alwaert Coccythus selfs met zyn bevlamde vloedt,
 Van u vergeten siel d'onwaerde van dit bloedt?
 Waer is Megaera nu, waer zyn haer twee ghesusters,
 De stooksters van mijn vyer (ken soeck toch gheen uytblusters,
 'Ken hebs' oock niet verdient) dat zy my dese borst,
 Tot noch toe so versteent, gemarmert en becorst,
 Door haer ontsteecken Toorts, doen bersten en doen scheuren:
 Op dat ick myn misdaedt, magh eeuwigh gaen betreuren,
 Mach boeten met mijn pijn, en roepen door de Hel:
 Nu wilt gewaerschout syn, Siet toe, en wacht u wel,
 Verschric door dese boet, geleert door mijn exempel,
 Te raecken 'tChristen bloedt, te schennen Godes Tempel.
 Maer hoe! en souder dan noch niet een weynigh raedts,
 Voor mijn ellendigh Man, noch niet een luttel baets
 Voor mijn benaude siel gevonden kunnen werden?
 Och! eeuwigh duert te lang, 'hoe soud' ick kunnen herden:
 Met mijn verdoemden Geest, met mijn bedurven vleesch
 Te leven in het vyer, te sterven int Forneys?
 Te branden dagh en nacht en nimmer te bederven,
 Te leven inde dootd en nimmermeer te sterven,
 Versengt van grooten dorst op Tantalus manier,
 Vertrocken inde borst van't onversaede gier,
 Met Sisyphus vermoeyt, met Ixion gestadich
 Geradert en gedrayt? Och! dit's te ongenadich.
 Dit sou my sijn te swaer te lijden sonder endt.
 Tis waer ick hebbe't meer als wel verdient, ick kendt.
 Mijn sond' is t'overgroot, de plas te menichvuldich
 Vant uytgestorte bloedt, de pijn te onverduldich,

ⁱIsa. 33. 14

Die ick de vrienden Gods, soo langh heb aengedaen.
 Maer heb ick noch terstondt van hen daer niet verstaen,
 Ter wijl ick besigh was met hen nu door de pleyen
 Te trecken van haer God, en nu weer om met vleyen
 Te locken vant geloof, te raen aen onse goon,
 Dat d'oudtste onder hen my seyde: o mijn soon,
 Hoe jammert my uw' ziel! och! al dat wy verdragen,
 Of hier op dese banck, of daer met all' uw' slagen
 Ghetrocken aen de pley; en quetst mijn niet soo seer,
 Als mijn uw' sonde doedt, daer mee ghy Godes eer
 Vercort, end' oock u siel aen doet soo grooten schade.
 Och of ghy't maer verstondt! och of ghy syn genade
 Als noch aenroepen woudt! ten is noch niet te laet.
 Erkendt mijn vriendt, erkendt, erkendt u droeve staet:
 Ontgaet de gramschap Gods, ontloopt syn herde handen,
 Ter wijl't u beuren mach; eer dat hy u te branden
 Doet werpen inde Hel, doet smacken in het vier.
 Keert weder en doet wel, den Heer is goedertier;
 Keert weer ter halver spoor, ^kten was noyt zyn begeeren
 Dat sondaer ghingh te loor, Maer dat hy hem bekeere.
 Versucht maer eens uw' quaet, versoect maer Godes soen:
 Al waer dan u misdaedt niet dan een ^lvermigloen,
 Soo sal ick niettemin u vast staen voor genade.
 Want in des Heeren sin, is gheen berou te spade.
 Dit en noch meer daer toe; sey my die goede man.
 En ick hoewel nu moe, dee hen van nieuwen an
 Of werpen opte banck, of door de pley op beuren.
 De desen weer met stael, de gheenen weer op scheuren
 Het eens gepijnde vleesch, met dun getacte roen.
 En hier begonsten zy, weer op een nieu te bloen.

^kEzech. 18. 23.
2. Reg. 14. 14.

^lIsa. 1. 18.

Maer och met wat gedult! Maer, leyder, met wat mijnen
 Ontfingen zy de straf, verdroegen zy haer pijnen!
 Hoe seer hen 'tvleesch gewondt, en 'tvel wierdt doorgheboort,
 Ken hoorden uyt haer mondt, noydt onvertogen woordt.
 'tWas niet dan: Lof en danck. 'twas niet dan: Heer der Heeren
 Waer hebben wy verdient dat wy hier t'uwer eeren,
 Dat wy voor uwen Naem, so heyligh en so groot,
 Verdragen weynigh pijns? Och laet ons totte doodt,
 Die, en noch meer daer toe, toch waerdigh sijn te lijden.
 Ghy staet ons toch so by, ghy helpt ons toch so strijden,
 Versoet so onse pijn, vertroost so onsen geest,
 Dat wy noch noyt en sijn geweest te geender feest,
 (Wat cier men ons aendee, hoe datmen ons onthaelde
 Met uytgenomen spijs, hoe datmen ons beschaelde
 Met d'alderbesten Wijn) so wel gebancketteert
 Als hier u goedtheyt ons aen dese pley tracteert.
 En dit met eenen aem, end' opgeheven oogen.
 Maer als zy dan weerom haer hoofden nederbogen,
 Soo'n wast weer niet dan: och! Heer Rechter, och Griffier,
 Och mannen die ons pijnt, ontgaet toch 'teeuwigh vier.
 Voor ons w'en vreesen niet te lijden noch te sterven,
 Maer sijn voor uw' verdriet, maer sijn voor uw' bederven
 Bekommert slechts alleen. Nu, Godt verleen u peys.
 Den Heer gheef u sijn vree. En dit was t'elcke reys,
 Dit was so lang te doen, tot dat ick aen de gasten
 Te houden op beval, hen af te doen belaste.
 En 'tgheen dat my verdriet, noch wel het meest van als,
 Is, dat zy nu ontdaen, mijn vatten om den hals;
 Recht als tot danckaerheit: end' ick met groot' onwaerde
 Hen weygerde de cus, en werpen dee ter aerde.

Daer leggen sy alsnoch verwentelt op de vloer,
 Den eenen met den hals, en d'ander met de schoer
 De desen metten dyen, de gheenen mette leeden
 Gebroocken of ontsloopt, of teenemael ontgleeden.
 Maer nu 'tverhette bloedt mijn is geworden koudt,
 Soo werdt ick eerst gewaer mijn doling en mijn fout.
 Soo werdt ick eerst gewaer mijn boosheyt en mijn sonden,
 Die my veel rooder sijn, als haer bebloede wonden.
 Dan wat verbey ick noch? Wat is dat ick vertuck?
 Waerom en prouf ick niet of my alsnoch 'tgeluck,
 Of 'tsaligh avontuyr als noch my magh gebeuren,
 Dat ick nu voor de mond' hen cussen magh de scheuren
 Vant rood' bebloede lijff, 'twelc hen door mijn misdaedt,
 Van hoeft te voeten stijf, of lam, of open staet?
 Hier om soo ben ick cranck, dit sal mijn weer vercloucken
 Hier aen heb ick misdaen, hier moet ick weerom soucken
 Mijn hulp, mijn medicyn. En ick en twijffel niet,
 Als zy maer sullen sien mijn droefheyt, mijn verdriet;
 En hooren niettemin mijn jammer en mijn kermen,
 Of zy en sullen hen wel over mijn ontfermen.
 Ick heb te wel doorsien de grondt van haeren aerdt;
 Een siel is haer te dier, en al te vele waerd:
 Haer sucht is veelste groot, haer yver veelste heyligh.
 Doch ick sal mijn voor eerst bedecken noch een weynigh;
 Op dat ons alle dingh te soeter magh vergaen,
 En ick met sachter sin mijn beter magh beraen.

Derde Ghedicht.

*Adrianus beraedt sich den Martelaeren te gaen vraeghen, vvat het is
'tvelck hen luyden bevveegt soo lijdsaem- ende vwillighlijck de tormenten
te verdraeghen, ende haer leven te verquisten.*

Ick gae dan naer hen toe; en sal hen eerst af vragen:
Met wat manier van doen, dat zy soo duldigh dragen
Soo ongehoorden smert, soo uytgesochten pijn?
En dit sal my quansuys de eerste aenspraeck sijn,
Die hen sal gheven stof, mijn vorder te bescheyen;
En my aen d'ander zy, mijn sonden te beschreyen.
Hier eyndigt hy sijn claght. En gaet op staende voet,
Bestoppende met cracht, sijn nederigh gemoedt,
Bedeckende het Was van syn gesmolte sinnen,
Naer't donckere Gool den Martelaren vinnen.
De schrijver gaet met hem, doch nergens van bewust.
Verwondert wat mijn Heer den Rechter voor een lust
Weer aengecomen is, van henluy te besoucken.
Zy vinden 'tmeerdendeel vast besigh om met doucken,
Naert best dat yder kan, het bloedt te nemen af,
'tWelck noch van yder man vast droppelt door de straf.
Een deel sit t'aerden neer, en bet haer open wonden.
Zy sien een ander weer alreede nu verbonden,
Gekropen op de vloer, geseten op de knyen.
Den Rechter spreect hen toe, en seyt: wel goede Lien

Duyrt u noch al de pracht? En sydy t'uw' shade
 Niet wijser noch bedacht, niet beter noch beraden?
 En isser dan gheen hoop, en isser dan gheen vrees,
 En isser dan gheen smert van dit gepijnde vlees,
 Die u sal machtigh sijn, gelijk u werdt geboden,
 Te dringen vant geloof, ten offer vande goden?
 Hier op soo dienen zy, gelijk ze sijn gewoon,
 Tot lof van haeren Godt, en oneer vande goon.
 En voegen daer noch by, wel vlytigh en wel vaerdigh,
 Met wees' en woorden bly; dat meer als dubbelt waerdigh
 Hen een alsulcken kroon, is een soo corten pijn.
 Goe Mannen, seyt hy weer, dat ist daer wou ick sijn.
 Ick heb wel uw's gelijcx, die ick sou kunnen noemmen
 Indient van noode waer, van't selve hooren roemmen:
 Maer heb op al haer clap, niet meer of bet gesindt,
 Als op het yel geluydt, van een vervlogen windt.
 Dan nu wil ick't van u eens duydelicken leeren,
 Iae wil u noch daer toe wel ernstelijck besweeren
 Door uw' gecruysten Godt, dat ghy mijn seggen sult,
 Wat dit voor dingen sijn, daer ghy soo veel om dult?
 Het dunckt mijn al te vreemt, naedien dat alle dieren
 t'Sy of ze door de Lucht, of door het Water swieren,
 Of opter Aarden treen, al even sijn begaen
 Te bergen haere leen, haer leven voor te staen:
 Dat een verstandigh mensch met voorraedt sal verkiesen,
 Recht als een hooghste wensch, sijn leven te verliesen.
 Wat is dat u hier in 'tverstandt aldus vercracht?
 Wat speelter door u sin, wat ist dat ghy verwacht,
 Dat u dus door de doot, en alle pijn doedt dringen?

Vierde Ghedicht.

Antwoordt der Martelaeren: Al hoe veel allen Dieren ingeboren is haer leven te bevvaeren; Den Menschen daer en boven verboden het selve te vercorten: Dat nochtans een Mensch hem vwillighlick 'tleven moet laeten benemen soo vvanneer hy het selvighe mette vriendtschap Godts niet behouven en kan; bysonder overmidts het voor schrift Christi.

Mijn Heer andtwoorden zy 'ten sijn gheen cleyne dingen.
 Voorwaer en meynt dat niet, dat waer toch al te slecht,
 En tegens de natuyr: want soo gh'ons wel berecht,
 Soo sietmen alle daeghs, dat all' des werelts dieren
 Oock tot de wormen toe, en d'alderminste pieren,
 Wanneer hen yemandt quetst, of 'tleven wil verbien,
 Dat zy of door verweer, of vlucht den hinder vlien.
 Hoe veel te meer den mensch, die al veel nutter leven
 Natura heeft gevormt, den Hemel heeft gegeven.
 Voorwaer hen comt wel toe, naer eysch van alle reen,
 Syn leven te behoer, te bergen sijne leen.
 Iae sou gereeckent sijn, hem wel tot groote sonden
 Dat hy met eygen handt, dat hy met eygen wonden
 Sich selven 'tleven nam. want dit en staet niet vry
 Aen yemant die daer leeft. Den Heer heeft die ^mvooghdy
 Voor hem alleen bewaert, alleen voor hem bysondert.
 Soo dat wy wel vervaert, ontstelt sijn, en verwondert
 Als dat de wijste ⁿschool, die d'alderhooghsten rom
 Voert van Pilosophy, haer leven oyt soo dom

^mSap. 15. 13.

ⁿDit was de openbare
 leeringe van de Stoiciens.
 Epictet. l. 1. differt. c. 24
 Seneca 3. dt Ira c. 15. Luctet.
 li. 3. Cicero 3. de Finibus.
 Plinius. lib. 2. cap. 63.

Soo sot heeft kunnen sijn, soo herdt heeft kunnen wesen,
(Gelijck wy daeghlijcx sien, en in haer Boucken lesen)

Dat zy aen yder man voor goedt heeft durven raen,

Wanneer hy hem bevandt met swarigheyt belaeu

Met siect of slaverny, met ander sware qualen,

Hem selven uyt de keel den geest te mogen halen.

Neen dit's te grooten fout voor haer, te groot' oneer:

Een Man °en is geen vooght, een mensch en is geen Heer,

Wat dat hem over comt, oock van sijn eygen leden.

Dit leert ons de natuyr, dit wijst de rechte reden.

Godt heeft z'ons maer geleent, tot nootdruft en behoef:

+Een Krijghs-man werdt een fielt, end' eer-vergeten bouf,

Onwaerdigh sijn Soldy, berooft van alle hoopen,

Soo saen hy sonder last, syn Vaendel comt t'ontloopen.

Maer als den Capiteyn hem yedt comt te gebien,

Soo moet hy hem gheen pijn gheen swarigheydt ontsien,

Om 'toverigh bevel, ten lesten uyt te voeren;

Soo moet hy hem wel snel van hier van daerverroeren,

Nae dat dan mede brengt syn opgeleyde last.

Siet eens of op uw' vraegh dit antwoordt niet en past.

Godt is ons' Capiteyn, en wy syn zyn Soldaten;

Dit leven is het Veldt, 'twelck wy niet mogen laten,

Ter tijdt en wijlen toe, dat hy ons sulcx gebiedt.

Maer dan soo moet ons oock gheen kommer, gheen verdriet,

Geen banck gheen swaerd of vyer; Dan moeten ons gheen pleyen

Van syn bevel doen *gaen*, van syn gebodt doen *scheyen*.

Te min, alsoo hy niet ter werelt en beveelt,

Als 'tgheen dat hy ons eerst wel juyst heeft voorgebeeldt.

Hy wierdt een mensch voor ons wel armelijck geboren,

Hy liet de weelden staen, en ginck naer kommer poren:

°l. Liberhomo, ff. Ad l.

Aquil. c. si non licet 23 q. 5.

+*Gelijckenisse.*

Den arbeydt was syn Lot, hy wierdt voor ons verguyst,
 bespogen en bespot, gegeesselt en gekruyst.
 Soo dat ons op syn spoor, de schaemte ende reeden,
 Alwaer der anders niet, sou dwingen nae te treden.
 Want dit vought wel een knecht, dit past wel op een kindt,
 Dat die sijn Meester volght, en dit sijn Vaer bemindt.

Vyfde Ghedicht.

*D'eeuvvige Saeligheydt, daermen hier om arbeydt is een oneyndigh
 Coninckrijck. Een Coninckrijck heeft vierderley goedt: Moghentlydt,
 Eer, Rijckdom ende VVeelden. Dese syn int Rijck der Hemelen op een
 uytsteekende manier; Indien dan de aerdsche Conincks-croonen by den
 Menschen soo veel vermoghen, vvat dan de Hemelsche?*

Dan dit ist niet alleen: daer is behalven deesen,
 Noch wel een ander ding, dat ons gheen doodt doet vreesen,
 Gheen smerten doet ontsien, van uytgegoten bloedt.
 Een al te hoogen prijs, een al te groten goedt,
 Daer voor dat alle hoogt' vercleynt werdt en geboogen,
 Dat gheenigh ^poor gehoort, dat noydt egeene oogen
 Noch hebben aengesien, dat noch in 'smenschen hert
 Oydt opgeclommen is, yedt sullix alsser werdt
 Gescholen en bewaert voor hen die Godt beminnen.
 Daer is gheen heerschappy, gheen Coninckrijck te vinnen,
 Dat hier in Majesteyt, van weesen of van schijn,
 Of in grootdadicheyt, by can geleecken zijn,

^pIsa. 64. 4.
 1. Cor. 2. 9.

De rijcken al te mael van Oosten en van Westen,
 De Scepters all' gelijk, de machtighste de besten
 Die hier den Hemel oyt verdeylt heeft en vergunt,
 En hebben hier niet by de groote van een ^p
 Dit aldergrootste rijck heeft Godt belooft te deelen,
 Aen all' en yegelijck; die hier, van syn ^q beveelen;
 Die hier, van syn geboon betreen het nauwe padt.
 O Conincklijcke Kroon! O ongemete schat!
 Een mee-gesel te syn, van Godes groote feesten:
 Een vriendt van Serafijn, een soos van all' de geesten
 Soo meenigh alse zyn! hier is ons noch bereydt
⁺Een ongehoorde cracht; een sulcken mogentheydt
 Dat gheen geschapen maght, die immermeer sal krencken.
⁺Een waerdigheydt een Eer, die niemandt kan vol denken:
 Die gheen vergalde tongh sal quetsen met haer praet.
⁺Een rijckdom sonder endt. Een weelde sonder maet.
 Als ^rerfgenamen Godts, en Christus mede-erven:
 Die ^spijn, noch vrees des doots, noch droefheydt can bederven.
 Nu let toch hier eens op, mijn alderbeste vrindt:
 Siet hoe dat yder een de kroonen hier bemindt.
 Hoe is men hier begaen! Siet hoe de aerdsche menschen
 Naer Coninck-stocken staen, naer Keyser-rijcken wenschen?
 En dat met sulcken cracht van yver en wellust,
 Dat alle d'ander ^lsucht daer deur werdt uytgeblust:
 Dat daer voor wijcken moet de liefde vande ^vBroeders;
 Iae noch veel naeder bloedt ^wvan Vaders en van Moeders:
 Dat daer deur heel vergaet de sucht vant Vaderslandt.
 En dat noch meerder is, versmaet den stercksten bandt,
 Die door gesworen eedt, ter wereldt werdt gevonden.
 Hoe dick is hy geschendt? Hoe menighmael ontbonden

^p*Dit wert ooghsienlijck
 bewesen van alle de
 Sterleerden.*

^qMath. 5. 3 & ca. 25. 34
 Apoc. 3. 21.

⁺*Mogentheydt.*

⁺*Eer.*

⁺*Rijckdom.
 Weelde.*

^rRom. 8. 17

^sApo. 21. 4

^vVide S. Aug. l. 4. de Civit.
 Dei. cap. 6.

^w*het blijct in Romulo,
 Catracalla &c.*

⁺Blijct in Athalia. 4. Reg.
 11.

In Sinocho Coningh van
 Persea Nerone, &c

Door dese gulde sucht? 'twas Caesar niet alleen
 Die Romen heeft verdruct, en 't Vaderlandt vertreen
 Door liefde vande Kroon, door wellust van regneeren:
 Maer die noch tot een spoor van sijn verkeert begeeren,
 'tGedicht ^xEuripidis drough stadigh inde mondt:
 Schiet dat ghy eert en vreest den goden t'alderstondt;
 By u gesworen eedt maect immers te volherden,
 Ten waer ghy anders deedt om Prins te mogen werden.
 Dit heeft voor hem gepleegt, dit heeft naer hem gedaen
 De Wereldt over all; Ick laet d'exemplen staen,
 Zy sijn genough bekendt: waer uyt wel claer magh blijcken
 Dat gheen dinck meer gheacht en werdt als Coninckrijcken.
 En wadt syn desen toch, als ghy haer avontuyr,
 Haer ongestadigheyt, haer meenighvuldigh suyr,
 Haer cort-haer cleynigheyt van tijden en van palen,
 Met dit grootdadigh rijck des Hemels wilt verhalen?
 Een rijck, dat altijdt duyrt, dat nimmermeer en endt:
 Daer niet met al en suyrt, daer niet met al en schendt.
 Wy'en sal dan sulcken rijck met reden niet behagen?
 Wye sal voor sulcken rijck niet gaerne dan verdragen,
 Wes oydt ter wereldt swaers of herdts te dragen was?

^xCicero lib. 3. de Officijs.

Seste Ghedicht.

*Het Rijck der Hemelen vverdt vvederom verতোont ende voor ghehouden
 als een costelijcke gheboude Stadt; vviens Muyren ende Fondamenten
 eeuwvigh duyren, ende alderley vrydom genieten sullen. Hoe Godt hier
 elck een toe noodt; Ende yder Mensch nae verlanghen moet.*

Nu vought hier oock noch by, en seecker wel te pas,
 Om alder menschen geest noch beter te verwecken,
 Om yder minst en meest noch stercker nae te trecken:

Dat dit oneyndigh rijck gheen woestigheyt bevat;

Maer rondtom is gelijk een wel ^ybeboude Stadt:

Daer 'tgroote Babylon in lang voorleden tijden,

Daer Romen niettemin met all' haer Pyramijden,

De Stadt Ierusalem met al wat daer aencleeft,

Van waerde voor vervalt, in't minst niet by en heeft.

De Stadt is heel ^zvergult, de straeten claer van goude

De muyren syn Saphhyr, de wallen Amarouden:

Iae selfs het grondt gebouw' (waer is het oydt gehoort?)

En is niet dan gesteent. van Paerlen, yder poort:

Tot boven toe vervult, van alderhanden zeegen;

Op d'alderhoogsten ^aBergh getimmert en gelegen:

Soo dat ze is bevrijt van nevel en van roock,

Van regen en van windt, en donder-vlagen oock.

Men isser niet beducht van schaedelijcke beesten;

Gesuyvert is de Lucht; daer syn geen ^bboose geesten,

Geen vuyl' Harpyen mee; Men hoorter geen geschreeuw'

Van Raven of van Cray, van Nachtuyl of van Meeuw'.

Int ^cviercant leyt de Stadt: (dit dient u oock te weeten)

Gelijk haer lengten is, soo is oock juyst haer breedte;

Haer hooghte niettemin: Want soo gelijk haer goedt,

Oneyndigh is van maet, en eeuwich is van spoedt;

Soo is het noch daer toe, van d'alderhoogste waerde.

Daer is gheen wacht van doen, gheen knechten noch gheen gaerden:

De palen syn in vree, ^dde gansche Burgery,

En ken noch twist noch wee, en ken gheen slaverny.

^yPsal. 47. 2. 3. 9.

Psa. 86. 3. & Psal. 121. 3.

^zTobi. 13. 21.

Apo. 21. 18.

^aPsal. 14.2.

23. 3, 86. 2, & 120. 1.

Apoc. 21. 10.

^bApoc. 12. vers. 9.

Psal. 90. 10.

^cApo. 21. 16

^dPsa. 147. 3

Is teenemael ^ebevrijdt van wetten ^f en van ^gsonden,
 Bevrijdt oock voor de ^hdoodt, bevrijdt voor alle wonden,
 Bevrijdt van alle ⁱnoodt: soo datmen nimmermeer
 Daer roupen sal om broodt, daer clagen sal van seer,
 Van arbeydt of van sweet, van slaepen of van waecken.
 Gheen vyandt kan de Stadt, gheen list de poorten raacken;
 Die altijd ^kopenstaen, tot twaelf int getal;
 Soo lang tot dat de schaer geeyndight wesen sal,
 Die tot syn Burgery den Coninck heeft verkoren:
 Van ^lHeydenen, van Ioon, van Blancken en van Mooren,
 Van alderley geslacht, van alderhande Landt;
 Dat hier maer slechts nae tracht: want siet van alle cant
 Heeft hy tot desen end', doen openen de muyren
 Tot twaelf poorten toe die altijd sullen duyren,
 Soo lang de werelt duyrt. Iae 'tis sijn liefste ^mwensch,
 Dat oock niet eene siel, niet een geschapen mensch,
 Wie, waer, wanneer ze syn, 'tsyn mannen het syn wijven
 Hier van verloren gaen, hier uytgesloten blijven.
 Niet dan die willens dwaelt, en voor't gebaende padt,
 Een nieuwen wegh verkiest, naer dese rijke Stadt.
 O schoon Ierusalem! O eeuwich Hemelsch-Roomen!
 Ghy sydt alleen ⁿgegrondt, all' d'ander steeden stroomen,
 Nu dus nu soo bemuyrt, nu breedt nu nauw' belendt:
 Ghy sydt alleen geboudt, op sulcken Fundament,
 Ghy sydt alleen omringt, met sulcken slagh van wallen,
 Dat u niet eene steen ter aerden en can vallen.
 Oh! neen, niet eene steen. En hierom ist geweest,
 Dat all' de vrinden Godts met een ontsteecken geest,
 Soo seer naer u verlangt; lae selfs om dese reden
 Noydt in getimmert huys, noydt in geboude Steden

^eGal. 4. 26.

^fj. Tim. 1. 9.

^gAug. li. de cot. & grat. Cap. 11.

^hj. Corint. 15. 52.

ⁱApo. 21. 4.

^kapo. 21. 25

^lApoc. 7. 9.

Luc. 13. 29.

^m2. Reg. 14. 14.

j. Tim. 2. 4.

ⁿAd. Hebr. 11. 10.

Wonachtigh °wilden syn: maer niet als in een Tent.
 Ghy laeght hem inde sin; het was uw' Fundament.
 V vast geheyde grondt, die zy hier door begeerden:
 Waerom dat zy 'tgebou van hout en steen ombeerden.
 Hoe wel dat hen hier liep wel dryemael langer Glas;
 En dat den Hemel daer, hen noch gesloten was.
 Ons leven is vercort, den Hemel staet nu open;
 Soo dat met meerder reën, wy daer nae moeten hoopen.

°Ad. Hebr. 11. 9.

Sevende Ghedicht.

*Den Hemel is een Huys Godts; van't vvelck alhier beschaduvv't vverden,
 drie VVoonstucken: De Salet, De Slaep-caemer, en de Voor-Sael.*

Voorwaer met meerder reën: als naer des Heeren Huys.
 Want onder desen naem heeft hy oock door syn cruys
 Den Hemel ons verdient. °Mijn vrienden uytgelesen,
 Sprack hy te synder tijdt, en laet uw' hert niet vresen:
 Ick gae naer boven toe, om u te maecken ree
 Een al te goeder plaets, een al te hoogen stee:
 Want in mijns Vaders Huys, nae staet van sulcken Coningh,
 Is ruympte van Logijs, is veelderhande Woningh.
 Maer nu en weet ghy niet te degen, soo ick raem,
 Waerom dat Godes Rijck en Stadt, hier met den naem
 Genoemt werdt van een Huys? Oh! tis niet om de engte.
 Hier toe ist als te groot van breette en van lengte.
 Met recht soo riever °een (hoe wel u onbekendt)
 Oh! Israel het Huys des Heeren heeft gheen endt.

°Ioan. 14. 1. 2.

°Baruch. 3. 24.

Gheen endt en heeft syn plaets, men kan syn Huys niet meten,
Syn Wooningh is te groot, daer in hy is geseten.

'Tis dan om d'engte niet, maer om dat al de schaer

Van sielen, die daer is, en Engelen te gaer

Als Huysgenoten syn, int groote Huys des Heeren;

Hem daer gestadigh sien, aldaer met het verkeeren,

Gelijck als plagh te doen een Coninck met syn vrindt:

Iae noch volmaecter oock, een Vader met syn Kindt.

Dit is de 'goetheyt Godts; en dus laet hy hem vinden

Ter eeren vanden mensch, tot oerber van syn vrinden:

Dat hy hen gheeft de Naem, jae selfs oock geeft de daet

Van Kindt end' erffgenaem. dit gaet toch alle maet

Van Vaderlijcke Minn', end' alle schreef te boven.

Oh! dat de Serafin den Heer hier over loven;

Dat hy een vleesigh dier, wil kennen voor syn soon,

Iae als een erfgenaem van syn verheven throon.

En als meed' erfgenaem van die uyt hem geboren,

Tot deser waerdigheyt, den mensch heeft uytvercoren.

Wat is dit voor een dingh! mijn Rechter en mijn Heer:

Ghy sijdt een Hoveling, die sich verstaet van eer.

Hoe gaet den Edelman terstondt de borst uytsteecken, +

Als hy maer eens tot hem syn Prins heeft hooren spreecken

Met een verheugt gelaet? hoe hoogh rijst hem de moedt?

Syn blyschap heeft nauw' maet. Maer, leyder! d'arme bloedt,

Door d'ongestadigheyt van Princen en van hoven,

Werdt dickwils s'anderdaegs verworpen en verschoven;

En al wat hy bejaegt, al wat hy hadd' gehoopt,

Werdt hem al teenemael, met lijf met al ontsloopt.

En dus vergaet hem d'eer vant Hof, met all' haer gunsten,

Die hy met groot begeer, met veelderhande cunsten,

[†]J. Iohan. 3. 1.

Rom. 8. 17.

⁺*Gelijckenis ghenomen
vande Hovelinghen.*

Met plasdanc, en verdriet, met veel verquisten tijdt,
 En dick met siel-verlies bejaegt heeft en gevrijdt.
 Dit weet ghy selver wel, gh'en hoeft geen breer vertoningh.
 Maer dus en gaet het niet met s'Hemelsrijcken Coningh:
 De liefde blijft altijd die hy syn vrinden draeght.
 Die hy eens heeft verblijdt, die hem eens heeft behaeght
 Te trecken uyt het stof, te nemen vander aerden,
 Te stellen in syn Hof, voor Edelman t'aenvaerden,
 Is vry van alle sorgh; end' is niet meer beducht,
 Dat hem een slinx gesicht, of een verdraeyde sucht
 Van Prins of Hovelingh, uyt s'Hemels Hof sal drijven.
 Daer hy eens is gestelt, daer sal hy eeuwich blijven:
 Een knecht een dienaer Godts, een Edelman, een vrindt,
 Een gast, een huysgenoot, een erfgenaem, een kindt;
 Iae Christus Mede-broer, met hem in als te samen.
 Wat heerlijcker deel! Wat loffelijcker namen,
 Wat rijcker erffenis! Mijn hert heeft sich verspreyt,
 Riep eens een heyligh ^sPrins, in 'tgheen mijn is geseyt
 Voor al te blijden Maer, dat ons den Heer der Heeren
 In syn verheven Huys, voor eeuwich sal Logeren.
 'tWas toch een blyde Mear, een ongeproufde vreught.
 Maer op dat ghy wat naer, int gros begrijpen meught
 De weelde van dat Huys, 'twelck ons daer sal gelucken:
 Soo gaet toch eens besien de schaduw' van drye stucken.
 Dan doch de schaduw' maer, want het volmaect vertoogh,
 En cost ter werelt hier, noyt sien geschapen 'oogh.
 Hoe meyndy dan voor eerst dat daer bereydt sal wesen,
⁺De Taeffel en 'tSalet voor Godes uytgelesen,
 Hoe daer sal syn geschapt, hoe daer gedient sal sijn
 Van d'aldervetste spijs, van d'aldersoetste Wijn?

^sDavid Psa. 121. 1.

^j. Cor. 2. 9.

⁺*Schaduwe van't Hemelsch Salet.*

Die dit begroten wou, sou sonder twijffel missen.

Doch tis noch eenighsins van buiten aen te gissen,

Wt tweederhande reen: want is't dat hy allhier ⁺

In dit betraende dal; daer ons de vreught soo dier,

⁺*Gelijckenis*

De troost soo selsaem, is, soo veelderhande smaecken

Voor ons bedurven vleesch bereydt heeft willen maecken,

Daer oock syn vyandt selfs, verquister van syn bloedt,

Sou werden mee gespijst, sou werden mee gevoedt,

Ter wijl de vrinden Godts noch om haer lust te sterven,

Tot in de uyr des doodts, die laeten en die derven:

Wat uytgenomen spijs heeft hy dan wel bewaert,

Wat ongehoorden dranck heeft hy dan wel gespaert,

Om aen dien disch alleen tot blyschap te verstrecken

Die hy voor anders gheen als vrinden sal doen decken?

Wat ist dat ghy [^]vermoeyt? vervat u phantasy;

Gheen mondt en kan de spijs, gheen tongh de leckerny,

^vPsal. 67. 17.

Gheen dorst en kan den Wijn bedencken of versinnen,

Die Godt daer heeft bereydt voor die hem hier beminnen.

Oh Aldersoetsten Disch, Oh Coninlijck Bancket!

Oh Hemels-rijcke-mael, O costelijck Bufet!

Alwaer den grooten Waerd syn Vaten op doedt proncken

Van't alderfijnsten Goudt; daer mede dat beschoncken

Daer mee met groter acht ^{'t}geselschap werdt onthaelt.

Waer is noch oydt bedacht waer is noch oydt vertaelt,

Wat aldersoetste tongh heeft noch uyt cunnen spreecken,

Wat dat voor stroomen syn, voor hooningh, of voor beecken

Daer mee den grooten Vorst syn gulde Stadt ^wbesproeyt?

Daer mee hy voor den dorst syn Taeffelen bevloeyt?

^wPsal. 45. 5

Daer meed' hy weer alsoo syn vrinden doedt ontfoncken,

Dat sy van desen dranck wel salighlijcken ^xdroncken

^xPsal. 35. 9.

Vergeten heel end' al van haer geleden pijn,
 In Gode teenemael, recht als verslonnen sijn?
 O Aengenaemsten dranck! O alderrijkste vaten!
 Mijn siele ^ydorst naer u, mijn vleesch oock boven maten.
 Wanneer sal comen eens dien lang gewenschten dagh,
 Dat ick mijn droogen dorst aen u versaeden magh!
 Siet hier mijn Heer, mijn Vrindt; dit is de eerste reede,
 Die dit Salet beschaeuwt. Nu vought daer by de tweede;
 Waer uyt ghy niettemin verstaen en weten kundt,
 Wat Taeffel dat den Heer aldaer syn vrinden gunt.
 Aen wien soo meynt ghy dan, dat Godt daer sal belasten
 Te dienen over Mael, te sorgen voor de gasten,
 Te reycken Hemels Broodt, te schencken Nectar-wijn?
 Waer't niet enough geweest, dat hy de Seraphijn
 Hier over hadt verdeylt aen ettelijcke Scholen,
 En hen dien dienst belast, die sorghe hadt bevolen?
 Oh! Iae het waer gewis, het waer tot deese Feest.
 End' eer van deesen Disch, niet dan te veel geweest.
 Maer siet, de mildtheyt Godts, en liefd' en sal hier meede
 Haer houden niet vernought, haer stellen niet te vrede.
 Syn alderliefsten Soon, ons' aldergrootsten Heer
 Sal selver uyt syn Throon oprijzen t'haerder eer;
 Sal synen langen Rock, een ende Weeghs vercorten,
 Sal met een gulden Riem syn sneeuwigh cleedt ^zopschorten,
 En loopen gins en weer, tot dienst van al de schaer:
 Versorgen d'eenen hier, en dienen d'ander daer;
 Tot dat zy all' gelijck ter eeren syn geseten,
 En teenemael voorsien van drincken en van eeten.
 Oh! dits te grooten eer; tot noch toe ombekendt;
 De knechten sitten neer, Den Heer staet over endt:

^yPsal. 62. 2.^zLucae. 12. 37.

De dienaers syn ontgort, en sitten op de stoelen,
Den Heer is opgeschort, en loopt om Taeffel woelen.

Dit is te ongewoon, en boven alle plight.

Maer met wat wesen schoon, met wat een bly gesicht.

Sal hy van siel te siel, rondtom de Taeffel loopen?

Sal hy 'tgebroocken Broodt, aen d'een en d'ander doopen?

En weerom t'elcke reys, als hy den Beecker brengt,

Hen nooden totten Wijn, die hy haer heeft gemengt?

Hen porren totten dranck die hy haer heeft geschoncken?

Mijn ^aalderlieftsten, eet; mijn vriden maect u droncken:

Sal't syn om 'tander woordt. tot dat zy heel versaet,

^aCant. 5. 1.

Doch nimmermeer vernougt van d'opgehoopte maet,

Met nieuw' en nieuwe lust, met volle grage borsten

Die nimmer syn geblust, hem weerom sullen ^bdorsten.

Zy dorsten nae den wijn, en hongeren nae 'tBroodt:

^bEccl. 24. 29

Doch dorsten sonder dorst, en lyden sonder noodt.

Soodaenigh is de spijs, die hy haer uyt sal deelen,

Dat zy hen wel versaen, maer nimmer sal verveelen.

Soodaenigh niettemin sal wesen oock de wijn;

Maer dat ghy't wel verstaet, 'tsal Christus selver sijn.

Hy is het ^clevend' Broodt gegeven vanden Vader:

Hy is 'tverburgen ^dMann', hy d'opgesprongen ^eAder

^cIoan. 6. 32. 35.

Van wijsheyt en wellust; hy is het groote all,

^dApo. 2. 17

Dat nimmermeer te veel, altijdt versaeden sall.

^eIoha. 4. 14

Oh! niemandt can't verstaen, voor dat hy 'tsal ontfangen.

Apoc. 21. 6.

Wie sou dan naer dit Huys toch niet gestaegh verlangen?

Wie sou verhoopen niet naer sulcken een Salet?

Maer immers noch soo seer nae't Conincklijcke Bedt? ⁺

Een Bedt, een Bruylofs Bedt, van Hemelsche wellusten,

⁺*Hemelsche Slaep-kamer.*

Alwaer des Heeren Bruydt een eeuwigheyt sal rusten;

Omvangen en omhelst van haeren Bruydegom.
 Dan hier blijft my de mondt heel spraeckeloos en stom;
 Het hert oock heel verschricht, niet wetende, och-armen!
 Wat dat daer wesen sal 'tomhelsen en 'tom-ermen;
 Ter wijlen dat de Bruydt (gelijck haer is ^fbelooft)
 Op Christus slincker handt, sal leggen met haer hoofd; ^fCant. 2. 6.
 En dat syn rechter erm haer schoeren sal omvatten.
 Oh wat sal wesen dit! wat rijckdom en wat schatten
 Van Hemelsche wellust! Dan salze eerst gelijck,
 Dan sal z'eerst hebben reen te roupen: Ick ^ebeswijck
 Van liefde en van minn'. brengt vruchten en brengt blommen ^eCant. 2. 5.
 Daer mee ghy mijn omset: ken kan niet overkommen
 De wellust van mijn Heer, de goetheyt van mijn Godt.
 Dit is te grooten eer, dit is te dieren lot.
 Brengt noch al blommen meer, en stut my beyde syden:
 Brengt vruchten even seer; 'ken kan niet langer lyden
 Dit Goddelijcke vyer, daer d'een en d'ander handt
 Iae selfs des Heeren Mondt, het hert my mee verbrandt.
 Oh Aldersachtste Bedt! Oh aengename Camer!
 Men vandt ter werelt oydt gheen beter, gheen bequamer,
 Daer een vermoeyde siel, met smaeck van meerder lust,
 Moght nemen haer vermaeck, haer stellen moght te rust.
 Dit is de Camer doch naer tuygh van ^hProphetyen,
 Daer all' de vrinden Gods hen sullen in verblyen: ^hPsa. 149. 5
 Daer d'uytgelese schaer, nae haer volstreden perck,
 Nu vry van alle vaer, eens staecken sal haer werck.
 Een Camer daer den Heer sal syn beminde Knapen,
 Van nu tot immermeer doen rusten en doen ⁱslaepen,
 Een slaep van peys en vree, van blyschap en genucht, ⁱPsal. 4. 9.
 Die niet als onse slaep onwetend' wegh en vlucht;

Maer die zy met gevoel en kennis sullen smaecken;
 Recht als de menschen doen, als zy in vreugden waecken.

Wat arbeydt cander dan verveelen dese Cust,
 Als Godt daer weer voor geeft 'tgenot van sulcken rust?

De vreught van sulcken Bedt? Die hy noch gaet bysonder⁺
 Verposen met een Sang van al te groten wonder.

⁺*Hemelsche Voorsael.*

Een Hemelsche Musijck van stemmen en van spel;
 De wellust van syn Sael, t'Cyraedt van syn Cappel.

Geluckigh^k syn o Heer in veelderhande wijsen,
 D'inwoonders van u Huys: zy sullen eeuwich prijsen

^kPsal. 83. 5.

De grootheyt van u Naem, en van uw' Majesteyt.
 Dit ampt doen zy gestaegh, doch met wellustigheyt.

Z'en werden niet vermoeyt; en daer en syn gheen dingen,⁺
 Die hen van Godes Lof, ter zyde cunnen dringen.

⁺*Eeuwige, maer
 onvermoeyde Lofsangh des
 Hemels.*

Gheen traegheyt, gheen gebreck, gheen walgingh, gheen behouft:
 Daer is gheen mis-verstandt, noch yedt wes dat bedrouft,

Gheen sucht naer eer of goedt, gheen arremoed' te vreesen.
 De siel is daer alree, en 'tlichaem sal daer weesen

Heel onbederffelijck, bevrijdt van alle noodt,
 Onlijdelijck van smert, onquets-baer vande Doodt.

Hen sal gheen leegh gedacht, geen ding met al verstroyen:
 Maer inde plaets vandien, den Hemel hen beschoyen

Elck ogenblick wat nieuws, 'twelck hen met claren sin
 Verlichten sal tverstandt, onsteecken sal de minn'.

En als het een gestaegh, het beste sal aenschouwen,
 Sal d'ander nimmermeer van lof op cunnen houwen.

Dit brengt de reden mee: want als men't wel bevroedt,
 Soo dick als ons verstandt in't alderhooghste goedt,

Van nieuus yedt weet te sien, van nieuus yedt comt te vinnen,
 Soo moetet onse wil oock nootelijck beminnen:

Alst immers claer beschoudt werdt met een saligh oogh.
 Dan 'tis hier van enough: wy climmen wat te hoogh.
 Dat licht is veel te groot, tis beter dat wy dalen,
 Om u des Hemels goedt noch naerder te vertalen.

Achtste Ghedicht.

De Martelaeren houden Adriano de eeuwvighe saligheydt voor, onder den naem van een Paradijs. Dat is een Hof van alle vveelden; Daer mede vermaect vverden alle de sinnen der Saligen. Ende eerstelijck vande vveelde des verstandts.

Ten is dan niet allen (dat ghy't mooght werden wijs)
 Een rijk, een Stadt, een Huys; maer oock een ⁹Paradijs,
 Dat is (om u den naem een weynigh af te beelden)
 Een Boomgaerd van wellust, een Hof van alle weelden.
 Dit strect tot meerder lof: want om dat ons alhier
 De Huysen sonder Hof, den aem bestoppen schier;
 Soo heeft de Goede Godt aen't Huys van't ander leven,
 De ruympte van een Hof van weelden oock gegeven.
 Van alle weelden, Iae. wel ick met corte reen,
 V overlopen eens de wellust int gemeen,
 Daer mee dat Godt den Heer syn Hof sal overgieten,
 En geven min of meer syn vrinden te genieten?
 Wel ick wil't gaerne doen: Indien ghy't soo begeert.
 En dat, van sin te sin; naer dat mijn is geleert
 Doort Goddelijck geschrift, t'welc niemant can doen doolen.
 Ick laet nu 'taensicht Godts, dit's ons te seer verhoolen,

⁹Ezech. 28. 13.
 Lucae 23. 43
 2. Cot. 12. 4
 Apoc. 2. 7.

Soo lang als wy hier syn: alleen niet voor't gezicht,
 Maer selfs voor onse siel, om syn onvatbaer licht:
 Twelck hy ons heeft bewaert voor beter plaets' en tijden.
 Want hier en sou den mensch dat licht niet cunnen lijden.

Veel min als wel sou doen een cael gevlercte Muys ⁺
 Het schijnsel vande Son, wanneer zy uyt haer cluys
 Gejaegt werdt met geweldt, of by geval te dwaelen
 Daer uyt comt overdagh, in Phebus claere straelen.

⁺*Gelijckenis*

Het oogh daer mee de siel aenschouwen sal den Heer
 Is't redelijck verstandt: maer om dat dit te teer
 End' al t'onmachtigh is tot sulcken claren wesen,
 Soo sal't door seecker licht daer werden opgeresen,

Gesterct en gestijft om in het ¹eene licht,
 Het andere te sien. En dit is al ¹tbericht

¹Psa. 35. 10

Dat my hier is gedaen, off dat ick weer in desen
 Aen anderen kan doen: tot dat ick eens sal wesen
 Daer boven, en aldaer in't ongeschapen woordt

Sal comen claer te sien, ^stgheen ick hier heb gehoort.
 Sal comen claer te sien, van achteren tot vooren,
 Van boven tot beneen heel innigh te doorboren

^sPsal. 47. 9.

Een sulcken grooten goedt, daer in men gheen getal,
 Gheen maet, grondt, noch gewicht van goedtheyt vinden sal.

Een licht dat ons de siel sal door en door beschijnen:
 Een licht dat ons de siel geheel sal doen verdwijnen

Van liefd' en van wellust. Een ongegronde Zee
 Van heyl, en van genucht, van blyschap en van vree.

Een stroom, een Oceaen van glory en van weelden;
 Daer in versmoren sal, daer in haer sal verbeelden

De siele gans en gaer. Van wie kan syn vermaent
 Het wit van dit gezicht, den bos van dit gedaent?

De cus van dese Mondt! Oh! wie sal cunnen vatten
 De ongehoorde vreught, de ongemeten schatten
 Van een vercoren siel, als zy met claer aenschijn
 Van't alderhoogste goedt aldaer omhelst sal sijn.

+Gedenckt hier eens hoe seer de menschen hen vermaecken,
 Als sy met oogen sien, met lippen mogen raecken
 Een aensicht dat van slijck schoon-vormelijck gemaect,
 Hier met een weynigh wits, en daer weer is geckaect
 Met luttel vermiglioens? Iae soo dat oock de dwasen,
 Daer over meenighmael ontsinnigh loopen rasen,
 En dit voor een wellust (siet eens toch watte reen!)
 Die met het stom gediert, den menschen is gemeen.
 Wellust van sulcken aerdt, en van alsulcke saecken,
 Dat zy den mensch onwaerdt, meer quetsen als vermaecken.
 En als ze nu al schoon, syn met den mensch gevought
 Soo ist van buyten maer; de siel blijft onvernought:
 Soo ist maer drops-gewijs, by stucken en by brocken;
 En als ghy eerst begint, soo werd ze u ontrocken.
 Daer valt uw' vreught in d'as, daer leyt dan uw' wellust,
 En werdt te laet gewaer, dat u gheen ander rust,
 Ghy socht waer dat ghy socht, ter werelt was te rapen,
 Als in den Heer alleen, dit u tot hem 'geschapen,
 V oock door syn persoon alleen versaden can.
 Tracht ghy dan nae wellust, soo neemt eens als een man,
 In uw' bedaerde handt een Schael van goe Balancen;
 Daer in ghy eens te recht mooght wegen by de cansen
 Van boven en beneen, met 'onvervalscht gewicht:
 En siet wat scheelen sal, het Goddelick gesicht,
 Dat hy u claer ontdect, verthonen sal daer boven;
 Van 'tgheen de Werelt geeft, of immer can beloven.

⁺*Gelijckenis van een schoon
 menschelijck aensight.*

¹August. li. 1. Confess. cap.
 1.

^vPsa. 61. 10

Neempt dan wat u belieft: Maer siet dat ghy wel kiest,
 En voor een weynigh roocks, het al niet en verliest.
 Dat al, dat groote Al: daer in dat is besloten
 Al 't gheene stux gewijs van ons hier werdt genoten.
 Hier in soo salmen sien wes hy geschapen heeft; ⁺
 Al wat ter werelt is. al watter werelt leeft:
 Vant eerste tot het lest van boven tot beneden:
 Wes tegenwoordigh is, wes in den tijdt voorleden,
 Of wes noch comen sal. Recht als in een Gelas,
 Of in een claer Crystal, noch immers al soo rasch,
 Al tgeen ter Camer is, ontdeect werdt en ontvouwen:
 Soo salmen daer in Godt oock claerelijck aenschouwen,
 Met al veel meerder licht, en met veel breeder reen,
 Wes oydt geschapen was, of boven of beneen.
 Hoe sal daer syn te moe? Hoe sal de siel uytvaren
 Als zy, 'ken weet niet hoe, daer sien sal all' de scharen
 Vant Hemels-Heyr cracht, in eenen hoop vergaert;
 Verscheyden van geslacht, van wesen, en van aerdt:
 Die zy soo all' gelijk sal weten te verdeelen,
 Dat z'ooock sal cunnen sien, waer in dat zy verscheelen.
 Noch immers soo verbaest, verwondert en verschriect,
 Sal syn de blyde siel, als zy soo seer geschiet
 Te samen soo gevought soo wel gestelt sal vinden
 Het meenighvuldigh Choor van Godes liefste vrinden.
 Soo meenigh als daer is, met onderscheyt van Croon,
 Die yder vanden Heer, ontfangen heeft te Loon.
 Wat luyster? wadt Cyraedt, wat all' victory Palmen
 Sal zy daer rondtom sien? wadt loffelijcker Psalmen
 Daer hooren voor den Throon? Iae selver oock de boet
 Van Duyvel, en van Hel, en 'tuytgeperste Bloedt

⁺*Watmen in't Goddelijck
 weesen al sien sal.*

Van al 'tverdompt gespuys, sal haer tot weelden passen.
 Hier mee sal zy haer voen, hier inne sal zy ^wwassen
 Haer handen alle bey: want haer beleefde deught
 Wel eer int aerdsche dal, en nu weerom de vreught
 Die zy van Godes handt, met sulcken milden zegen,
 In dat beloofde Landt, ontfaen heeft en verkregen,
 Sal door des sondaers schuldt, en wel verdiende pijn,
 Aen haer tot meer gelucks, lofs, ende blyschaps sijn
 De Hemelsrijcke Croon sal haer te meer uytsteecken,
 Als 'thelsche wederloon daer tegen werdt geleecken.
 Wanneer men seggen sal: Siet dese menschen hier
 Syn alle bey geweest op eenderley manier
 Geboren en gevoedt, al even rijck van haven,
 Van lichaem, en van bloedt, van Iaren, en van gaven:
 En dese niettemin heeft de genaede Godts
 Vermeerdert en bewaert tot in de uyr syns doodts:
 In matigheyt gebruyct syn goeden en syn leden;
 Tot dat den Heer hem nu heeft in syn vreugt doen treden.
 Daer voor dat d'ander mensch, Och! tegens Godes Wet
 Als slaef van vleesch en pens sich selven heeft besmet,
 Gewentelt in het bloedt, verquanselt Godts genade,
 Misbruyct zyn Lijf en goedt, tot veelderley misdaden.
 Nu is syn cans gekeert, verlopen is syn beurt
 Gelijck den Heer begeert, en Christus heeft gekeurt.
 En nu sal hy weerom hier vooren t'synder schanden,
 Ombeeren 'trijcke Godts, end' eeuwigh moeten branden.
 En siet dit is de vreught de blyschap en 'tvermaeck
 Die 'though Ierusalem sal nemen inde wraeck,
 Sal nemen int gesicht, naer luydt de ^xProphetyen,
 Van hen die t'oordeel Godts doedt inder Hellen lyen

^wPsa. 57. 11

*De Saligen sullen hen
 verblijden inde pijnen der
 verdomden.*

^xPsa. 57. 11.

Psa. 149. ult.

'tForneys vant eeuwigh vier. Hoort dus sprecht God den Heer

Mijn ^yvrienden sullen gaen, so dick en so wanneer
 Alst henluy maer belieft, besichtigen de krengen
 Van 'tGoddeloos getal; hoe dat sy daer versengen
 Door't ongebluste vier, beblasen mette storm
 Van mijn verbolgentheyt; en hoe dat hen haer worm
 Die eeuwigh knagen sal, en nimmermeer bederven,
 Met een gestage doot sal sonder endt doen sterven.

^yIsa. 66. 24.

Dit sal haer schouspel syn, ter tijdt en wijlen toe,
 Dat zy van des te sien nu walgigh ende moe,
 Des Heeren rechter handt daer over sullen prijsen,
 Die inden helschen brandt rechtvaerdigh was int wijsen;
 En in syn Hemel-rijck, op wight, getal, en maet,
 Syn oordeel ^zen gerecht cost mengen met genaedt.

^zPsa. 84. 11
 Psal. 102. 4.

Negende Ghedicht.

*Driederley VVeelde vande reedelijcke vvil, Liefde, Versaedtheydt, Ende
 volmaeckte Rechtvaerdigheydt.*

En siet hier hebby nu de blom van all' de sinnen,
 t'Verstandt met haer genucht. Hier uyt sal nu van binnen
 De redelijcke wil haer oock verblijden seer:
 Want dit is haer natuyr, naer ^ad'alderbeste leer,
 Dat sy haer niet en kan van Minn' en blyschap houwen,
 Als Godt aen haer verstandt syn selven geeft t'aenschouwen
 Met claer ontdeect gesicht. Maer doch behalven dien,
 Sal hy aen d'eygen wil, noch die genuchten bien,

^aS. Thom. 1. 2. q. 4. art. 4.
 & q. 5. art. 4. & 161.
 DD.

Drye vreugden even dier; de eerste vande deesen

⁺Sal een gestaedigh vier van Minn' en Liefde weesen.

Van liefde en van Minn', die all wat zy verthoont,

In 'sminnaers hert en sin vergoelijct en verschoont.

Van liefde, die vant snootst' kan maecken 't alderbeste,

En d'aldereerste plaets, kan gheven aende leste.

Soo dat hy wenscht te zyn by nachte en by daegh

Met syn beminden vrindt: en voor de grootste plaegh

Aen d'ander zy waerdeert, van hem te syn gescheyen.

Dus dwingt de liefde hem tot streelen en tot vleyen,

Oock aen den gheenen selfs, die naer oprecht bescheyt,

Misdient te syn gestreelt, onwaerdigh werdt gevleyt.

Dit vier dit Minne-vier, sal nu soo seer ontsteecken

In Godes vrinden syn, dat nimmermeer ontbreecken,

Dat nimmermeer hen sal vergaen den soeten brandt,

Die hen te Gode is, en tot dat saligh landt.

Maer hoe sal dit geschien en met wat soete vruchten

Van weelden en van vreugt, van blyschap en genuchten?

Naedien zy seecker syn, dat sonder eenigh endt

Haer sielen sullen syn wel dicht en vast ontrendt

Aen Gode haeren Heer, en aen syn beste vrinden;

In wien dat gheen gebreck, gheen fout en is te vinden;

Die niet door phantasy, of door bedurven sin

Van Minnaer, maer oprecht syn waerdigh alle Minn'.

Als die in goeden, tucht, en schoonheyten boven maten

Al wat ter werelt is, seer verre naer hen laeten.

By deese eerste vreugt soo werdt noch toegevoug.

⁺De tweede: dat de wil versaet en heel vernought

Sal weesen in haer staet; soo dat zy niet sal wenschen

Ter weerelt eenigh dingh, gelijck by ons de menschen

⁺Liefde

⁺Versaedtheydt.

Alhier gestadigh doen, alsynze noch soo groot:
 Want hier en is gheen ding dat hen de diepe schoot
 Met weelde, goedt, of eer ten vollen kan versaeden:
 Het meerendeel blijft noch al leegh en ongelaeden;
 Want dit's den eelen aerdt van menschelijck gemoedt,
 Dat haer gheen dingh versaet als 'tongeschaepen goedt
 t'Welck sonder eynden is, end' eeuwelijck sal blijven.
 Dit kan ons 'thert alleen in peys en vrede stijven;
 De rest is anders niet, gelooft het vry gewis,
 Als 'twater datmen giet in een onsteecken smis;
 Om dat het weynigh is, daer mee zy 'tvier besproeyen,
 Soo blust het gheenen brandt, maer doetse meerder gloeyen.
 Dus gaet het met ons oock, en all het aerdsche goet,
 Dat maer een ^bdropgien is, tot dat de volle vloedt
 Van d'ongeschapen See ons comt te overlopen.
 Dan werdt den brandt geblust, dan werden all' de hoopen
 Naer weelde, eer, en goedt met opgehoopte maet,
 Ten overvloedt vernought, ten vollen eerst versaet.
 Denct eens wat peys en vree, sal hier de siel gevoelen
 In dese groote See, wanneer haer nu het woelen
 En 'tvorder joocken eens door dit verkregen Al
 Daer buyten niet en is, benomen wesen sal?
 O aldersoetste Vree! O Peys die in dit leven
 Gheen mensch becomen can gheen ^cwerelt en can gheven?
 Naer u verlangt mijn siel, en ^dstaect hier haer wellust
 Tot dat sy een becompt in u de volle rust.
 t'Welck niet geschien en sal voor dat de Vreede-Coningh
 Van 'though Ierusalem, syn aldersoetste Woningh
 Voor u geopent heeft. Maer dat noch aldermeest
 Verblijden sal de wil, verheugen sal den geest

^bIsa. 40. 15.

^cIoh. 14. 27

^dPsal. 76. 3. & psa. 16. 15

⁺Is een rechtvaardigheyt, volmaect aen alle zijden,
 Die sonde cleyn noch groot, jae oock gheen vrees kan lijden
 Van dat haer immermeer de wil van haeren Godt
 Sal keeren door misdaedt. Dit is het hoogste lot
 Dit is het beste deel, 'twelck in het rijck des Heeren
 De welgeruste siel gestaegh doet bancketteren
 Met sulcken lieven Wijn en sulcken soeten spijs
 Als waerdigh wesen sal de staet vant Paradijs

⁺*Volmaecte rechtvaardheydt.*

Thiende Ghedicht.

WVat vermaeck de Memory hebben sal in't Rijcke Godts. Met een sonderlinghe uytlegginghe van 't VVoordt Davids: De VWater-loopen vande Rivier verblijden de Stadt Godts.

Terwijl haer dus verheugt de wil, sal de memory
 Oock niet versteecken syn van haer bysonder glory.
 Och! neen en meynt dat niet, want sal van stuck te stuck,
 Aldaer gedachtigh syn al 'tweldaet en 'tgeluck
 Dat haer den Heer wel eer om siel en lijff te vromen,
 Met sonderlinge sorgh, heeft laeten overcomen.
 Zy sal gedachtigh syn met een getrou verhael,
 Hoe dat de goede Godt soo dick en meenighmael
 Haer nu voorcomen heeft met ^dsoetigheyt van zegen,
 En nu weer heeft bewaert op sorgelijcke wegen,
 Die sy doen overliep met twijffel van haer siel.
 Hem salse schrijven toe, dat zy doen niet en viel:

^dPsal. 20. 4.

En roupen: °Och! ten waer dat Godt my hadt geholpen,
 De Hel sou recht te voort mijn siele overstolpen: °Psa. 93. 17
 Daer waer zy nu geweest een brandtstock van't Forneys.
 Dit ist noch niet alleen: Maer, och! hoe meenighreys
 Lagh zy ten ooren toe, alree in 'tlijck ^fder sonden,
 Of met een staele wil ^ggeschaeckelt en gebonden, ^fPsal. 39. 3.
 Verwent van't Hemels Broodt, verleckert op den ^hdraf ^gS. Aug. l. 8 confess. cap.
 Van't vleesigh Babylon; Iae nu alree in't graf 50.
 Met ⁱLazarus verrot, gesarct, en selfs begraven.oeH ^hLu. 15. 16
ⁱIoh. 11. 39.

Wie heeft mijn doen verlost? och! 'twaeren Godes gaven,
 'tWas syn langhmoedigheyt, syn goedertieren handt,
 Die mijn daer quam te baet, die my dien ^kstaelen bandt
 Aen duysent stucken brack, die mijn bedurven lusten ^kPsa. 115. 7
 Trock uyt het stinckend' graf, en weer in hem dee rusten.
 Dit sal te geender ^ktijdt, mijn siel vergeten niet,
 Maer met ^lgestaege lof met een geduyrigh Liedt, ^kPsa. 102. 3
 Verhalen syn genae, en singen syn weldaden, ^lPsa. 88. 2.
 Daer mee hy mijn vermaect heeft als ick was beladen.
 Hier dient noch by bevat die aldersoetste ^mvloedt
 Die Godes schoone Stadt sal maecken bly en vroedt; ^mpsa. 45. 5.
 Het stroomende verloop van d'eeuwen ende tijden,
 Die Godts voorsichtigheyt doen vloeyen en doen glijden
 Heeft, van beginsel af tot swerelts eynde toe.
 Die stroom, die meenigh mensch hier maecte drouf en moe;
 Iae Godts dienaeren selfs soo menighmael beroerde,
 Als zy hen soo veel leets en ongemacks toevoerde:
 Den goeden maecten bloodt, den boosen maecten rijk,
 Door't afgespoelde Landt, en 'twegh gedragen slijck;
 'tWelck zy van d'eenen nam, en d'ander toe gingh drijven,
 Om die te maecken los, en dese weer te stijven

In rijckdom, weelden, eer, in voorspoet en profijt;
 Ter wijl de Dienaers Godts vergingen vant verwijt,
 Van armoed' en ellendt, en alderhande plagen:
 Soo dat zy altemet hen scheenen te ⁿte beklagen
 Van Godts voorsichtighey, om dat der boosen ^oreys,
 Verghingh met sulcken vree, verliep met sulcken peys.
 Maer dese selve vloedt, sal met de selve stromen,
 Wanneer de vrinden Godts, daer boven syn gecomen,
 Hen wederom aendoen een ongemeten vreugt,
 Door't Hemels-rijcke Loon van haer beleefde deugt.
 Want nae dat nu de vloedt der tijden is verlopen,
 En in de diepe See van d'eeuwighey versopen;
 Nae dat de wijshey Godts aent saelige getal,
⁺ Syn lang gesloten Bouck geopent hebben sal;
 En zy met recht bescheyt, wel claer daer in gelesen,
 Waerom den een' gedaelt, en d'andere geresen,
 De deese altijd sieck, de gheen altijd gesont,
 Godts Dienaer in verdriet, den Sondaer t'alder stont
 In weelden heeft geleeft, voorspoedigh is gesturven;
 En nu wat yder weer daer vooren heeft verwurven;
 Hoe dat nu al haer rou, vervolgingh ende pijn
 Tot salighey vergaen, in vreught verandert sijn:
 Soo'n sullen nimmermeer de vreughden, en de heylen
 De blyschap en genucht, van yemandt syn te peylen,
 Die daer gevoelen sal de siel in haer gedacht,
 Wanneer sy overleyt met haer memory cracht
 Van't eerste tot het lest, all' swerelts oude tijden.
 Soo dat sy wel te recht sal roupen; ^pNaer het lijden
 Mijn Godt, daer mee wel eer het hert ons was belast,
 Hebt ghy ons weer uw' troost en blyschap toe gepast.

ⁿPsal. 72. per totum.

^oIere. 12. 1.

⁺*Het bouck vande
voorsichtighey Godts.*

^pPsa. 93. 16

Elfde Ghedicht.

Blyfchap der Lichaemelijcker ooghen nae de Verrijsenis.

Dit syn de vreugden, siet, daer mee dat Godt de geesten,
Of sielen vanden mensch' sal in syn rijck befeesten,

Ter wijl zy noch gecleedt maer syn met eene ⁹stool.

Maer soo wanneer 'tgetal van 't Hemels-rijcke School
Nu gans sal syn vervult, En dat den Heer nae reeden,
't Vervallen lichaem oock 'twelck meede heeft gestreden,

⁹Apo. 6. 10

Sal hebben opgebeurt tot syn verheven Throon,

Om saemen met de siel te deylen inde Croon;

Soo sal de mildtheyt Godts, gelijk hy nu van binnen

De sielen heeft voorsien, oock n'aduenant de sinnen

Vant glorieuse Lijf, vereeren altemael

Ver boven alle wensch, veel rijcker als de Tael

Oft menschelijck vernuft can vatten en besluyten.

Hoort dit met eenen oock, want hier sal eerst uyt spruyten

Dat Hemelsche vermaeck, soo als ick ben bericht,

Dat d'een en d'ander oogh daer hebben sal int licht

En inde clare glans, daer meede Godt doet schijnen

De Leen van yder vrindt; soo dat daer voor verdwijnen

Oock 'tlicht sal vande ¹Son. Oh, met wat grote vreugt,

Sal 'tmenschelijck gesicht daer blyven dan verneugt?

¹Math. 13. 43.

Wanneer't uyt yder lidt, wanneer het uyte handen

Of die hem eertijds hier, met boeyen en met banden

Verbonden syn geweest; of die hy altemet

Maer uytgesteecken heeft tot Aelmis of Gebedt,

Soo claeren sonne-licht al om sal op sien rijsen.

⁺Hoe plegen wy alhier de sonne-schijn te prijsen,

Wanneer haer bly gesicht door nevel of door mist,

Te water off te landt een wijltijdts is gemist?

Wat brengt die eene Son aen lijven en aen geesten

Ter Wereldt al vermaecks? Iae selver oock de beesten

Verfrayen haer gesicht. wat sal dan daer wel doen

Soo ongemeten licht, soo meenigh Millioen

Als daer by een sal syn van clare gulde Sonnen?

Maer boven dit getal soo wierdter noch gevonnen

Ter werelt gheen vernuft van geestigh Iuwelier,

Die oydte te seggen wist hoe costelijck hoe dier,

De prijs daer weesen sal van Baguen en Iuweelen

Daer mee Godts rijcke handt verciereren sal die deelen

Vant heyl-begaefde; Lijf end' opgetogen Leen

Die voor syn grooten naem alhier meest syn ^sbestreen.

De halsen die voor hem verdrougen hier de swaerden,

Syn daer soo costelijck gesteent, dat alle waerde

Daer vooren heel verdwijnte van Parel en Robijn.

Dat hier meest was gebleynt heeft daer *den* meesten schijn.

De handen die alhier met nagelen aen sperren

Geslagen syn geweest, die blincken daer met sterren,

Daer inde goetheyt Godts haer Yser heeft verkeert.

Maer denct eens hoe hy dan syn Soon daer heeft vereert?

Wat hy al heeft gesocht, wat hy al heeft gevonden

⁺Tot wel verdient Cyraet van die bewaerde wonden

Daer hy tot vijven toe den Mensch mee heeft verlost.

Och! daer en is geen schat, geen rijckdom noch geen cost,

Die can geleecken syn in Hemel en in Aerde.

By't alderminste aes, van dese diere waerde;

⁺*Gelijckenis vant licht der
Sonnen.*

^sAug. lib. 22. de Civi. Dei.
c. 20.

⁺*Uytsteeckent Cyraedt der
Wonden Christi.*

Vant ombegrepen licht, en 'tcostelijck gesteent
 Dat aen syn liefsten Soon den Vader heeft verleent,
 Voor syn doorboorde Leen: end' aen syn vrinden oogen
 Als 'topperste Iuweel, des Hemels sal vertogen.

Nu vought hier dan noch by 'tgesicht van al de Stadt,

Die anders niet dan 'Goudt, niet dan Crystal omvat,
 Die anders niet gebout, en is dan met Iuweelen,
 Met Paerlen is gepoort, gehuyst is met Casteelen,

Gemuurt met Amaroudt, gestraet met Alabast,

Met Iaspis en met Goudt ge-effent en gepast:

Daer een gestaege ^vLent de Lelyen doedt bloeyen,

Daer weerom sonder endt de roode Roosen gloeyen,

De Wijngaert altijd bloeyt, den Boomgaert altijd draegt,

Het Nachtegaeltgen queelt, het Tortelduyfgen claegt,

De Leedewerck climt end' all' de Vogels singen;

Maer Vogels van die Lucht; Daer soo veel aren springen

Van Crystallijne nat geheele Mijlen hoogh.

Och! hoe sal hier 'tgesicht, hoe sal een saligh oogh

Soo veelderley wellust al teffens cunnen vatten?

^v*Uyt de plaetsen Tobiae,
 ende Apoc. Hier vooren
 aengewesen.*

^vCantic. 2. 11. 12. 13.

Twaelde Ghedicht.

*Vande Hemelsche Musijcke, ende VVeelde des gehoors. Van't Seraphynsche
 Trisagion; Van't Mysterieuse Quatuor; Vande volle Musijck. Van't
 verburghen Liedt der Maeghden, Ende 'teeuvvigh-duyrende Halleluya.*

Niet minder sullen syn de weelden en de schatten,

Die Godt aldaer vergunt syn vrinden in't gehoor.
 Wat Musicael verstandt, wat Sang-beoeffendt Oor,
 Wat Meester van Cappel sou hem hier durven rommen
 De Toonen van dit Spel maer slechts te cunnen nommen?
 Geen oor en hoorden oyt, gelooft het vry gewis,
 Soo edelen Musijck als daer te hooren is.
 Hebt ghy de Musen lief, zijdt ghy een vrindt van Snaren,
 Soo moet ghy immers u, tot die Cappel vergaren.
 Cappel noyt desgelijck daerom den ^wPellicaen
 De Sangers van Musyck met Millioenen staen;
 Beschoncken en bestemt, met ongelijke gaven,
 Verscheydelijck Ghechoort, thien dubbelt van Octaven,
 En noch wel thien daer toe, met Quinten soo gepast,
 Soo vol gebove-sangt, Getenort, en Gebast;
 Dat noyt hier Musicien sulcx niet alleen en hoorde,
 Maer noyt bedencken cost soodaenige Accoorden.
 Doch tusschen beyen in, bequaemelijck gepaust
 Met Trioos niettemin, en Duoos oock gesaust.
 Maer Oh ^xTrisagion! met wat onsteecke Minnen,
⁺Suldy gesongen syn van die twee Seraphinnen?
 Die van soo langen tijdt noch niet en werden moe
 Haer driemael-heylich Liedt, den een den ander toe
 Te roupen dagh' en nacht, ter wijl dat all' de Choren
 Haer Sangh een weynigh tijdts verposen en versmoren,
 Om daer nae wederom met volheyt van party,
 Te maecken op een nieu een soeter melody.
 Men salder even wel door ^yvier verburge dieren,
⁺Oock singen onder't Spel een Quatuor met vieren,
 Van ongehoorden Toon, van sonderlingen aerdt.
 Hoort, hoort toch eens hoe schoon, 'tis wel de pijn waerd:

^wNot. De Metaele
 Lessenaers, inde
 Musyck-Cappellen syn
 ghemeenelijck Pellicaens
 ghewijs gegooten.

^xIsa. 6.1. 2. 3.
⁺Hemelsch Duo.

^yApo. 4. 9.
⁺Hemelsch Quatuor.

O Goddelijcke ^zLam die door uw' bloedigh slachten
 Ons hebt te niet gedaen de sonden ende crachten ^zApo. 5. 9.
 Van Sathan en van Doodt, end' onsluy all' gelijk
 Vyt alderley geslacht, gemaect hebt tot een rijck
 Van Priesterlijcke Croon; wy sullen opter aerden
 Regneren 't alder tijdt. Maer om dat door de waerde
 Van uw' geleden doodt, end' uytgestorte bloedt,
 Ons opgecomen is dit alderhooghste goedt,
 Soo syn wy hier altijdt, tot uwen dienst weer vaerdigh;
 En singen dat ghy sydt wel dubbelt over waerdigh
 Te dragen op uw' hoofd die alderrijcxste Croon,
 Die u als Godes Lam, die u als Godes Soon,
 Voor een soo herden doodt, voor een soo suyren leven,
 Den Hemel heeft gereyct, den Vader heeft gegeven.
 Hier eyndt het Quatuor. Maer werdt met volle stem, ⁺
 Van nieu weerom vervat, by 'thoogh Ierusalem. ⁺*Volle Musyck.*
 Een wit gevleugelt Choor, dat niemandt en kan tellen,
 Met Cyther en Mandoor, Violen en Cymbellen,
 'Twelck voor den Throone Godts, te singen is gewoon,
 Herneemt weerom 'tgeluydt van d'afgelaeten Thoon:
 En met een Trypel-maet van Nieu-gedichte sangen,
 Singt: ^aO vercoren Lam te recht hebt ghy ontfangen
 Den alderhooghsten Naem, de Goddelijcke maght, ^aApo. 5. 12.
 Die tot een Offerandt vrywilligh zijdt geslacht:
 G'hebt meer als wel verdient de glory en den Zeegen
 De wijsheyt en de eer, die ghy nu hebt gekregen.
 Behoudt den hooghsten Throon, besit het beste goedt,
 Dat ghy so dier gecocht hebt met uw' waerdigh bloedt.
 Waer op de heele Stadt des Hemels al te saemen
 Met een gemeene Stem weer andtwoordt Amen, Amen.

'Ken segh hier niet met al vant ^bombewoorde Liedt;
⁺Datmen wel hooren sal, maer yemandt singen niet,
 Dan die met reyne leen, van een onthouden leven,
 Aldaer het Lam nae treen, hier Maeghden syn gebleven.
 O aldersoetste Liedt! oft moght gebeuren my,
 In dat snee-witte Choor te houden mijn party!
 Oft heeft de domme jeught mijn dit geluck verstoten,
 Te horen immers dan de lieffelijcke Noten
 Van verre slechts alleen, daer't Maegdelijck getal
 Vw' hoogh gestempde reen op intoneren sal.
 Doch over al de Stadt soo sal behalven deesen,
 Een algemeyne sangh door all de ^cstraten weesen.
 Men sal van Vrou en Man, Weeuw', Maget vroug en spae
⁺Niet anders hooren dan: Halle-halleluyà.
 Door all' de straten die niet dan van Goudt en blincken
 Sal niet dan ^dHallelu, dan halleluya clincken.
 Maer op soo soeten toon, maer met alsulcken maet,
 Dat noyt Ambrosia, noyt Zeem of Hoonighraet
 Op een gesonde tong soo lieffelijck cost druypen,
 Als dat HAlleluya 'tgehoor wel sal bekruypen.

^bApo. 14. 3⁺*Hemelsch Maeghde-liedt.*^cTobiae 13 22.⁺*Hemelsch Halleluya.*^dApo. 19. 6

Derthiende Ghedicht.

*Vande vwellusten die den Heer syn vrinden verleenen sal, in den reuck,
 smaeck ende gevoelen.*

Naer advenant het Oor, soo sal daer wesen oock
 De weelden vande Neus, de wellust vanden roock.

En hoe en sou de geur van soo veel soete planten,
Niet ver te boven gaen de reucken van Levanten?

'tVerschil is al te groot: den Hysoop die daer cruypt,
De Lely die daer bloeyt, den Balsem die daer druypt,
Syn van alsulcken lucht, dat alle de Perfuymen,
Van heel Arabia daer voren moeten ruymen.

Oh: ^ealderschoonste Vrou, Oh alderreynste Bruydt,
Met recht waert ghy wel eer verleckert op dit Cruydt,
Als gh'uwen Bruygom badt, dat hy u wilde trecken,
Tot daer syn Nardus groeyt, en daer syn Gommen lecken;
Tot daer syn Rooselaer gestaedigh staet en bloeydt;
Iae daer syn eygen Naem niet dan van Oly vloeydt.
Hier mee soo werdt ghy nu geduyrighlijck bedropen.
Seer wel, versaet u vry; maer doedt ons mede loopen,
Soo ghy gelooopen hebt, met een gelijcke vlucht,
Naer d'aengename geur van dese soetste lucht:
Daer al het Lovergras, de Heesters, en de Struycken,
Niet dan van Specery en van Muscaten ruycken.

^e*De Bruydt. Cant. 1. 2. 3.*

De ^fcleederen selfs oock, daer meede syn vereert
D'inwoonders van dat Landt, soo soet geperfumeert
Met Myrrh' en met Caneel, met Wyeroock en met Gommen,
Dat zy te boven gaen den reuck van all' de Blommen,
Die eertijds inden Hof van Eden syn geteelt.

^fPsa. 44. 9.
Cant. 4. 11.

Soo dat den Coninck selfs (dit dient hier niet geheelt)
Wanneer hy hem ter neer geleyt heeft om te slapen,
Vyt haeren ^gNardus reuck syn wellust oock sal rapen.

Ist dat ghy gaerne dan Perfuym of Muscus ruyct,
Soo laet niet als een Man, off schiet dat ghy gebruyct
Het middel van Geloof, waer door ghy mooght geraecken
Daer desen soeten reuck u eeuwich sal vermaecken.

^gCant. 1. 12

⁺De blyſchap die den Heer heeft voor de Smaeck bereydt
 Ver boven het begeer; heb ick nu al voorſeyt,
 Wanneer ick u terſtondt verthoonde de Bancketten,
 Die hy uyt milde grondt ſyn vrinden voor ſal ſetten.
 Maer van alsulcken dranck, en van alsulcken ſpijs
 Die waerdigh weesen ſal de ſtaet van't Paradijs.

⁺*Smaeck*

⁺Hier uyt ſoo ſpeurt nu oock, de weelde van't Gevoelen;
 Dan wacht u wel alhier van vleesch, off lust van boelen
 Te dencken immermeer; want al dat met het beest
 Int leven hier wel eer ons is gemeen geweest,
 Sal uyt dat ſaligh Landt, daer wy ſoo hoogh gereſen
 Met d'Eng'len ^hsullen ſyn, geheel verbannen weſen.

⁺*Gevoelen.*

Maer 'tsal welluſts enough voor ons gevoelen ſijn,
 Als dat het ſonder ⁱſiect, ſmert, ſtrammigheyt of pijn
 Sal weſen t'alder tijdt; als dat het niet vermagen
 Van Teering of van Coorts, en ſal of van Podagren.

^hMath. 20. 30.

Luc. 20. 35.

ⁱApo. 21. 4.

⁺Iae, dat noch meerder is als datmen nimmer yedt
 Van crancheyt of van ſucht, van quelling of verdriet
 Aen lichaem of aen leen, ter werelt kan bedencken,
 Dat daer de vrinden Godts int minſt' ſal cunnen krencken.

⁺*Vrydom van alle ſiecten.*

Daer ^kquetſt geen maen by nacht, daer brant geen ſon by daeg:
 Men claegt daer van gheen hoofd, men kreunt daer van geen maegh.

^kIsa. 49. 10

Apo. 7. 16.

1 Cor. 15. 42

Daer druypen nimmermeer Catharren inde Tanden,
 Daer is gheen Chyragra, daer ſyn gheen cromme handen;
 Gheen Gicht, geen Flerecijn, noch geenderhande Coorts:
 Want Febris, dat ghy't weet, en kan met haere Toorts,
 Met haer vergiftigh vyer, tot deſen Hof niet comen.
 De lucht is veels te ſoet. Och! hoe ſal dit wel vromen
 Die goede Burgery? Hoe ſal haer wel 'tgevoel
 Hier werden door verfraeyt, ter wijl't haer even koel,

Altijdt al even frisch al even versch sal blijven?

⁺Hoe hoogh, hoe ^lflux, hoe snel, hoe vlytigh dat sy drijven

Door't ongeeynde Huys, door d'ongemeten Sael,

Vant d'eersten dorpel af, tot d'alderleste pael;

Soo'n sal nochtans daerom hen 'tlichaem niet vermoeyen, ⁺

Of eenen druppel sweets van't saligh aensight vloeyen.

Want recht als daer de siel, hen staen sal onder Godt,

Soo ^msal hen 'tlichaem oock naer wil en naer gebodt

Van hun verlichten geest soo vlytelijck verroeren,

Dat het soo rasch gedacht, soo rasch sich sal vervoeren

Oock in een oogenblick, naer datter werdt geboon,

Van d'een tot d'ander endt, van d'ombepaalden throon.

Dees' overmoeyde cracht sal hen dus eeuwich duyren,

Soo seer, dat gheen ^mbeschot, noch gheen getal van muynren,

Hoe veel daer mochten syn tot hinder en belet,

Oock vande helsche macht rondtom haer lijf geset,

Haer oversnelle vlucht int minste sal bedwingen. ⁺

Zy sullen over al doorboren en doordringen;

Niet sonder groote lust voorseecker van't gevoel,

'Twelck inde snelle vlucht en 'tonvermoeyt gewoel

Sich boven maeten seer sal juygen en vermaecken.

Hier by compt noch te meer, het aldersachste Laecken ⁺

Van Sij'd' en van Fluweel, daer mee zy syn geceedt;

En noch schier boven al, den ^odouck daer meed' het sweet,

De tranen, en het bloedt, den Heer hier van haer oogen,

En daer van all haer leen, sal wisschen en sal droogen.

Och! alderfijnsten dwael wy'en sou toch wenschen niet

Alhier met weynigh smerts, alhier met cort verdriet,

Beschreyt, bebloedt te syn, jae selver oock te branden

Om daer te syn gedroocht van u, door Godes Handen?

⁺*Snelligheyd*

^lSap. 3. 7.

1 Cor. 15. 43

⁺*Onvermoegtheyd.*

^mVid. Supplement.

S. Thom. 4. 48. art. 1.

^oIohan. 20. 19. 26.

1 Cor. 15. 44

Suppl. s. q. 83.

⁺*Doordringentheydt.*

⁺*Sachtigheydt van cleederen.*

^oApo. 7. 17. & cap. 21. 4.

Siet, dit ist Paradijs; Dit is de rijke schat,
 Voor yegelijck bewaert, van weynighe gevat;
 Om datze dien, Helaes! betoovert door de vloucken
 Van Werelt, Hel, en Vleesch, onwaerdigen te soucken.

Veerthiende Ghedicht.

De eeuwvighe Saeligheydt vergehelecken by een costelijcke Parel, by een verburghe Schat, ende by een Rijcken Dag Penningh.

Dit is de ^PParel weer. Maer siet toch eens hoe claer!
 Een Parel die van prijs de alderdierste waer,
 Iae heel de rontte selfs, des werelts gaet te boven.
 Wat luwelier en sou hier voor niet willen loven,
 Alwaer hy noch soo wreck, van reysen noch soo moe,
 Al 'tghene dat hy hadt, en noch syn selven toe?
 Ey! 'tis te schoonen stuck: wilt ghy't u niet beclagen,
 Soo'n laet u dit geluck, van niemant toch ont dragen.
 De cans comt u te schoon: want daer een ander loopt
 Schier al syn leven lang, eer hy een leurtgien coopt,
 Soo comt dit schoon luweel van selfs u voor de voeten.
 Mijn Heer, omhelst de schat. Ey! wilt de Parel groeten:
 Het alderschoonste stuck, het alderdierste pandt.
 En laet u toch gheen Hoff, En laet u toch gheen Landt,
 Gheen eer, geen hooge staet, geen rijckdom, noch geen weelden,
 Gheen heele Wereldt oock, met all' haer yele beelden
 (Want anders gheeftse niet) verleyden van het stuck.
 'Tis al te grooten deel, 'tis al te rijcken pluck;

^PMath. 13. v. 45.

En ghy te wysen Man, die immers nae de reeden,
 Alree wel mercken cunt wat datmen te besteeden
 Behoort voor sulcken waer. Nu, nu ken twyffel niet,
 Als ghy haer noch maer eens, en andermael besiet,
 Of ghy sult syn gemoedt daer voor tot prys te gheven,
 Alleen niet eer en goedt, maer selver oock u leven.
 Och! Iae met goede reen, want met een handt vol bloedts,
 Te coopen een ^qThresoor vervult met soo veel goedts,
 Een parel van een croon, een pack van sulcke cleeren,
 De blyschap met eenwoordt, een ryck, een vreucht des heeren;
 Is al te goede coop. Den arbeydt, naer ick meyn,
 Voorwaer is al te cort, voor seecker is te cleyn.
 All wat wy cunnen doen; wat ^rwy hier cunnen lyden,
 En heeft gheen maet altoos, by ^tgheen dat in die tyden
 Den Heer ons gheven sal: Hy nomt het ^aarbeydts loon
 Tis waer, maer tis een ryck, het is de hooghste croon
 Van daldermeeste prijs, vant d'alderdierste waerde,
 Die hier oydt Coningh drough des werelts opter aerde.
 Doch niettemin een loon, want al hoe wel de stoff
 Des werricks in sich selfs, is van geringe lof;
 Soo heeft het niettemin den Heer soo hoogh verheven,
 Dat hy ons heeft beloofst als loon daer voor te gheven
 De weelde van syn rijck. ^lAls ghy sult lijden pijn,
 Sprack hy, verblijdt u; want u loon sal eeuwich sijn.
 Loon dat voor corten tijdt, u eeuwich by sal blyuen.
 Dit is de miltheyt Godts, die ghy dit toe moet schrijuen.
 Maer nu ^them heeft belieft soodaenigen ^vaccoordt
 Te maecken met den mensch, gelijk hy met syn woordt
 Ons heeft geopenbaert, dat nimmermeer can missen;
 Soo meught ghy immers daer wel seeckerlijck nae ghissen.

^qMath. 13 44.^rAd Rom. 8. 18.^aMath. 20. 5. 2. et 8.^lMath. 5. 12.^vMath. 20. 2.

Te meer alsoo de prijs die aen het werck ons feylt
 Weerom door syn genae vervult werdt en voldeylt,
 Die min of meer en gheeft syn bystandt aen de krancken,
 Dan als een ^wWijngaert struyck het leven aen haer rancken,
 En 'thoof ^xaen all' sijn leen. hier op soo steunt de croon,
 Die ons de mildtheyt Godts geeft als verdiende loon
 voor ons bedreven werck al waert noch thienmael slechter;
 Ten eynde van dien dagh, ^yals een rechtveerdigh rechter,
 In ^zwight getal en maet. Ick bidt u beste vrintd,
 Dat ghy met ryphen raedt, dit punt toch wel versindt
 Siet hier dit's ^alesten uyr, den Heer die doedt u nooden,
 Door onsen cleynen dienst: dat ghy u vande gooden,
 En vande werelt oock, hoe eer hoe liever scheidt.
 Zy gheven vier en roock; Maer hy sal d'arrebeydt
 Die ghy dit uyrtgien tydts voor hem noch sult besteeden,
 Vergelden met een loon van een geruste vrede,
 Die eeuwich duyren sal. En Siet dit is de munt,
 Die voor soo corten schoft den Hemel u vergunt.
 Begeeft u maer te werck, betrou hem alde reste,
 Dat hy meer als ^bgelijck den eersten metten leste,
 Sal doen in d'uyr des doodts. Ey! voor een ^cogenblick,
 (Roupt vry; O miltheyt Godts! roupt vry; ist mogelick)
 Sal hy met volle maet, met opgehoopte schaelen,
 Al compt ghy noch soo laet, u 'trijcke loon betaelen.
 Maer past wel op het uyr, en houdt voor vast bescheydt,
 Dat van dit ogenblick, weer hangt uw' eeuwegheydt.
 Of eeuwich, neempdyt waer, behouden en vercooren:
 Of eeuwich, dit's te swaer, verweesen en verlooren.

^wIoan. 15 5.

^xEphes. 5. 15. et cap. 6. 23.

^y2. Timoth 4. 8.

^zSap 11. 2r

Lucae 6. 38.

^a1 Iohan. 2 18.

^bMath. 20. 13.

^c2. Corint. 4. 17.

Viifthiende Ghedicht.

Den Hemel vverdt verthoont onder den Naem vande Blyfchap des Heeren.

Dan dit en magh niet syn, uw' siel is al te eel,
 En Godt heeft u daer toe ghegheven al te veel.
 Het ^dpondt is veels te groot dat ghy nu overlanghen
 Van syn beleefde handt tot winningh hebt ontfangen.
 Ick bidt u stelt het toch getrouwelijck te werck
 Ten dienste van den Heer, tot voordeel van sijn Kerck:
 Ghebruyct uw' clouck verstant, gebruyct uw' rechte reede,
 Vw' oordeel uw' vernuft, wil en memory meede; ⁺
 Vw' sinnen alle vijf, uw' siel met al haer cracht,
 De sabel die ghy draegt, en rechterlijcke maght,
 Ghesontheyt, eer, en goedt. Ey! laetenz' u tot sonden
 Niet strecken immermeer: want dit syn toch al ponden,
 Die u den rijcken Godt, soo lang als ghy hier leeft,
 Tot wasdom by geset, tot winst ghegeven heeft.
 En wilt ghy immers dan uw' siel daer niet ontstruycken,
 Soo wilt u ponden hier, behoorelijck ghebruycken
 Op datz' u nimmermeer tot smerte, schade, schandt
 Of eeuwige oneer verstrecken en tot brandt.
 Want dus heeft ons den Heer ^ewel duydelijck met eygen
 Noyt volgepresen mondt wel eer belieft te dreygen:
 Als dat hy evelleens in syn gespannen recht,
 Ten jongsten dagh sal doen met syn onnutten knecht;
 Die met syns Heeren pondt, ghelijck hem was bevolen,
 Gheen winst en heeft gedaen, maer leuyelijck gescholen,
 Onnuttelijck verquist; soo dat hy hem, daerom
 Van anxt geseegen neer, van schaempt geworden stom,

^dMath. 25. 14.

⁺*Verscheyde ponden der menschen.*

^eMath. 25. 28 29. 30.

Eerst van sijn pondt ontbloot, daer nae met staele banden
 Voor eens voor al geboeyt aen voeten en aen handen,
 Doen werpen sal van hem in al te drouven gat,
 Daer Son noch Maen en schijnt, maer d'ongemete schat
 Van sijn verbolgentheyt, de sielen soo sal perssen,
 Datz' inder eeuwigheyt met tanden sullen knerssen,
 En schreyen niet dan bloedt. Ontgaet dit ongheval:
 Veel eer soo neemt een moedt, en schict u int getal
 Der gheender die voort loon van haer besteede ponden,
 Ten oorber vanden Heer, bevrijt van alle sonden,
 Verhoren sullen 'twoordt: ^fWel aen getrouwen knecht,
 Om dat ick u int cleyn gevonden heb oprecht;
 Soo sal ick u nu weer met meerder last vereeren:
 Sydt ^eover al mijn goedt, gaet inde vreugt uws Heeren.
 Wat is toch; al mijn goedt? wat is doch; dit gaet in?
 wat is dit; inde vreugt uws Heeren niettemin?
 Om dit te leggen uyt soudt ghy al meer behouven
 Als eenen Seraphyn. Ey! schict het toch te prouven
 Mijn uyt vercoren soon: Dan suldy eerst verstaen
 Dit alderrijxste loon, dit goedt, dit inne gaen;
 En wat ghy vande vreugt uws Heeren moet gevoelen;
 Als ghy als in een Zee, daer in sult leggen woelen
 Met ongehoorde maght, met onbeproufde vreugt,
 Die ghy daer krygen sult, meer als ghy vatten meught.
 Een rijckdom sonder endt, een blyschap sonder palen;
 Die niemandt is bekendt, gheen tong en kan vertaelen,
 Dan diese selfs beprooft. Denct eens wat meerder eer;
 Te weesen ouer all' de goeden vanden Heer?
 Wat goedt en is hier niet, daer niet ter werelt buyten,
 Daert al begrepen is? Wel hoe? met hem t'ontsluyten

^fMath. 25. 21.

^eMa. 24. 47.

Nu dit nu dat Thresoor, nu deen nu dander schat!
 Al wat hy nu besit, al wat hy heeft ghehadt,
 Al wat hy hebben sal ghelijck met hem te deylen!
 Nu sijn verheven throon, nu weer om laegh te peylen
 Al tgheen hem eyghen is beneden Son en Maen!
 Och! tis te groten macht: Men can't hier niet verstaen:
 Ons ^hert is hier te nau, w'en cunnent niet bedencken.
 Een maght doch niettemin, die met geen sorg sal krencken,
 Die met gheen commer sal benauwen het verstandt,
 Recht als de grote maght wel doet al hier te landt.
 Neen, neen dit onderwindt en sal daer niet verveelen,
 Om dat des Heeren vrindt daer even diep sal deelen
 Te samen met de maght, in blyschap en wellust:
 Want soo gelijk den Heer in syn regiering rust,
 Soo sal't naer aduenant oock met syn vrinden weesen.
 Men is daer niet beanxt, men kan aldaer niet vreesen,
 Gheen sorgen hebben oock, gelooft dat vry gewis,
 Daer sulcken Oceaen van vreugt en blyschap is,
 Die d'alderdiepste siel sal duysentfout vernougen.
 En hierom sal den Heer daer oock terstondt by vougen:
 Zijdt over al mijn goedt, maer gaet oock niettemin
 Hier in uws Heeren vreugt. Siet met wat diepe sin
 Heeft dit den Heer gevougt te samen aen malkander.
 Op dat daert een sou syn, oock weesen sou het ander.
 Let hier ooc op't: Gaet in. Voorwaer een treftigh woort,
 Daer mee dat ons de siel wel crachtigh werdt becoort
 Om nae des Heeren vreugt te joocken in te haecken,
 Als die soo wydt en breedt sal weesen int vermaecken,
 Soo ongemeten hoogh, soo om begrepen groot;
 Dat ons de borst te nau, te eng sal syn de schoot,

^h1. Iohan. 3. 20.

Om deese groote vree met all' haer lieue schatten,
 In een soo cleynen stee t'omhelsen en t'omvatten.
 Soo dat hy daerom niet, wanneer hyz' ouerlangt,
 Sal seggen totte siel: Compt hier mijn knecht, ontvangt
 De blyschap van u Heer, voor uw' geleeden smerten,
 Tot rust van uw' begeer, int middel uwer herten:
 Maer wel: Gaet in mijn vreugt, gaet in mijn blyde vree,
 Als in een volle Lucht, als in een diepe Zee:
 Die alsz' u door de siel alz' u door't lijff sal spoelen,
 Noch efter sonder endt om u sal blyven woelen.
 Van boven sonder maet, van onder sonder grondt,
 Die u met honighraedt van nieuw en nieuwe vondt,
 Met weelden en wellust, als nieuw' gewassen vloeden,
 Vw' wel besteede pondt gestaedigh sal vergoeden;
 Met alderley geneugt. Want 'tis ons wel geluct,
 Dat gheen bysonder vreugt alhier werdt uytgedruct:
 Maer vreugt wel int gemeen; doch niet van die, of desen
 Maer vreugt die u gemeen met Gode selfs sal weesen.
 Dan midts dat ons verstandt en nauw' bepaelde reen,
 Niet wel begrypen kan Godts blyschap int gemeen:
 Soo heeft hy ons die noch verclaert als in't bysonder
 Op vierderley manier, die alle vier soo wonder,
 Soo waerdigh syn van stof, soo dierbaer syn van prys;
 Dat zy maer ouerdacht ter reedelijker wijs,
 Meer als te machtigh syn oock d'alderclouxte helten,
 Van liefde en van minn', het hert te doen versmelten.

Sesthiende Ghedicht.

De Hemelsche blyschap vergeleeken by een groot Avondmael. Dat alle de Goeden des VVerelts niet dan Schorssen en zijn vande vruchten des Hemels. Ende vanden honden-honger, die hier naemaels geleeden sal vverden.

Voor eerst heeft hyze dan genompt, een Auondtmael:
 Maer sulcken daer geen maet, soodaenigh daer geen pael,
 Waer datmen compt te slaen het oogh, en is te vinden,
 Ghy weet wel dat een ^kVorst, wanneer hy aen syn vrinden,
 Iae all de wereltd door, verthoonen wil sijn maght,
 De weelden van syn rijck, de hoogheyt van sijn pracht;
 Dat hy dat nergens mee, plagh beeter te bewysen,
 Als met een disch voorsien van Coninlijcke spijsen,
 En tgunt dat daer aen cleeft. Daer weet hy meer of min
 Al wat vermaecken can den menschelijcken sin,
 De luyster van syn rijck, de glory van syn croonen,
 Aen all' end yegelijck voor d'oogen te verthoonen.
 Want hier is eerst de sael te sien seer wel bereydt, ⁺
 De dienaers altemael wel stemmigh gelevreydt;
 De muyren om end' om, daer t'gastmael is geseten,
 Behangen met fluweel, met goudt, en met tapeten;
 De solders heel verguldt, de beddens oft gestoelt
 Wel rondt en sacht gebuldt, wel cierelijck bewoelt
 Met Coxenylgie roodt, of Coninlijck scherlaecken:
 Tbufet seer hoogh geplanct, soo dat het schynt te raecken
 Tot aen't verhemelt toe: van boven tot beneen
 Vol vaten van fyn goudt, en cunstigh elpen been,

^khester cap 1. 3.

⁺*Beschrijvingh van een Coninlijck Bancket.*

Van paerle moeder oock, gemaect tot coupetassen,
 En schaelen niettemin die op malcander passen.
 Beneffens dit ciraet soo staet den vollen disch,
 Met op gesocht gediert, met ver gehaelde visch;
 Een deel van Calecoet, een deel van d'Indianen:
 Het slechste datter is, sijn Pauwen en Fasanen.
 Men vindter gheen gerecht van dagelixe spijs,
 Van rinder off van weer, men sieter nau Patrijs.
 De schotels sijn van goudt, van silver de plateelen,
 Daer in gesoden staen de Truyten en Barbeelen;
 Daer in dat staet bereydt de diergecochte Stuer;
 Een yder met een saus van sonderlinge geur.
 Den honger werdt vermoeyt, en meynt nu in Brittangien
 En nu weerom te sijn int uysterste van Spangien.
 Van waer de Oesters sijn, van waer de diere cost
 Met schatten gerançoent, met duysenden verlost.
 Soo dat haer schier verveelt yedt anders aen te raecken,
 Dan spijsen die van goudt, en van talenten smaecken.
 Den dranck is min of meer, de wijn naer advenant
 Van d'alderbeste geur, die oyd van Griecke-landt,
 Die van Posilipus, of van het weeldigh Somen,
 Iae van Falerno selfs, sijn leven is ghecomen.
 Die onder tusschen noch, naer't deen of ander past,
 Met suijscker werdt gesoet, met cruydt geypocrast.
 Men brengt malkander toe, met halven en met heelen
 En als men tgoudt is moe, soo drinctmen uyt luweelen
 Iae tis oock wel gebeurt dat inde plaets van Wijn
 Men paerlen selfs dronck, ghesmolten in asyn.
 Dit was Cleopatra; maer 'twaren Venus cunsten,
 Daer mee sy toonen wou de liefde en de gunsten

Die zy haer boel toe drough, ter wylz' hem dee verdoen,
 In een cleyn dronckgien wijns al teffens een milgioen.
 In't middel vande smaeck, soo isser noch voor d'ooren,
 Een lieffelijck vermaeck van sang en spel te hooren.
 Al wat ter werelt werdt geharrept en geveelt,
 Al watmen op de Fluyt, of op Mandoren speelt;
 Al watmen hooren magh op Cyters en Cymbalen,
 Doen tasten op de Luydt, doen singhen van Choralen;
 Al wat Orpheus dee, al wat Orion plagh
 Int middel vande Zee; comt hier weer voor den dagh
 Hier onder werdt gedanst; en nu door Batteredenten
 Vertoont het gansche Iaer van Somer tot de Lenten;
 Vertoont al wat de cloot des werelts Oost en West
 Omhelst of cleyn of groot, besit of slimst of best.
 Doch op dat aenden reuck hier niet en sou gebreecken,
 Soo werdter oock gebrandt, gesmolten, en ontsteecken
 Int Coninlijck Salet de alderfynste Gom,
 Met Muscus en Ciuet getempert om en tom.
 T'welck daer of staet en rooct in gulde Echauforen,
 Of door den sachten dienst van blancken en van moren,
 (Die daer toe overmael geschicht syn en gepast)
 Met Nardus nat vermengt, uyt Iaspis en Albast,
 Aen Taeffel werdt verquist, versprenckelt en vergoten.
 Dit en noch meer daer toe hebt ghy, die met de groten
 Het Hof te volgen pleegt, als een van deelste Lien,
 Of selver wel geprouft, of immers dick ghesien.
 Soo dat ghy meer als wel hier uyt hebt cunnen letten,
 Hoe dat de Princen in dusdaenige Bancketten
 Aen Taeffel laeten sien, al wat ter werelt schier
 Of lecker inde mondt, of inde ooghen dier,

Of aen de resten oock der menschelijcker sinnen,
Is aengenaems te sien, is lieffelicks te vinnen.

Van desen onsen Heer wel grondelijck bewust,
Soo hevet hem belieft de blyschap van syn rust,
Op dat hy ons daer toe te liever sou doen commen,
Om onser crancheys wil, een Avondtmael te nommen.

+Een Avondtmael daerom om datter nae de noen,
Alhier noch int gemeen veel werricks valt te doen;
Daer vooren datmen 'snachts naer all' des Taeffels lusten
Int sacht gespreyde Bedt, gaet slaepen en gaet rusten.

Dan ouermidts dat ons aldear in s'Heeren Huys,
Gheen werck altoos en rest, gheen arbeydt nocte cruys;
Maer een gestaeghe rust, naer een geduyrigh eeten:
Soo werdt syn Taeffel daer een Auondtmael geheeten.

Doch een groot Auondtmael. En seecker wel te recht
Daer't alles is beschaft, daer't alles is berecht
Dat Godt bedencken kan: daer niet en sal gebreecken.
Ey! tis te grooten Mael; ken wilder niet van spreecken:

+Mijn kennis is te dom, mijn aessem al te flauw',
Mijn tong is veel te crom, de borst mijn al te nauw'.
Al waer ick Cicero, de soetste der Romeynen,
Soo soud' ick met mijn Tael dit Auondtmael vercleynen,
Benauwen het Salet, verminderen 'tciraet,
Verkrimpen het Bancket, dat alle honighraet,

+Dat alle soetigheyt van smaecken gaet te boven.
Wee my vermetelt mensch! indien ick wilde loven

+Van d'omgeschoncken Wijn den alderminsten drop.
Wat weet ick vande Schael, wat weet ick vande Kop,
Of vande Couppetas, daer uyt ze werdt gedroncken?
Wat weet ick vant Bufet daer op men sal sien proncken

*+waerom den Hemel
genoemt wert meer een
Auondtmael, als een
noenmael?*

+Spijs

+Wijn

+Vaten.

Soo meenigh Paerlemoer soo meenigh gulde Vat?
 De prys is al te dier, t'oneyndigh is de schat,
 Men can door geen getal noch door gheen cijffer weten
 Hoe rijk daer wesen sal 'tbehangsel van Tapeten: ⁺
 Hoe sacht de Beddens daer en stoelen syn gepluyt; ⁺ *+Tapeeten.*
 Hoe liefelijck den disch bestroyt en geperfuymt; ⁺ *+Stoelen.*
 Hoe dat daer over al de Nardus-natten druypen ⁺
 De Myrthus-blommen hier, en daer de vloer bekruypen *+Perfuijmen*
 Filiere alderley, veelverwigh van couleur;
 Soo aengenam van oogh, soo vrindelijck van geur,
 Dat ick haer soete lucht als mee van d'ander reucken
 Hier geensins en begeer te quetsen of te kreucken
 Met d'aessem van mijn reen. Nu 'tover soet geluydt
 Van alderley Musijck, van Orgel en van Fluyt, ⁺
 Van Cyther van Viool, van alderhande snaren, *+Musijck.*
 Die Godt daer tot vermaeck aen Taeffel sal vergaren;
 De sangers hoogh en laegh, soo liefelijck begaeft,
 Soo sachtelijck gequint, soo meenighmael g'octaeft,
 Soo effen en soo claer van strooten en van stemmen;
 Soud' ick toch al te seer verdoven en beclennen
 Met mijn verkrompen tael, die haer noch van de maet,
 Noch van de Noten oock int minste en verstaet.
 Die daer te lande werdt gehouden en gesongen. ⁺
 Veel minder vanden Dans, veel minder vande sprongen, *+Dansen.*
 Die daer nu over dwers, en nu weerom int rondt,
 De alderblydtste schaer met nieuw' en nieuwe vondt
 Van Brandes van Galliaerd', by beurten en by cansen,
 In d'oogen vanden waerdt gestadelijck sal dansen.
 Hoe waert my mog'lijck weer dat ick u soud alhier
 Vertellen het fatcoen, verhaelen de manier

+Van al het Battement, van alle de vertooningh
Daer mee den Heer doorgaens vermaecken sal sijn Wooning?

+*Battementen.*

Het een is niet ghedaen, oft ander is weer ree:

En daer nae t'elcke reys wat nieuws weer inde stee,

O weeldigh Paradijs! O ¹salige ghenooden!

Die van die soete spijs, die van die vette brooden

Verkrijgen sult u part, ontfangen sult u deel.

¹Lucae 14. 15.

Apoc. 19. 9.

Neen, neen 'ken segg' niet wel, genieten sult geheel.

Want siet, dit is den aerdt van't gunt daer is te plucken:

Ten kan niet sijn gepaert aen deelen of aen stucken.

Maer recht soo al de schaer het in't gheheel besit,

Soo valt het oock te beur geheel aen yder lidt.

Gheheel aent heele rijck, geheel aen all' de deelen:

Iae even heel aen een, alst weesen can aen veelen.

'Ken segg' u verder niet, de reste suldy sien,

Alst Godt gelieven sal aen u syn licht te bien.

Bedenct het wat ter wyl. Maer wildy't niet verkrencken,

Soo moet ghy't meer als thien en thienmael overdencken.

En alst al is bedacht, soo compdy noch te cort,

Tot dat den Heer u cracht die aen 'tbedencken schort,

Met een verheven licht eens comen sal te stercken.

+Een puntgien isser noch, daer aen ghy cunt bemercken,

Recht als door een stremijn, de vreugt van deesen disch.

Bedenct eens al de lust die hier beneden is,

By my ten deel verhaelt, en die ghy selfs noch nader:

By u bedencken cunt. Siet nu dit al te gader:

Eer, rijcdom, hooge staet, wellusticheyt, en spijs,

Gheleecken by tgewas vant Hemels Paradijs,

Syn niet dan schorsen maer en schillen van die vruchten.

Als ghy de werelt dan, daer nae soo seer hoort suchten,

+*Alle de Goeden des werelts
sijn als schorsen vande
vruchten des Hemels.*

Soo seer op siet verhet, dat selfs oock een party
 Daer over dick vervalt in dulle raserny:
 Soo peynst toch eens hoe soet de vruchten moeten smaecken,
 Indien de menschen hier soo nae de schorsen haecken?
 En wat dan weesen sal wat vorders daer sal sijn
 van't principael Bancket, vant Broodt, en vanden wijn?
 Hoe seer by ons gheacht, hoe hoogh dat wel geresen
 Moet syn het hoofd-gerecht, en spijs van vaster weesen,
 Naer dien men hier soo raest, soo grabbelt en soo vecht,
 Om 'tafval maer alleen vant leste vrucht-gerecht?
 Siet tot dit Avondmael, mijn Heer, sydt ghy geroupen.
 Och! laetet immers u de werelt niet besnoupen:
 En laeter toch gheen ^mhouf, gheen jock syn, of gheen vrouw',
 Die u van dit Bancket, van deese Taeffel houw';
 twaer al te grooten schae en schande om de schillen
 Die voor de swijnen syn, de Maeltijdt te verspillen.
 Dit waer voor uw' verstandt, voorseecker alte slecht;
 En Godt soudt boven dien hem belgen wel te recht.
 Iae met seer goede reen ⁿversweeren en verloven,
 Dat ghy met siel en leen vant Hemel-rijck verschoven,
 Van syn groot Avondmael, van syn bereydt Bancket
 Soo veel niet als een beet, soudt hebben oydt te bet.
 Och wat mistroostigheyt! wat wanhoop sal dat weesen!
 Hoe hoortmen nu by tydts dien vlouck, dien eedt te vreesen,
 Eer ons de Son ontwijck en d'avond overval!
 Die Son, die nimmermeer ons wederkeren sal.
 Dien avondt die ons betrappende in sonden,
 Ons eeuwelijcken sal doen ^ohonger en als honden,
 Doen lopen om de stadt, om een cleyn kruymtgiē broots.
 Maer tis dan al te laet; de Vonnis-brief des doodts

^mLucae 14. 18. 19. 20.

ⁿIbidem vers. 24.

^oPsal. 58. 7. 15.

Is al gesloten dan, Iae selfs alree ghelesen:
 De siel van Vrou of Man alreede dan verwesen.
 Dat dan gelesen is, moet blyven vast en stijf
 Die dan verwesen is, het sy of Man of Wijf
 Moet dan verwesen syn, moet dan verloren blijven.
 Men let dan op gheen claght, gheen streelen, ofte wrijven.
 Hoe datmen sich verhuylt, hoe seer men sich verstoort,
 Wat honger datmen lijdt; men werdter niet verhoort.
 Den tydt is dan voorby, het Glas is dan verlopen;
 Daer is dan gheen genae, noch graty meer te hoopen;
 Oock van een brocgien broodts van al het Auondtmael.
 'Tgeluck is ^pvoorgehaert, van achteren ist cael
 Alst eens maer is voorby soo'n kanmen't niet meer vatten;
 Al hadtmen oock daer voor te geven al de schatten
 Die opter aerden syn. Daer moet dan syn geleen,
 Int middel vant gekners int middel vant geweene,
 Soo lang als eeuwich duyrt, een honger die de magen,
 Recht als een grooten hondt gestadigh sal doorknagen.
 Een drooghte niettemin, die d'opgespleete borst,
 Wel thienmael op een uyr doen sticken sal van dorst.
 Och! wat een groot gehuyl by daeghen en by nachten?
 Och! wat een honger noodt! och watte water clachten!
 En dat voor eeuwigheyt. wat wanhoop? wat verdriet!
 Daer oock een dropgien nats, hen sal gebeuren niet.
 Het Woordt blyft alte vast, het groote Woordt des Vaders,
 Dat op den dwasen mensch, dat tegens de versmaeders
 Van syn groot Auondtmael eens uytgesproocken is:
 Nu segg' ick u voorwaer, Nu sweer ick u gewis
 Dat oock niet eenen Man, ^qzy raecken waer zy raecken
 Van die geroupen syn mijn Auondtmael sal smaecken.

*^pFrontecapillatâ poct ect
Occasio salva.*

^qLucae 14. 24.

O alderhardste woordt! o dier besworen eedt!
 O blindtheyt vanden mensch, dat ghy u soo vergeet!
 De cans is nu verswijmt. Ghy wistet wel te voren.
 De slagh is nu gegaen, het woordt is nu besworen.
 Ghy claeght nu al te spae, ghy hongert al te laet;
 Verwacht nu gheen genae, verhoopt nu nae gheen baet.
 Maer ghy, mijn besten vrindt, die hier noch opter aerden
 En in dit Leven zydt, en doet ghy toch d'onwaerde
 Aen dese Taeffel niet, dat ghy om weynigh cafs,
 'Twelk hier de wint verwayt, dat ghy om weynigh 'draf
 waer nae den sotten mensch, hier hongert mette beesten.
 verliesen soud' den wensch van 'sHemels rijcke feesten.
 Ey! neemt toch beter raedt, ter wylen het Salet
 Des Heeren open staet. Ey! hongert dit Bancket:
 Maer hongert het alhier; op dat ghy met den dwaesen,
 Alst nu te laet sal syn, oock niet en compt te rasen
 Van hunger om de stadt, als een verwoesten hondt.
 Valt hier den Heer te voet, beschuldigt hier u sondt.
 Boet hier, versoent u hier, bidt hier om syn genaede;
 Want alst hier is verswijmt, soo is het daer te spaede.
 Siet dit ist Auondtmael, dit is den eersten naem;
 Waer by dat ons den Heer wel juyst en wel bequaem
 De Hemelsrijcke vreugt en blyschap heeft gheleecken.
 Indien't u nu belieft mijn noch te hooren sprecken,
 Doch met vercorte reen, een weynigh vande rest;
 Soo'n meyn ick anders niet, of Godt de groost' de best',
 Sal u met syn genae de sinnen soo verlichten,
 Dat hy u vande siel den doncker sal doen swichten,
 Die daer van ongelooft tot noch toe is geweest.

'Lucae 15. 16.

Seventhiende Ghedicht.

De vreught des Heeren is een Bruylofs-feest. De ghemeenschap der goederen, ende andere voorvvaerden van deese Bruyloft.

Hoort dan, den tweeden naem is van een ^s Bruylofs-feest.	
Daer ghy de Bruydt sult syn en daer den Heer sal weesen	^s Math. 25. 1
Den Bruygom van u siel. Maer doch soo uytgelesen	
Soo uytgenomen ^l schoon van maecksel en couleur,	
Dat daer gheen maet altoos, dat daer gheen beter keur	^l Cantic. 5. vers. 10.
Wt duysende can syn. Iae die hem magh verthoonen	
De ^v schoonste wel te recht, van all' der menschen soonen:	
De blanxte diemen vandt doch efter blosend' mee;	^v Psal. 44. vers. 3. 4. & 6.
Int eene als een roos, in't ander als een snee.	
In maght gheen syns gelijk, bespraect soo boven maten,	
Dat aen syn tong ^w begroeyt syn niet dan honighraeten.	
Nu even nae de maet en vreugt van syn Salet.	^w Cant. 4. 10.
Soo reeckent oock de staet en weelde van syn Bedt.	
Gheluckigh sou hy syn voorwaer die hem maer diende;	
Noch meer die huysgenoodt of een waer van syn vrienden,	
En werwaert dat ghy ginck hem altijd waer ontrent:	
Wat dan een Soone Godts? wat dan te sijn gekendt	
Beleeden en begeert van Christus tot een Broeder?	
Iae naeder bloedt verwandt, en selfs oock tot een ^s Moeder?	
Maer dat noch al te ver de rest te boven gaet,	^s Math. 12. 50.
Daer aen gheen endt en is gheen cyffer noch te maet,	
Is dat ghy wesen sult een lieve Bruydt des Heeren.	
Siet hier de hooghste trap van d'aldergrootste eere	

Dier is of wesen can: Waer door den mensch gelijk
 Werdt met syn Bruydegom in leven en in rijck: ⁺
 Te samen met syn throon, te saem met all syn goeden;
 Bedeylder van syn croon, en all' de volle vloeden
 Daer eeuwich sonder endt het ongemeten al
 Vant rijke Testament, vol-op, uytstromen sal.
 Hier door werdt hy noch meer, hoe cleyn hy is, hoe snoode,
 Een wesen met den Heer, en eenen ^ygeest met Gode.
 Versaeming voor de siel, soo aengenaem en soet,
 Dat d'aldermeeste vreugt ^zdaer by niet is dan roet:
 De blyschap niet dan druck, het schoonste en het beste
 Daer by geleecken niet dan 'tvuylste en het leste.
 Maer nu en dunct u niet, doet my toch eens bescheyt,
 Dat ghy alree uw' hert belust voelt en bereydt,
 Om u met een partuyr soo uytgesocht te paren,
 En hem ter goeder uyr uw' liefde te versparen?
 'Ken twijfel daer niet aen. Dan des soo hoort weerom
 Het gheen van u versouct den grooten Bruydegom
 Als voorwaerd' totte Feest. En seecker tis wel rede, ⁺
 Dat een soo cleynen Bruydt daer meed' oock zy te vrede.
 Voor eerst soo wil hy dan, dat ghy sult wesen maeght:
 Dat is uw' ^ageloof en leven hem behaeght;
 Op dat nae synre wet, uw' siele werd' gevonden
 Van dolingh ombesmet, en reyn van alle sonden.
 Dan als ghy noch alleen maer laeten soudt het quaedt,
 Soo waert noch niet enough, ten eysch van dese staet,
 Die inde ooghen Godts soo hoogh is en gewichtigh;
 Hierom begheert hy weer, dat zy wijs en voorsichtigh, ⁺
 Met rijpen raedt verkiest een alderleste endt;
 En daer met eenen dan oock middelen toe wendt,

⁺*Onsprekelijcke
ghemeenschap van goederen.*

^yCorinth. 6. 17.

^zS. Bern. epist. 114.

⁺*Huwelixe voorwaarden,
besproocken van Christo,
Math. 25.*

^a2. Corint. 11. 2.

⁺*2. voorwaerde.*

Die nut syn en bequaem om tot dat eyndt te raecken.

Doch naedemael dat endt in anders gheene saecken

Gelegen wesen kan, als int het Hemels-rijck:

Soo heeft den Bruydegom weerom meer als gelijk,

⁺¹Dat hy een Lamp versouct met Hemels vyer ontsteecken;

Waer door hy heeft verstaen, geduydet, en geleecken

De onderhoude wet en welgedulde Pijn,

Die tot dit Bruylofs Bedt het eenigh middel sijn.

Dan om u niettemin in deugdelijcke wercken,

Daer van de Wortel is de Liefde Godts, te stercken;

Soo heeft hy noch gewilt dat efter by de Lamp

⁺²Sou syn een oly Kruyck, daer mee den heeten damp,

Wanneer zy metter tijdt u quaeme te verflouwen,

Met nieuwen oly weer mocht werden onderhouwen.

Dit heeft hy soo gekeurt, jae selver oock gebrieft,

⁺³Om dat den oly is een teycken vande Liefd';

Die in des Menschen siel niet langer en kan blijven,

Dan als men haer en laet met d'oly boven drijven.

Zy eyscht de hooghste Plaets, of anders wilze deur;

Want haer Natuyr is vyer en diez' oock valt te beur,

Al waert een Publicaen, sal zy voor eerst ontvlecken,

En flux van stonden aen om hoogh ten Hemel trecken.

Hier toe heeft zy de cracht gelijk den oly doet,

Dat zy noch alle ding vermuruwt en versoet;

Den arrebeydt verlicht, jae d'alderherdste pijnen

Of troostelick versacht, of gans'lijck doedt verdwijnen.

Het is dan heel van noo dat dese wijze maeght,

⁺⁴Tot voetsel van haer Lamp een oly vaetgien draeght.

Voort lest alsoo syn compst voor ons hier is verholen;

Soo heeft hy aen syn Bruydt seer scherpelijck bevolen,

⁺³ Voorwaerde

⁺⁴ Voorwaerde

⁺⁵ De Liefde wert by oly
vergeleecken.

⁺⁵ Voorwaerde

Wel dick en meenighmael te houden goede wacht:
 Dat is, in al haer werck te hebben haer gedacht
 Gevesticht op de doodt, gevesticht op de resten,
 Die sy met vast geloof verwacht voord' alderlesten.
 Dit ciert de wijse maeght, dit houdt de Bruydt bereydt
 Ter wijl sy alle uys haer Bruydegom verbeydt,
 Haer ^bsalicheyt bewerct met hoopen en met schromen;
 Onseecker of hy ^cvrough, dan of hy laet sal comen:
 Becommert of hy eens, gelijk een ^dsteelder plaght,
 Mocht comen onversiens int diepste vande nacht.
 En alst nu tijdt sou syn hem int gemoet te loopen,
 Dan eerst tot groote Pijn den oly sou gaen ^kcoopen.
 Voorwaer tot groote pijn, en ongemeten schae,
 Want als den Bruygom comt, soo wacht hy nergens nae:
 Die hy dan vindt bereydt met haer ontsteecke lichten,
 Die werden ingeleyt, en dander moeten swichten:
 Gesloten werdt de Poort, gegrendelt werdt de deur;
 Noch daer is geen geschrey, geen naeclacht, geen getreur,
 Gheen; Heer Heer doet ons op, dat die sal doen ontsluyten.
 'Tsal; syn, 'ken ken u niet; 'tsal wesen blyft daer buyten.
 O vast gesloten deur! o toegepende Poort!
 Wat jammer, wat verdriet werdt wel voor u gehooft?
 Maer alles te vergeefs: te bundigh syn u clampen:
 Gh'en wijt voor geen geweldt dan van onsteecke lampen.
 Doet wel Heer Officier, schicht dat ghy oly coopt;
 Maer doettet jmmers hier, want dieder daerom loopt
 Die magh nu wel alree de Bruylofs Feest wanhoopen.

^bPhilipp. 1. 12^cMarc. 13. 35.^dLuc. 12. 39^kMath. 15. 8

Achthiende Ghedicht.

De Eeuwvige Saeligheydt is een opghehanghe prijs die met loopen te vvinnen is. De Loopbaen, ende Manier van Loopen vverdt beschreven met acht conditien van noode totten geestelijcken loop.

Neen, neen, ghy moet alhier, hier segg' ick moet ghy ^f
 En waerom soudy niet? ghy siet toch immers wel,
 Hoe dat de werelt loopt, hoe wacker, en hoe snel;
 Met wat bereyde leen, met wat verweckte sinnen,
 Om hier een weynigh prijs met loopen te vvinnen.
 Voorwaer een weynich Prijs: want als ghy't wel versint,
 Wat isser inde Baen dat toch den looper wint?
 Wat krijght hy voor syn sweet? wat heeft hy voor syn leeden
 So jammerlijck vermoeydt, soo herdelijck vertreeden?
 Want alst hem best geluct, soo wint hy al in't Gros
 Een Lapgien root Satijns, of een Ghecroonden Os.
 Hier voren heeft hy schier ontsloopt al sijn geraempte,
 Hier vooren heeft hy noch geleden sulcken schaempte
 Van syn ondeckte leen, van syn ontblootte lijf;
 Dat hy des anderdaeghs ten deel als Lam en stijff,
 Ten deel als opgescheurt aen splinters of aen steenen,
 Noch bet gevoelen sal, noch meerder sal beweenen.
 By Naem al d'ander rest, die d'afgeloopē baen
 Tot al te dieren coop, Eylacen! compt te staen.

^f1. Corinth vers. 24

Sy stonden al ghelijck geschicht op eene oorde,
 Ghestelt op eene schreef, gestut met eene coorde; ⁺
 Al even wel gemoedt, soo meenigh alsser was,
 Te lichten haere voet, soo schielick en soo ras
 Men voorde derde reys den hooren soude steecken,
 En daer mee totte loop hen geven 'tleste teecken.
 Den hooren gaf de seyn, men sonck de coorde neer,
 Daer liep den naecten hoop om 'tseertste; min of meer
 Dan als men door een speuy de wateren siet druysen,
 Wanneer dat open gaen de deuren vande sluysen.
 Dit duyrdt recht soo lang tot dat den meesten hoop.
 D'een flau en dander bang, ontbrack ter halver loop.
 Den eenen viel daer heen, en d'andere liep hijgen
 Met syn besweecke Leen, de derden cost niet crygen
 Den Aedem van syn Borst; een ander werde weer
 Van synen meegesel gesmact ter aerden neer;
 So dat hem 'taensicht spleet, en 'thoofst hem scheen te bersten.
 Daer waerender die oock malcander soo verpersten
 Van achter aende hiel, dat hen de cloucke moedt
 By nae ter aerden viel, door't afgetreede bloedt.
 De baen was schier ten endt, de Loopers heel vermindert;
 De dese hier belet, de gheene daer verhindert;
 Tot dat nu al de schaer gekomen was tot twee,
 Die bey noch even flux noch even Clouck en ree
 Schier scheenen totte Prijs: soo dat nauw was te keuren
 Wie datze van hen tween, sou komen af te beuren:
 Wanneer den eenen, siet, die schier noch d'eerste scheen,
 Syn voet, och leyder! compt te stooten aen een steen,
 Te vallen inde Baen, dat hem de lenden craecken;
 En d'ander strax daer aen de Prijsen compt te raecken.

⁺*beschrijvinghe van de
 Loop-baen, ende Manier van
 loopen.*

Hier roupen Man en Vrou, hier biedtmen hem geluck.
 All' d'ander krijgen jou, versteecken van haer stuck:
 Tot dat zy uyte Baen, wel heymelijck vercruypen,
 En met ontsloopte leen beschaempt naer Huys gaen druypen.

Loopt dus de Werelt dan om een geringe Prijs,
 Hoe moet ghy saligh Man, hoe moet ick, ben ick wijs
 Hoe moet een yder Mensch met meerder reen dan loopen,
 Daer wel een ander Prijs wel seeckerder te hoopen,

Wel eer te winnen is? Een al te schoonen cleedt!
 Daer van gheen Mensch altoos de waerde noch en weet;
 Twelck Godes eyghen Handt gereedt heeft en geweven.

Een Cleedt van saligheyt, een Cleedt van eeuwich leven;

Het rijcke Bruylofs Cleedt, soo wit, soo gelasuyrt,

Soo Cunstelijck gestict, soo Hemels geborduurt

Met alderley gesteent met alderhande Baghen,

⁺Dat hier gheen oogh altoos die luyster can verdragen.

Maer wat is hier de Baen? daer dient toch op gelet.

Ick salt u doen verstaen; het is des Heeren Wet,

De ^zweght van zijn geboon. Die dan die Prijs wil strijcken,

Die moet hem wachten wel van dese Baen te wijcken.

Te wijcken noch aen d'een, noch oock aen d'ander cant

Noch aen de slincker zy, noch aen de rechter Handt.

⁺Dit is de Baen alleen: En diese compt te laten,

Hoe seer dat hy oock loopt, de loop kan hem niet baten.

⁺Iae hoe hy stijver liep, hoe hy tot meerder rou,

En verder vande Prijs verloren loopen sou.

En dit is 'teerste punt, daer op men dient te letten.

⁺Ten tweeden, datmen sich wel totte Loop moet setten

Met een verweecten Gheest, end' een onsteecke sin;

⁺En dan volherdigh oock blyft loopen niettemin.

⁺*De geestelijcke loopbaen is de weght der gheboden Godts.*

^zPsal. 118. 32.

⁺*Conditien om wel te Loopen*

⁺*D'eerste*

⁺*De tweede*

⁺*De Derde*

Want die op dese baen of rusten wil, of lijmen,
 En sal gheen Prijs begaen maer schandelijck verswijmen.
 De baen is veels te lang: En weet oock dat den tijdt
 Gheen rusten en verdraegt, gheen loomigheyt en lijdt.
 Doch wilt daerom alhier voor gheen vermoeyen sorgen,
 Den hulper is te groot; ick wil hem wel verborgen;
 Als ghy in desen maer wilt vougen u persoon
 Gelijck als inde baen de loopers syn gewoon. ⁺
 Zy maecken hen eerst licht, door d'afgeleyde rocken; ⁺ *+De Vierde*
 Verwerpen al 'tgewigt van lasten en van blocken; ⁺
 Z'en vragen onderweeg naer clap noch nae ghekrijs, ⁺ *+De Vijfde*
 Om dat haer oogh gestaegh van ver loopt op de Prijs; *+De Seste*
 Wat datter werdt ghedaen, wat datter werdt gesproocken, ⁺
 Z'en hooren noch z'en sien dan tgheen daer zy nae joocken. *+De Sevenste*
 Siet dit is haer manier. Maer met wat meerder reen
 Behoort ghy u alhier op dese loop te cleen?
 De blocken van u been, de lasten van u schoeren
 Te werpen ginder heen, om u te bet te roeren?
 De lasten segg ick u van vleeschelick begeer,
 Van Rijcdom en van Goedt, van weelden, en van eer:
 Ten minsten mette ^zwil, ten minste mette sinnen,
 Om een soo schoonen stuck van sulcken Prijs te winnen? *^z1 Corint. 7. 29.*
 Als ghy ten Hemel siet, en op den ^hHeer verhoopt,
 Sult gh'u vermoeyen niet hoe seer oock dat ghy loopt. ⁺ *^hIsa. 40. 31*
 Maer hoort hier noch alleen een ding, het sal u vromen; *+De achtste.*
 Schict u te maecken ⁱeen met hem die ons gecomen,
 Die ons is neer gedaelt van dat verheven landt, *ⁱIoan. 17 21.*
 Al waer 'tgoudtrijcke cleedt ons hangt van Godes hant.
 Dit is alleen ^kden Reus, die ons met hem verheffen
 Can totten Hemel toe, die ons can doen betreffen *^kpsal. 18. 7.*

De opgehangen winst, hoe hoog dat hy oock sit,
 Wanneer ghy maer en werdt van hem een ¹levendt lidt,
 Door liefd' en door geloof, soo werdt ghy opgeresen
 Om daer te synder tijdt, en hier alree te wesen.
 Met hem maer eenen Gheest, bequaem om soo tot prijs
 In hem, met hem, door hem te crygen 'tParadijs.
 Dit is voor al van nood', en 'tslot van heel de saecke;
 Want sonder hem en can een mensch so hoog niet raecken:
 Het vleesch is hem te loggh', het lichaem veel te swaer,
 Al waert oock dat hy schoon syn goeden allegaer
 Aen d'armen mensch gaf, Iae selfs sich liet verbranden,
 Soo wint hy niet dan caf, soo haelt hy niet dan schande,
 Soo heeft hy te vergeefs gelopen door de baen;
 Want ^mChristus ist alleen die hier can comen aen,
 En die op dese maet met hem syn een geworden.
 Doet wel, O wijse Man, begint u vry t'omgorden
 Bereyt u totte baen, vervougt u totte loop:
 Dan maect u selven eerst met hem een doorden doop.

¹1. Corint. 6. vers. 15. & 17.

^mIohan. 3. 13.

Negentiende Ghedicht.

Het Rijcke Godts voor't leste vergeleucken by een opgehangen Croon, die met vechten te becomen is. Hoe Sich den Geestelijcken Campioen in dese strijdt draegen, vvachten, en vvaepenen moet. De Martelaren besluyten haerluyder vermaeninge met een corte vervattinge vande bysonderste Argumenten.

En oft al schoon geviel, dat ghy hierom most lijden,
 Soo denct weer dat u siel te vreen moet sijn te strijden
 Al hier een weynich tijds voor 'sHemelrijcke Croon.
 Dit is den vierden ⁿnaem, daer mee het diere Loon,
 Daer mee de blyschap Godts, die hy aldaer sal geven
 Syn Dienaers goedt en trouw, genompt werdt en beschreuen.
 Maer wat Iuweel is dit? van wat een dieren Goudt?
 Hoe heerelijck gewrocht? hoe rijckelijck geboudt?
 Alomme Gesappijrt, geparelt t'allen canten. ⁺
 Robynen sonder endt, thien duysent Diamanten
 Heeft Godes rijcke handt daer overgestoffeert:
 Met roosen niettemin soo aerdigh geschackeert,
 Dat ghy schier dutten soudt aen't blincken en aen't bloosen,
 Of ghy Robynen saegt, dan of bedoude roosen.
 Maer leyder arme mensch! waer loopt mijn cleyn verstant,
 Om d'alderdierste croon, de cunst van Godes handt,
 Naer mijn benaut begrip met woorden uyt te meeten!
 Neen, neen mijn vrindt, ick kendt, 'ken weet niet hoe daer heeten
 Noch van stof daer syn de Paerlen en 'tgesteent,
 Die aen syn vrinden daer de goetheyt Gods verleent.
 Dan dit weet ick gewis, als Godt eens sal beloonen,
 Naer yders werricke is, dat hy't sal doen met croonen:
 Want dit is al te vast besegelt met syn Woordt.
 Maer om dat nu alhier noyt stoff en wierdt gehoort
 Van costelijcker prijs als goudt en Diamanten
 In Steenen en metael, als roosen inde planten
 Wanneer sy vers bedouwt en jeughdigh staen gestruyct,
 Soo hebb' ick hier door noodt die naemen maer gebruyct:
 Soo lang tot my den Heer believe sal te gunnen,
 Dat ick met beter naem die eens sal nommen cunnen.

ⁿ1. Corint. 9. 25
 2 Timoth. 4. 8.

⁺*Dierbaerheydt van de
 Hemelsche Croon.*

Dan 'tsy hoe dat het sy, en dunctet u geen reen
 Dat alles werdt gedaen, dat alles werdt geleen,
 Wat bancken datter syn, wat vyeren en wat swaerden
 Om eens op't hooft t'ontfaen een Croon van sulcker waerde?
 Och! sonder twijffel Iae: Ghy sult het oock verstaen
 Met mijn soo min of meer, als ghy wilt mercken aen,
 En met een rijp gemoedt belieft te overwegen
 T'gheen dat de vechters doen, en dat de schermers plegen
 Tot voordeel van haer leen, tot stercheyt van haer lijf.
 Zy derven haer gemack; z'omberen ^ohaer gerijf;
 Zy hebben cleyn getal van uyren om te rusten;
 Gespeent van allen Dranck, van Spijs, en van wellusten;
 Zy drincken voor den dorst, en eeten voor den noodt,
 Tot stercking *van* haer Borst niet dan ^pCollyphen Broodt;
 Van Bacchus soo vervreempt, van ^qVenus soo onthouwen,
 Dat z'oock verlaten schier haer eygen echte Vrouwen;
 Gematight n'advenant van alles int gemeen,
 Dat hen of d'overhandt, of crachten van haer leen,
 Sou mogen eenighsins vercleynen of beletten.
 Nu segt my wat het is, daerom z'haer selven setten
 Een regel soo benaut van leven en van werck?
 Voorwaer, 'tis anders niet als d'eersucht van het perck,
 Daerinne zy ten danck en willighlijcken strijen.
 Hierom ist dat zy hen van alles soo vermijen,
 Hen speenen van profyt, onthouwen van geneught,
 Ter wijlen en ter tijdt de werelt haer verheugt.
 En dat maer om een strijdt, daerinne dat sy vechten
 Voor menschen haers gelijk, en met haer mede-knechten;
 Met waepens evelleens; alleen maer spels-gewijs;
 Of om een weynigh schandts, of om een cleyne prijs,

^oS. Ad. cor. 9. 25.

^p*So werde geheeten het broot
vande worstelaers.*

Juvenalis Satyra 2. & Mart.
Lib. 2 Epigr.

^qClement. Alex. lib. 3.
strom. ex lib. 8. Platonis de
Legibus.

Dat anders niet en syn, als Croonen ende Cransen
Van Pijnboom of Cypres. Maer siet nu eens de cansen

Daer mee ghy vechten moet. Siet hier toch eens 'tverschil.

Ick segg' wel; vechten moet: wandt ghy en hebt geen wil
Tot oorlogh of tot peys, gh'en hebt gheen keur in desen;

Wilt ghy dat siel en Vleys u magh behouwen wesen,

Soo moet u syn gestaegh het waepen inde handt:

V vyandt is te graegh, en 'tgeldt u 'tbesten pandt:

Het geldt u 'tbeste pandt, want hy en souct maer sielen

Met Solpher en met Brandt ter Hellen te 'vernielen.

V vyandt is den Draeck, dien afgefallen Geest,

^r1. pet. 5. 8.

Die van ^sbeginsel af een Moorder is geweest;

Die u gestaegh bevecht by Nachten en by Daeghen,

^sIoha. 8. 44

Nu met ontdeect geweldt, en nu met lose lagen;

Doch altijd 'ombekendt: want tot u groot verdriet

Als hy u is ontrent, hela! soo'n siet g'hem niet.

^rEphe. 6. 12

Hy siet u des te bet, en doet oock niet dan micken

Hoe hy 'tmoordadigh net, hoe hy u best syn stricken

Sal werpen over 'thoof, en met een slinx streeck

V gheven eer ghy't waent de dootelijcke steeck,

Die u de tweede doot sou eeuwelijck doen sterven,

En brengen inde nootd van 'trijcke Godts te derven.

Want dat ghy't wel verstaet, dien boosen helschen brock

Vecht altijd metter daedt, en nimmermeer om't Iock.

Voorwaer hy neemt de saeck, noch sal hem niet verslapen

Door gheenderhande vaeck, door geenderhande wapen:

Hier van heeft hy de keur; En noch tot meerder baet,

Van binnen onse deur, bedriegelijck verraedt.

Ons eyghen huysgenoodt, ^vhet vleesch met all' haer sinnen,

Heeft hy tot syn bevel, hela! om ons van binnen

^vGal. 5. 17.

1. Pet. 2. 11.

Wel listigh te verraen, maer tegens alle recht,
 Als hy van buyten aen ons met syn krijgh bevecht.
 Nu die ons vechten sien, en naer ons winning wenschen
 En syn alleen gheen Lien, gheen Werelt, ofte Menschen,
 Maer ^wall' de Englen Godts; daer voor wy staen ten toon.
 Iae Godes eygen oogh, die ons de rijcke Croon
 Van boven neer vertoont, volbodigh om te geven
 Syn bystandt inde strijdt, en naemaels 'teeuwigh leven.
 Hierom ist dat ghy vecht, 'ten is gheen cleyne saeck.
 Wel an dan als een Man, verclouct u op den Draeck.
 Den Heer heeft hem voor heen alree nu eens verwonnen:
 Verwonne door syn Cruys. Dit waepen heeft versonnen
 Voor ons de goedtheyt Godts: soo dat syn swacste leen
 Oock lichtelick hier door hem cunnen voorts vertreen.
⁺Doch hier is u van nood' wel naerstich t'ondersoucken,
 Gelijck de schermers doen, wat u den Geest vercloucken,
 En wat u wederom verswacken can de siel;
 Wat dat u niet te min, oft eens alsoo geviel,
 (Waer voor des Heeren handt u hoop ick sal behoeden)
 Dat ghy nu laegt in't sandt, de val weer magh vergoeden?
 Voort geen het ^xLichaem voedt, so sydt voor al bevreest:
 Want dit onsteect u 'tbloedt, en krenct u inden Geest.
 Veel nutter salt u syn het tegendeel te kieser;
 Want die sich hier ^ybemindt, die sal sich daer verliesen.
⁺Verkiest de soberheyt: want Ceres met de Wijn,
 Wil door onmatigheyt, goen tijdt by Venus syn.
 Schout dit geselschap toch, met haer onsteecken voncken;
 Want d'een verslapt de siel, en d'ander maectse droncken
 De derde boven al; die u gelijck een pest,
⁺In Lichaem siel en eer, berooft van al de rest.

^w1. Cor. 4. 9

⁺*Wat een Geestelijck
 Schermer al doen, en waer
 hy sich voor wachten moet?*

^xGalat. 5. 16. & 17.

^yIohan. 12. 25.

⁺*Moet sober syn schouwende
 het geselschap van Ceres,
 Bacchus en Venus.*

⁺Lucae 21. 34
 1. petri. 5. 8.

Soo dat ghy teenemael ontbloot van all' u crachten,
 Niet anders als de steeck des doodts en hebt te wachten.
 Beswaert u met geen goedt: Men vecht veel beter ^znaect.⁺
 Of wilt ghy syn bedect met waepenen, soo maect
 Een rock met maellyen van deuchden aen te trecken;
 V hoeft met een helmet van salicheyt te decken;
 Het wordt Godts inde vuyst, als een geslepe swaerd: ⁺
 Daer toe 'tschildt des geloofs, twelck al de rest bewaert.
 Dit syn de waepens Godts, men kan gheen beter vinnen,
 Die inden dagh des noodts den schermer doen verwinen.
 Hier toe is noch van noo dat ghy gestadigh ^awaect;⁺
 Want siet ghy strijdt met een, die nimmermeer en maect
 Of treves of bestandt; maer altijdt met syn Knechten
 Doorloopt het heele Landt, om sielen te bevechten.
 Dus weest altijdt bereydt; en schict dat gh'immers let ⁺
 Te hebben by de Handt de pijlen van ^bgebedt;
 Met een gespannen Boogh van hoop en van ^cbetrouwen;
 Dat Godt, als ghy maer wilt, u eeuwich wil behouwen.^d
 V vyandt hoe hy is, en can u deeren niet,
 Als ghy op syn verraedt van binnen maer toe siet. ⁺
 Hy handelt met u ^evleesch: hier aen soo sal't u schorten,
 Ten zy dat ghy het maect de ^fvleugelen te corten
 Met vasten, en met waeck', met arbeydt en met sweet;
 En ondertusschen oock met ^gscharpigheyt van cleedt.
 Bedwingt ^hhet vry int sien, in't voelen en int smaecken;
 Castijt ⁱhet ooc met reen, maer schict slechts wat te raecken:
 Hoe seer ooc dat het creunt, hoe't jammert hoe't versucht,
 Tast toe raect vel en vleesch, en slaet niet na de Lucht:
 Die heeft het niet gedaen, die sal u niet verheeren,
 Maer 'tis 'tweerspannigh vleesch, dat moet ghy dus verneeren.

^zGregor. Homil. 32. in
 Euvang.

⁺*Onbeswaert van goeden.*

⁺*Moet gewapent syn nae de
 toerustinghe Pauli.*
 Ephes. 6. 13

^aMarc. 13. 35. & 1. Pet. 5. 8.

⁺*Wacker.*

⁺*Gestadich Bidder.*

^bLuc. 18. 1.

^cAd. Hebr. 10. 36.

^dOsee 13. 9 Math. 23. 37

*Voorsichtich tegens
 t'inwendich verraedt.*

⁺*Voorsichtich tegens
 t'inwendich verraedt.*

^eGal. 5. 17.

^f1. Pet. 2. 11

^gPsa. 34. 13

^hCol. 3. 5.

ⁱ1. Corint. 9. 26. 27.

Castijt het vry noch meer, 'tis beter dat ghy't raect,
 Dan dat het voordien Heer u een misdadigh maect,
 En naemaels van sijn Throon u eeuwigh compt te bannen.
 Neen, neen mijn Liefste Soon, ghy moetet hier vermennen:
 En hoort niet nae syn stem, hoe luyde dat het krijt
 Want hier van hangt de Croon, en 'teynde vande strijdt.
 Nu hebb' ick schier gedaen. Maer dunct u nu geen reden,
 En dunct u niet geraen dat wy hier inde leeden
 Verdraegen weynich tijds; een cleyn geringe pijn,
 Om in het rijcke Godts alsoo vergoedt te sijn?
 Wie sou hier banck of pley jae duysent dooden vreesen,
 Om daer een erfgenaem van sulcken rijck te wesen!
 Een Burger van die stadt? een kindt van sulcken huys?
 Een bruycker van dien Hof? och! daer en is geen cruys,
 Daer is geen vier te swaer, hoe dat het oock moght heeten.
 De Parel is te dier, de schat te ongemeten,
 Den arbeydt al te licht voor sulcken rijcken loon.
 De blyschap alte groot, die ons werdt aengeboon
 Voor een soo cleynen dienst gedaen noch t'onser baten.
 Wat leckertandt sou weer niet minnelijck verlaten
 Een weynich spijs en drancks van syn gemeene sael,
 Om al syn leven lanck van sulcken Avondtmael,
 Het leckere Salet en Taeffel te genieten?
 Wat pijn sou syn te swaer? wat rooster sou verdrieten,
 Hoe vierigh dats' oock waer, wannermen maer en let
 Opt weeldige gesprey vant Hemels-Bruylofs-Bet?
 Nu wat de Prijs aengaet van d'alderrijxste cleeren,
 Daer mee den Heer het sweet des Loopers sal vereeren;
 De waerde insgelijcx, van d'opgehangen Croon
 Is wel soo dier van stof, soo swaer van overloon;

Dat oock om dat Ciraedt ^kmaer eenen dagh te dragen,
 Men heel de aerdsche schijf met recht behoort te wagen.
 En siet hier hebby nu ons andtwoordt breedt en wijdt:
 Godt gheve dat het u magh wesen tot profijt;
 En dat den dieren tijdt, ons niet en zy verloren.

^kS. August. lib. 3. de lib. arb.
 c. ult.

Twintichste Ghedicht.

Adrianus ontdeect bekeert ende beclaeght sich voor de Martelaeren, inde teghenvoordigheydt vanden Griffier. Valt henluyden te voet, ende omhelst haere vvonden; versouckende haerluyder ghebedt tot vergiffenisse van sijn sonden; te vreedden sijnde daer vooren te boeten alhier in dit leven.

Maer hier en can de Man syn grondt niet langer smoren,
 Die hy met puyr geweldt soo lange heeft bestopt.
 Syn opgeswollen moedt en wil soo niet vercropt,
 En wil hem langer niet alsoo verholen blijven.
 Soudt ghy dan twijffel slaen dat aen mijn sou beclijven
 Roupt hy, O Mannen Godts, 'tgeen dat ick recht te voort
 Vyt uw' bebloeyde mondt tot noch toe heb gehoort?
 Och denckt dat nimmermeer 'tsyn al te claere reden.
 Maer wee 'tmoordadigh hert, wee mijn bebloede leeden
 Van hoeft te voeten toe! wee dese rechter handt!
 Wee dese snoode tongh, wel waerdt dat elcke tandt
 Die ick draegh inde mondt haer als een priem doorboorde.
 Gheen ooghen saegen oyt, geen ooren oyt en hoorden

Van meerder Moordenaer. Ick ben die Dionijs,
 Ick ben die Phalaris heb afgegaen de prijs
 Van ongehoorde straf, van pynen en van moorden.
 Waer van is dese banck, waer van syn dese coorden
 Iae selver oock de vloer, end' ick van hoeft te voet,
 Noch anders soo becladt, noch anders soo bebloedt?
 Och! och! ick ben't, ick ben't, die u het bloedt verdropsen,
 Ick ben den wreeden Beul, die u heb doen ontsloopen,
 Die u tonnosel Lijff, noch nau een uyr geleen,
 Doen slaen heb Lam en stijf, doen scheuren heb van een.
 Siet hier eens, Heer Griffier hoe vloyen dese vloeren?
 Hoe syn haer Leen verdrayt? hoe hangen hen de schoeren?
 Om d'oogen heel geblaut; geswollen om de mondt;
 Het Lichaem op gecraut schier als tot eene wondt;
 Ontveetert syn haer dyen, vertroocken syn haer borsten,
 Haer syden heel versengt tot droogh verbrande corsten;
 De voeten syn vervelt, men siet het naecte been,
 Tot boven aende knie, van d'een en d'ander scheen.
 Int middel van haer reen, sagh ick haer vast staen druypen
 En d'ander hier en daer het middel-rift uyt cruypen.
 Iae noch al te recht te voort. Siet siet haer maer eens aen,
 Neen, sluyt ghy d'oogen toe; Ick bent die't heb gedaen.
 Ick bent diet heb gedaen. O schennis! O onwaerde!
 En lijdt mijn noch de lucht! en draegt mijn noch de aerde!
 Veel waerdiger voorwaer die inde diepste hel,
 Tot straf van mijn misdaet, als Theseus meegesel,
 Sou clagen nacht en dagh; of van den swarten Raven
 Verplosen en verpluct; of onder d'asch begraven,
 Het ongebluste vier voor dit onnosel bloedt,
 Sou lijden tot een straf, sou dragen tot een boet.

Te recht ben ick verbaest, met reeden wel verwondert,
 Dat mijn niet en verblaest, verblixemt, en verdondert
 Den Hemel gans en gaer. Och! sonder dan soo spae
 Voor desen Moordenaer noch hoop syn van genae?
 Sou dan den Christen Godt van my noch wel verhengen
 Een soenelijcke boet? Dat scheenen mee te brengen
 De woorden, so mijn dunct, die ghy flus tot my spraect.
 Maer och onsaligh mensch! 'kheb't al te grof gemaect,
 Gesondigt tegens Godt, gesondight tegens reeden.
 Doch isser noch wat hoops, dat sou door uw' gebeden,
 Dat sou dan moeten syn, door uw' vergunde spraeck,
 Door uw' gelede pijn, die my, in plaets van wraeck,
 Van Godts Bermhertigheyt, voor alle mijn misdaeden
 Daer meed' ick ben belae, verkrijgen sou genaede.
 Dit is dat ic versouck, O beste vrinden Godts.
 Spreect nu een enckel woordt toch voor dit Kindt des doodts.
 Och door uw' groote smert, door uw' ontfangen wonden.
 Die ick hier nu omhels, noch nat, noch onverbonden;
 Door uw' geleden banck, door uw' verdragen pley,
 Door al uw' ander straf, die ick hier nu beschrey;
 En dat noch meerder is voor u, door't Cruys uws Heeren;
 Soo bidt ick u van mijn, door uw' gebedt, te keeren
 De wel verdiende wraeck van Godts verbolgen Handt.
 Dat is, dat hy mijn spaer van dien bepecten brandt,
 Die hy den sondaers heeft bereydt int ander leven.
 Des ben ick weer te vreen, als reeden is, te gheven
 Aen syn rechtvaerdigheyt alhier alsulcken boet,
 Als syn Bermhertigheyt tot soen sal vinden goedt.
 'Ken weyger niet te sien, ick wil wel syn gebraeden;
 Als ick maer magh voldoen en krijgen syn genaede.

De aldersuerste Doodt, de alderwreedtste pijn,
 Sal my het soetste Broodt, de coelste Laving sijn:
 Want een gemeene straf, en kan mijn niet genougen;
 Mijn ongestelt gemoedt sou noch al blijven wrougen
 Dat ick noch naemaels sou volboeten in het vier.

Eenentwintichste Ghedicht.

Adrianus bidt den Griffier Notule te vvillen houden van syn Bekeeringhe. Ende dat voor eerst tot sijn eyghen selfs profijt, ten vvelcken eynde hy hem voor ooghen houdt, den arbeydt ende ydelheydt van't Hoffelijck leven, ofte gunst der Princen; Ende ter contrarien de volligheydt ende gestaedigheydt vande vrintschap Godts. Ten anderen oock, omme daer van den Keyser te vervvittigen. Item hy leyt het svvaerdt ter neer, met alle het Rechterlijck ghevvaedt. Beclaeght vvederom sijn misdaedt; Verheft de genade Godts, Ende toont sich boet-vaerdigh.

Maer op dat hier van blyck, soo wil ick Heer Griffier,
 Die hier tot deser uyt de woorden hebt staen hooren,
 Dat ghy al 'tavontuyr, van achteren tot voren,
 Sult stellen by geschrift: voor eerst om u profijt
 Daer mee te mogen doen, Indien ghy immer zijdt
 Een mensch van goedt bescheydt, een Man van cloucke sinnen.
 O vytvercoren vrindt! die ick oprecht beminne,

Mijn hulper inde banck, mijn Boeder in het Hof;
 Wat 'avontuyr, wat danck, wat goedt, wat eer, wat lof,
 Wat ist toch voor profyt daer wy met all' ons' crachten,
 Siet nu soo langen tijdt, naer hoopen en nae trachten?
 Wy dienen onsen Prins, en hangen van syn mondt
 Eer hy die opendoet, syn wy bereydt terstondt
 Te volgen syn bevel, te doen naer syn geboden.
 Als ^mons tot Feest of Spel de vrinden somtijdts nooden,
 Wy weygeren te gaen, alleen maer om tot lust
 En dienst van hem te staen. Wy derven onse rust,
 Gespeent van alle vreugt, van Maelen van Bancketten;
 Om slechts op syn geneught, en syn onthiet te letten.
 En dat weer alle daegs, met een gestaeghe wacht
 Van 'sMorgens voor de Son, tot 'sAvondts inde Nacht.
 Chameleons gewijs soo stellen wy ons wesen,
 Naer dat syn aensicht is tot blyschap of tot vrees.
 Heeft hy een vrolijck uyr, wy toonen bly gelaet;
 Grimt hy by avontuyr, wy moeten metter daedt
 Met ombeweegt gemoedt, het voorhooft soo vervouwen,
 Bewijsen sulcken roedt van gramschap of van rouwe,
 Als of ons waer gebeurt het aldergrootste leet.
 Vougt hier by desen noch, dat ons het beste cleedt,
 'Twelck wy naer onse lust wel anders souden dragen,
 Naer syn bedurven sin of ydel welbehagen,
 Iae dick nae syn levrey moet syn gefatconneert.
 Maer dat mijn aldermeest, och leyder! nu wel deert,
 Is dat wy Officiers naer't laecken oft naert prijsen
 Van syn beroerden Geest, ons vonnis moeten wijsen.
 Nu sparen die misdoedt, en syn alsiede blindt:
 Nu storten 'theyligh bloedt, en blijven 'sKeysers vrindt.

^lS. August. l. 8.
 Confess. c. 6 Circa med.

^mTertul. de de poenit. c. 11.

Doch vrindt op die manier, gelijk de Princen plegen.
 Dan als ghy nu al schier de vrindschap hebt vercregen,
 Wat hebdy dan al vets gewonnen en gevaen?
 Hoe wanckelbaer is zy? hoe haest is zy gedaen?
 Hoe breuckel, en hoe los? hoe rasch zydt ghy vergeten?
 Den eenen dagh opt hooght' aen 'sKeysers zy geseten,
 Gestreecken, en gestreelt; des anderdaeghs berooft
 Van al u avontuyr, lae dickwils van u hoeft.
 Gaet nu en boudt op't Ys; Gaet heen betroude Hoven.
 Veel liever, sydt ghy wijs, soo stiert u hert naer boven.
 Siet eens daer ghy nae tracht, nae loopt so meenighlaer,
 Cunt ghy op desen dagh becomen, wildy maer.
 Doch met meer vastigheys, end' in alsulcker vougen
 Dat uw' geheele siel in alle haer genougen
 Sal blijven gans versaet. Want huyden eert noch nacht
 Werdt ons de vrindschap Godts, *van* selfs thuys gebracht.
 Want cansen syn ons dit! wat rijke avontuyren!
 Een vrindschap van een Godt, die eeuwelijck sal duyren.
 Een vrindschap van een Heer, die niemant en bedriegt,
 Die nu noch nimmermeer syn vrinden en ontvliegt:
 Die naemaels eeuwich is, en hier soo lang sal blijven,
 Tot dat u quaede wil hem selfs eerst sal verdrijven.
 Siet nu dit groot weldaedt, doet hy ons bieden aen.
 Soo veel als mijn aengaet, Ick ben alree beraen
 Dit als een hooghste goedt van ongemeten waerde,
 Voor mijn voorgaende*n* dienst, en 'sKeysers Hof t'aenvaerden.
 En dat, opdese plaets: en dat, van deser uyr.
 Gelijk ghy nu een vrindt, en een getrouw' gebuyr,
 Mijn altijd sydt geweest in rechten en daer buyten;
 Soo'n soud ick uwen Geest niet gaerne buyte sluyten:

Op dat gh'in desen oock my tot een meegesel
 Mooght wesen vant geloof, en vluchten voor de Hel,
 En hier oock niettemin voor Satans loose netten.
 Doch hebby des gheen sin, soo'n wilt my niet beletten.
 Niet dat ick juyst begeer daerom indien ghy blijft
 In doolingen versteent, in ongelooft gestijft,
 Dat ghy voordien Tyran mijn saecken sult bedecken.
 Neen, neen 'ken wil dat niet, want hoe sou my dan strecken
 De doodt, daer ick nae tracht, tot betering en boet
 Van mijn moordaedigheyt end' uytgestorte bloedt.
 Maer dit begheer ick slechts, dit wil ick hier maer seggen:
 Dat ghy mijn met onrechts, of met verkeerde dreggen
 Van vrindschap pogen sult te trecken van het best,
 'Twelck ick nu heb aenvaert. Aengaende voorts de rest;
 Soo wil ick herde wel, dat ghy in uw' ding-taelen,
 Die flus gehouden syn, mijn Naem oock sult verhaelen:
 Niet als een rechter nu, maer onder dese schaar,
 Als een geloovigh mensch, en als een Martelaer.
 Siet hier, daer leyt het swaerd, daer syn de roode Roeden:
 Z'en sullen nu voort aen mijn siel niet meer bebloeden.
 Daer leyt met eenen oock het Rechterlijcke cleedt.
 'Kverclaer u, Heer Griffier, dat mijn gheen dingh soo leet
 Of is of wesen kan, dan dit ick de geboden
 Des Keysers oyt volbracht, ten dienst van syne Goden.
 Ick weet nu alte wel, wat dit voor Goden sijn:
 De "Duyvels vande Hel, de Beulen vande pijn,
 Die Godts verbolgen Handt, hier nae sal doen betaelen
 All' die ten lesten toe van syn Geboden dwaelen
 Met een verdrayde sin. Och! wat geluckigh lot,
 Van Liefde en van minn' heeft my de goede Godt,

"Psal. 95. 5.

My, my onwaerde siel! op huyden doen verschijnen?
Mijn Hert cant vatten niet, mijn dunct dat my verdwijnen

De sinnen van mijn Lijf, de crachten van mijn Geest.

Aen my, syn soen te bien! aen my, die ben geweest
Een soo bebloeden dier, en vyandt synder Kercken!

Och! dat de Werelt hier, dat alle menschen mercken

Syn goedertierenthey; en met wat groote maet

Dat syn ^oBermhertigheyt syn recht te boven gaet.

Och! dat hem d'Engelen voor mijn daer over eeren.

^oIacob. 2. 13

Maer ^pwat sal ick den Heer hier vooren wederkeeren?

Doch van syn eygen goedt: ^avan mijn en hebb' ic niet.

^pPsal. 115. 3

Och! of hy sich weerom te vrede stellen liet,

^aRom. 11. 35.

Dat ick sou nemen aen een Kellick uyt te drincken,

Die hy my nae syn sin believeu sou te schincken;

Al waerse niet dan Myrrh niet anders als een Gal,

Soo weet ick datse my als honigh wesen sal.

Ick ben een Christiaen: en sal tot allen tijden,

Dien tijtel houden staen, dien Naem gestaegh belijden,

Dit is voor daen mijn Roem, mijn Adel en mijn Lof:

Mijn Coning is den Heer, syn Hemel is mijn Hof,

Mijn Stadt, en mijn Palleys; daer ^jjoect mijn siel te wesen.

Hier voor sal ick gheen straf, gheen duysent dooden vreesen

^pPsal. 83. 1.

Dit sal ick opte banck dit sal ick in het vier

Vercundigen ten danck.

Tweentwintichste Ghedicht.

Adrianus versouct vanden Griffier dese blijde tijdinge te vullen brengen aen Natalia sijn gheloovighe Huysvrouwv' vande vvelcke hy verhaelt den hertsvveer, die sy tot dier tijdt toe ghemaect heeft in sijn Ampt ende ongheloovigheydt. Ende met vvat bevveeghelijcke vvoorden, sy hem noch ten selven dage heeft bejegt. Neempt eyntelijcken oorlofvanden Griffier.

En ghy sult Heer Griffier
 (Indien ghy't doch met mijn onwilligh sydt te wagen)
 De saecken soose syn, den Keyser overdragen.
 Maer O! mijn beste vrindt, daer is noch maer een dingh,
 'Twelck ick van u begeer: als dat ghy dese tingh
 Sult brengen aen mijn Vrouw'. Neen, neen en wilt niet schromen:
 Ten sal haer tot geen rouw' maer al te wel gecomen,
 En al te waerdigh zyn. Hoe dick heeft my dat Wijf
 Gevallen om den Hals, gehangen om het Lijf?
 Dat ick toch eens wou sien 'tbedrogh van onse Goden,
 Dat ick een staecken sou, dit Moorden en dit Dooden,
 Dit sieden en dit braen vant Heyligh Christen Bloedt.
 Niet langer als van dagh viel zy my noch te voet,
 Ter wijl zy voor mijn deur de Dienaers sagh met pijlen,
 Met rechtelijcke roen, en Officiere-bijlen
 Verwachten naer mijn compst. Waer uyt de goede Vrouw'
 Wel licht bevroeden const, wat daer nae volgen sou.

Zy viel op bey haer Knyen ter aerden neer ghebogen;
 Daer lagh zy als voor doodt, met haer besturven oogen.
 Och, hoe verdriet het my! Ick beurden haer, tis waer,
 Tot driemael over endt, maer 'twas weer even naer.
 Tot driemael stontse op, tot driemael vielse weder.
 Den aessem quam weerom, maer seegh weer t'elcken needer;
 Verbleyct van haer couleur, berooft van al haer roodt.
 Tot dat z'een weynich weer becomen in mijn schoot
 Met eeck en specery, en met mijn schoone woorden,
 Sprack: O mijn Liefste Man! En sal dan nu dit moorden
 Van d'alderliefsten Godts, niet comen eens ten endt?
 O Man! O Kindt des Doodts! hadd' ick u noydt gekendt
 Ghy wist wel wien ick was, hadt ghy my toch gelaten.
 O Vooghden van geweldt, wat salt u cunnen baten
 Dat ghy tot sulcken echt, hela! mijn hebt gepraempt?
 'Tis cracht *ten* is geen recht; g'hebt *reden* dat gh'u schaempt
 Maer ghy noch aldermeest, maer ghy, maer ghy bysonder
 Mijn alderliefste Man: voorwaer 'tis meer als wonder,
 Dat u 'tversteende Hert niet alle uyrs en berst,
 Als ghy met sulcken smert het mijne soo verperst.
 Verperst, onsaligh mensch! wat noot waert mocht het breecken?
 Is dit uw' schoon gelaet, uw' vleyen uw' smeecken,
 Dat ghy de Christen schaer, die eens met mijn gelooft,
 Verslict met huyt met haer, van goedt en leven rooft,
 Te vier te swaert vermoort? voorwaer is dit de liefde,
 Die my so dick uw' woordt, uw' pen so dickmael briefde?
 En wat bemindt gh'in mijn? ist Christendom misdaedt,
 Soo wil ick oock met pijn gestraft syn van mijn quaedt.
 Laet ick de eerste syn, doet mijn voor heenen leyen:
 Beprouft aen mijn uw' banck, uw' roeden en uw' pleyen.

Dit sal mijn liever syn als oydt uw' Bruylofs-Bedt.
 En seecker 'tis wel reen, dat nae des Keyzers Wet,
 Vw' Huysvrou aldereerst, de straffen sal verdragen.
 Dat sal den Keyser seer, lae 'theele rijck behagen;
 En u een voordeel syn tot meer en hooger staet.
 Maer neen, mijn lieven Man, al ist dat ick dus praet,
 Soo is nochtans mijn wil, mijn sin, en mijn begheeren,
 Dat ghy ten lange lest u toch eens wilt bekeeren;
 Oft immers met uw' Ampt, uw' wreetheyt toch bedaert.
 Ick bidt u andermael (en viel met een ter aerdt)
 Niet door't bebloede Cruys, daer aen hem deede reken
 Den grooten Soone Godts, want hier soud' ghy mee gecken,
 Gelijck ghy pleegt te doen; maer liever door al 'tgheen,
 Dat meest vermurwen kan de Marmer en de steen
 Van uw' vervroren hert. Ick bidt door dese handen,
 Die ghy hier siet beclemt; en weeroom door de panden
 Van ons gemeene Bedt. Ey! sietze toch eens aen;
 Hoe datse metten rouw' haers Moeders syn begaen.
 Tis waer z'en spreecken niet, maer hoortze eens versuchten.
 Laet u bewegen noch door d'ongebore vruchten,
 Daer ghy door dit verdriet een oorsaeck van soudt sijn,
 Dat zy of heel te niet, of inde stoel van pijn,
 Eer hen ter halver smert het leven waer geboren,
 Door mijn vercrompen hert u souden gaen verloren,
 En Ick met hen gelijck. Dit sou by avontuyr,
 Als een tweedubbelt Lijck, u vallen veel te suyr.
 Nu laet u dit geschrey, de vloedt van dese tranen,
 Daer ghy mijn oogen bey, soo bitter in siet banen,
 Vw' ongevoelick hert wat raecken voor het lest.
 Dus sprack de waerde Vrou: End' ick bedurve pest,

Naer dat ick haer een wijl beveynst had sitten vleyen,
 Ginck ick ter smuyck van daer en liet haer leggen schreyen.
 Maer haer betraendt gesicht, dat by mijn was versmaet,
 En is haer daerom niet gebleven sonder baet.
 Den Hemel heeft gesien haer twee betraende oogen.
 Ghy sult haer nu gaen bien een dwael om die te droogen.
 Doch recht maer als een boo, al sydt ghy vry wat groot:
 Den Heer die sendtze haer, gheeft ghyz' haer inde schoot.
 Op datse t'heyligh nat daer meede uyt magh oosen,
 En nu van schreyen mat haer selven wat verpoosen.
 Och sonder twijffel lae. 'Tis haer bedroufden Geest,
 Haer tranen, haer gebedt, dat my hier is geweest
 By Godts Bermhertigheyt de oorsaeck van genaede.
 Maer nu, mijn Heer mijn vrindt, het werdt voordaen te spade.
 Gaet, gaet ter goeder uyr, volbrengt mijn leste wil;
 Ter wijl ick mijn bedenck, hoe ick best soen en stil
 Den alderhooghsten Godt, voor mijn scherlaecken sonden:
 Voor eerst met my gebedt, en daer nae met mijn wonden.
 Krijgh ick de hant op't hooft, voor Godes hooge Throon.
 Sal ick u wesen oock gedachtigh voor uw' Loon.

Drieentwintichste Ghedicht.

*De Griffier geeft alle de gelegtheydt vande saeck te kennen aenden
 Keyser. De vvelcke sich selven hier over seer ontstellende Adrianum uyt
 Kercker doet haelen. Dan alsoo hy hem nergens meede bevveghen*

*en kan te vviijken vant gheloof, Soo sendt hy hem vvederomme dervvaerts
gevangen ende ghebonden. Middeler tijdt draegt de Griffier de tijdinghe
aen sijn Huysvrouwv' seer vervvondert in't langh ende laet uytblijven van
haeren Man.*

Daer mee soo gaet hy deur. Maer d'andere veel stercker,
Begeeft sich int getreur, int middel vande Kercker,
Iae sellifs van het bloedt: 'twelck sijn gebedt opstijgt
En inde plaets van ^swraeck, voor hem genae verkrijght.
De schrijver seer verbaest, beroert in al sijn sinnen,
Gaet u met grooten haest, voor eerst O Keyser vinnen.
Ghy doet hem goedt onthael, en wilt van stonden aen,
Met sonderling verhael, op't nauwst van hem verstaen,
Hoe dat al is geluct de saeck der Martelaren?
Hy doedt van stuck te stuck, van al sijn wedervaren
V duydelijck bescheyt: Als dat zy niet alleen
Naet uytgherecte Lijf, en lang gepijnde Leen,
En syn by't waer Gheloof van Nazareth gebleven;
Maer dat den Rechter selfs het Galileesche Leven
Oock aengenomen heeft. En dat met sulcken raedt,
Soo rijp soo wel bedacht, dat hy ter verscher daedt
Syn Rechter-stoel geruympt heeft daer hy was geseten,
Syn roode Roe versmact, syn Tabbaert neergesmeten,
De Bylen selver mee en 'tRechtelijcke swaerd:
Iae voordien heelen hoop volmondigh uyt verclaert;
Dat hy misdadigh was van haer bebloede wonden.
Hoe dat hy met berou van sijn bedreven sonden,
Hen weerom een voor een gevallen is te voet,
Omhelst heeft haere leen, gelict haer roode bloedt:

^sGenes. 4. 10.

Met meenigh om alsoo 'tgundt dat hy heeft misdreven
 Te soenen met syn doodt, te boeten met syn leven.
 Wel ongeluckigh Prins hoe smaect u dit relaes?
 Recht als een dullen sot, als een ontsinnigh dwaes,
 Die syn ontstelt gemoedt onmachtigh is te dwingen,
 Soo suldy arrem bloedt schier uyt u selven springen.
 Ghy bleeyt, ghy bloost, ghy schuymt; 'thaer rijst u overendt;
 Soo dat het nau en scheelt dat ghy u selven schendt.
 Nu slaet ghy op't Bufet, nu sit ghy weer te peysen,
 Nu gaet ghy door't Salet, vijf ses versheyde reysen
 Stilswijgent ghins en weer, ter tijdt en wylen toe,
 Dat ghy ten deel van slaen, ten deel van stampen moe,
 Als een verwoeste Stier voor d'hersenen geslegen,
 Hem vraegt op u manier: of hy de saeck te deegen
 Gevat heeft en verstaen? of hy oock wel gewis
 Van Naem en van Persoon des Mans verseeckert is?
 Hy andtwoordt u weerom; de saeck seer wel te weten,
 Als dat het is de Man die altydt heeft geseten
 Als Rechter in uw' Stoel; die u als trouste vriendt,
 In al dit groot gewoel, op Christum heeft gedient:
 Die op den dagh van heen noch drientwintigh Mannen,
 All' tsamen een voor een heeft inde pley doen spannen,
 Doen trecken en doen slaen tot stervens toe bynae.
 En dat noch vaster gaet, hy die van Adria
 Den Naem te voeren plagh, want tot een secker teycken
 Dat hy hem by geschrift gebeden heeft te reycken
 Syn uytgedrueten Naem aen u in eygen Handt.
 Hier springt ghy toch te seer van tooren uyt den Bandt.
 Ghy laet op staende voet, hem uyt de Kercker halen,
 Vervlouct syn schuldigh bloedt voor Hel voor altemaele

Dat daer in krielt of cruypt; versweert de Christen sect,
 Die u van daegh te daegh uw' vrinden dus ontrect.
 Maer leyder arme Mensch! wat ghy sult doen of laten,
 Hoe dat ghy vloect en sweert, hoe schoon ghy weer sult praten
 Wat straf dat ghy hem dreygt, wat pijnbanck, wat torment,
 Syn hert blijft ongeneygt, 'tgelooft blijft ongeschent.
 Tot dat g'hem nu weerom, wel duysent mael verswooren,
 Int diepste vande Nacht, doecht brengen inden Tooren.
 Dan wel soo vast geboeyt, met stael soo overlaen,
 Dat hy van't swaer gewicht, nauw' over straet kan gaen.
 Ter wyl hy dan geleydt daer werdt naer u believeen,
 Vervought sich de Griffier sijn aengenomen brieven
 Te dragen aen sijn Vrouw: verwondert al te seer
 Wat datter is te doen, en waer haer Man, mijn Heer
 Den Rechter inde Nacht soo langh magh achter blijven.
 Nu voelt zy 'teen gedacht, nu 'tander weer om drijven
 Door haer bedroufden sin. Nu dunct haer het geschrey
 Van d'uytvercoren Godts te hooren aende pley.
 Nu dunct z'haer Man te sien hoe dat hy uyt doet reken
 Hun leeden opte banck; en nu weer souct te trecken
 Haer ongequetst gemoedt (tot aengenaemer roof
 Als hem wel is haer bloedt) vant Christelijck Geloof.
 Dus woelt het heyligh Wijf, en dus werdt haer van binnen
 Vertrocken siel en Lijf; tot dat d'ontroerde sinnen
 Door d'onverwachte tynghe weer comen op haer stel.
 Zy weet doch niettemin haer aengesicht soo wel
 Te setten op de maet, te vougen naede reeden;
 Dat noch aen haer gelaet, aen woorden, noch aen zeeden,
 Den schrijver mercken kan hoe dat zy is gesint,
 Of wat dat zy hier is, meer vreest of meer bemindt.

Vierentwintichste Ghedicht.

Natalia Huys-vrouwve Adriani, gaet opte ontfangen tijdinge haeren Man vinden, geluck vvenschen ende verstercken, aen d'een syde metten Rijcdom vande Graty Godts, Ende aen d'andere mette ydelheydt vande VVereldt ende van alle tgeene daer in is. Vertrouost sijn laete bekeeringhe, ende beveelt hem inde toesight van d'andere Martelaeren.

Zy doet den Heer Griffier wel heuselijcken scheyen;
 En gaet van stonden aen haer beesighlijck bereyen
 Om met een blyden Geest, soo jeughdigh alsze can,
 Te bieden veel gelucks aen haer ghewonnen Man:
 Die zy in't diep ghiool met yser vindt beladen,
 Gestrect ter aerden neer. Wat onversien genaede,
 Roupt zy, mijn Liefste Man! wat onverwachte deugt!
 Mijn siel maect groot den Heer; mijn Geest blijft heel verheugt.
 O alderblijtste nacht! wat scheelt ghy byde morgen?
 Hoe hebby my versacht mijn anxten, en mijn sorgen,
 Mijn lammer mijn gevaer? dit is de Goedtheyt Godts,
 Die my een Martelaer, Geeft voor een Kindt des Doodts.
 Drie dubbelt saligh Mensch! compt laet mijn dese banden
 Die boven alle wensch vercieren uwe Handen
 Omhelsen een voor een. Mijn alder liefsten vrindt,
 Hoe compdy aen't geluck, te wesen Godes Kindt,
 Die noch syn vyandt waert, wanneer ghy van mijn scheyde?
 O ongemeten goedt! u Ouders, gheen van beyde,

En lieten u dit nae, wie datz' oock zyn geweest.
 'Ten is niet dan genae, 'tis niet dan Godes Geest,
 Die aen u heeft ontdeckt de schuyl-plaets van sijn schatten:
 Iae maght en wil verstreect om die te mogen vatten.
 Och! houdtze toch wel vast, en laetze nimmermeer:
 Het is de rijxste waer, 'tis d'alderhooghste eer,
 Die Man becommen kan: het sijn de soetste weelden.
 De rest is niet dan 'roock, dan schaduwen en beelden;
 Iae met een woort geseyt, wanneer men't wel besiet
 Met rijp en goedt bescheyt, een schoone witte niet.
 Het moet al blyven hier, 'tis rijcdom 'tsyn wellusten.
 Men heeft ooc noyt ^vgehoort dat yemandt hier door blusten,
 Wanneer hy in misdaedt gescheyden was van hier,
 Tot synder sielen baet een vonckgien van sijn vier.
 De doodt die gaet het al vermengen en gelijcken,
 'Tis schop 'tis Coninx stock, 'tsyn Armen het sijn Rijcken.
 Den Rechter die daer wijst, en neemt daer gans geen acht
 Op't gundt de werelt prijst, op goedt, op groote macht.
 De Princen moeten hier haer Goudt, haer Croonen laeten:
 Zy comen daer alleen; geen Eelen geen Soldaten
 Geen Heyer tocht altoos werdt daer gelaten toe;
 Geen Voorspraeck nochte Soos. Helas! hoe sal te moe
 Daer sijn een naecte siel, wanneer zy werdt bevonde
 Te brengen hier van daen niet anders als de sonde?
 Van al de reste bloot, den Coninck van sijn staet,
 De Coopman van sijn goedt, de wijse van sijn raedt,
 Hoe seer z'ooock syn bedrouft, wan-hoopigh en verbolgen:
 Want daer sal anders niet als goede ^wwercken volgen.
 Al 'tander blyft om laegh. Het landt is veel te swaer,
 De wellust veel te vuyl, het geldt is daer geen waer.

⁴. Iust. lipsius int Epi[...]

^vprouerb. 11. 4.

^wApocal. 14. 13.

De wercken syn't alleen, die daer den Heer sal loonen,
 De deught en anders gheen, die Godt aldaer sal Croonen.
 Tis waer ghy compt al spae en volle laet te werck;
 Dan weer door Godts Genae gelijk ons leert syn Kerck,
 Werdt een gelijcke Munt, hem die ter ^xelfster uyren
 Gecomen is gegunt, als hy maer blijft geduyren,
 En met syn goede wil 'tverloop des tijds vervult.
 Want min of meer alst Goudt het yser hier verguldt,
⁺Soo kan de Liefde Godts oock een geringe saecke,
 Al waert in d'uyr des Doodts den Hemel waerdigh maecken.
 Spoeyt u wat als een Man, ghy sult op Godes woordt,
 Dat nimmer feylen kan, wel crygen noch de Poort;
 Al ist dat ghy wat laet sydt op de weght geslagen.
 Den Heer sal onderweegh u wesen tot een wagen,
 Syn graty tot een Ros: soo dat ghy noch by tijds
 Wel binnen comen sult. Des moet u weynigh strijds,
 (Oft u den Heer toe liet op wegh te weder varen)
 In gheen manieren niet verschricken of beswaren.
 De Croon is veel te rijck, te groot is 'thooghste goedt;
 Wel waerdigh seeckerlijck, waer voor ghy ooc uw' bloet,
 Ten lesten droppel toe, vrymoedigh mooght vergieten.
 Ick weet 'ten sal u nu noch nimmermeer verdrieten.
 En laet u dan gheen pley, of gheen bebloede banck
 Toch wesen tot geschrey; Maer wel tot lof en danck;
 Gelijckze zyn geweest aen dese vrome helden:
 Op dat den Heer u pijn met henluy magh vergelden.
 En ghy, O vrienden Godts, wiens boeyen ick omhels
 Gedenct toch bidd' ick u mijns Mans, uws meegesels,
 Iae selver oock uws Kindts: ghy hebt hem toch gewonnen.
 Dan doch alsoo syn strijdt noch nauw en is begonnen,

^xMath. 20. 9

⁺*De Liefde verguldt alle dingh.*

Soo houdt toch 'tgunstigh oogh geslagen op u Kindt:
 Op dat hy die door u nu heylighlijck begint,
 Door u en oock met u, magh salighlijck vol-enden.
 Nu sal ick mijn gerust weerom te huyswaert wenden,
 Ter tijdt en wylen toe den Heer u van sijn Throon,
 Sal roupen totte gift van 'sHemels-rijcke Croon.
 Dan wil ick O mijn Man, dat ghy mijn sult ontbieden,
 Eer ghy door Godes gunst de stricken sult ontvlieden
 De stricken vande Hel, en vande tweede Doodt.
 Hier mee scheyt zy van daer, verblydt in haere schoot
 Met Goddelijcke vreugt, die ghy met al u cloven,
 Met hacken en met slaen haer niet en sult beroven.

Vyfentwintichste Ghedicht.

*De Godtvruchtige Vrou vverdt verslaeghen, met een versierde tijdinghe;
 als dat haeren Man (die maer gins en vveer haer quam vervvittigen sijn
 aenstaende Doodt) het geloof hadde verloochent, ende 'tmartijrie vvas
 ontloopen. Zy houdt hem mids dien voor de deur, ende bestraft hem seer
 heftelijck: tot datze beter onderrecht zijnde, hem open doedt, ende om
 vergiffenisse bidt.*

Zy werdt noch wat bedrouft een weynich tijdts, tis waer;
 Door een versierde tingh, hela! die haer te swaer
 Voor heen werdt aengedient: als dat haer Man door't schromen
 Van sijn aenstaende Doodt, op wegh was om te comen

Versaecker vant Geloof, verlooper van het Cruys,
 Vercorter van sijn siel, te rugge weer naer Huys.
 Maer dit vervalscht gerucht dees' opgeraepde Cuyre
 Van sijn versierde vlucht, en sal niet langer duyren
 Tot dat hy met bescheydt van d'alderbeste Vrouw'
 Verdraegen sal het leydt vervoeren sal den Rouw'
 'Tsal wesen inde Nacht, als hy des ander dage
 Sal werden voor't geloof als Martelaer verslagen.
 Gedachtigh nu midts dien dat hy met woorden stijf.
 En sterrick heeft beloofd aen syn lief-hebbend' wijf:
 Als dat hy onbevreesd door brieven of door booden,
 Op sijn aenstaende Feest haer soude laten nooden:
 Soo vindt hy middel, siet, om selver in persoon
 Te brengen haer de tyng van sijn bereyde Croon.
 Hier uyt soo compt de fout van d'ombekende luyden,
 Dat zy den Dienaer Godts tot ongeloof beduyden,
 Twelck hem tot eer en trou most toe geschreven syn.
 Op dese valsche maer en overloogen tyn,
 Soo neemtze voor, goedt Wijf, haer Man te houwen buyten,
 En hem wel vast en stijf de Poort voor't hoeft te sluyten.
 Zy doet het metter daedt. De Man die compteur.
 Zy houdt hem op de straet, en andtwoordt door de deur:
 Oh siel vergeten mensch die Gode hebt gelogen,
 Syn Kerrick hebt bedrouft, u selven hebt bedrogen,
 Geweecken vant geloof, verlopen zyt vant licht,
 'Ken wil niet dat ghy meer komt onder mijn gesicht.
 Och! och onwaerdigh feyt! wie heeft u toch met praten
 Soo leelijcken verleyt, soo schadelijck doen laten
 Het geen ghy noch so versch en onlanghs hebt begonst?
 Wat list is dit geweest, wat heymelijcke const

Die u noch sonder pijn van spannen of van recken
 Vant Christelijck geloof soo saen heeft kunnen trecken?
 Wat Fundament is dit, wat crancker grondt gebouw'
 Van een standtvastigh Man? waert ghy noch maer een Vrouw'
 Of teer geboren maeght, het waer u te vergeven:
 Maer nu een Iaerigh Man soo kinderlijck te beven,
 Te laten u gelit, te vluchten uyt het velt,
 Eer dat noch tegens u de spiesen syn gevelt,
 De swaerden sijn ontscheydt, de boogen syn gespannen?
 Voorwaer 'ten is gheen feyt van Eer-beminde Mannen.
 Wel hoe! gh'hebt noch van ver den Vyandt nauw gesien,
 En wildy als een nar alree den Leeger vlien?
 Dit is te grooten schandt, dit past toch gheen Soldaten,
 Maer waer sal ick voordaen mijn aensicht durven laten,
 Wanneer ick t'synder tijdt sal comen in Gods Kerck?
 Wat oneer, wat verwijt, wat schandelijcker werck,
 Wat ongemeten schae sal ons hier noch uit rijsen?
 Ghy valt uyt Godts genae, verliest de rijcke prijsen,
 Die u nu al gereeds den Hemel hadt bereydt.
 En ick verhoopte mee te deylen in u feyt
 Alhier als Echte Vrouw' tot Godes eer gepresen
 Van Christus Martelaer; en naemaels oock te wesen
 Te samen int Ciraet van uw' Scherlaecke stoel.
 Maer ongeluckigh Wif, nu sal de Christen school,
 En seecker wel te recht, met mijn wel mogen gecken
 Als Huysvrouw van een Man die hem heeft laten trecken
 Door Kinderlijck verraedt van sulcken dieren wensch.
 Ellendigh Apostaet! Helas! verlochendt mensch,
 Verswijmer van Godts rijck, verquester van uw' Croonen,
 Segt eens met wat gelijk sult ghy oock durven toonen

Vw' aensight overstraet? hoe sal't sijn van couleur
 Als ghy't nu vrough nu laet sult steecken voor de deur?
 Neen, neen 'ken hoor u niet: ghy mooght u mont wel stoppen;
 Hoe dat ghy baert en tiert, Ick sal u laten cloppen.
 Dus claegt de goede Vrou. Dan dit was noch een tack
 Die aen sijn Roosen Crans by avontuyr gebrack.
 'Ten waer ghy seggen woudt, dat hy door dese boeten,
 Naer Godes Liefste wil, syn sonden moet versoeten,
 Daer hy soo meenighmael syn Vrou mee heeft beswaert.
 want hoe dat hy oock sweert, hoe seer dat hy verclaert,
 By siel by saligheyt onschuldigh hier in desen,
 Maer tot de slachtbanck toe, een Christen mensch te wesen:
 Zy blijft noch even seer verbolghen en ontstelt.
 Tot dat de goede Man weerhouwen van't geweldt;
 Seyt, waerde dienstmaegt Godts, Ick moet den yver prijsen
 Die ghy in desen toont: Maer laet u onderwijsen
 Soo recht en waerheyt is, en soo uw' staet betaempt.
 Ghedenct toch wie ghy sydt, en maeckt mijn niet beschaempt
 Hier voor de volle straet en alle de gebuyren.
 Ick sal met Godes baet in mijn geloof verduyren
 Den angel vande Doodt, al waerze noch soo fel.
 Mijn sal geen Keyzers wet, geen vier, geen swaert geen Hel,
 Geen schepsel wat het zy vant Christendom doen wijcken:
 'Tis al te vast in my, men sal't my niet afstrijcken,
 Al werden ick al schoon gecapt van lidt te lidt.
 Ick wacht te rijcken Croon te weeldigen besit;
 'Twelck Godt mijn heeft belooft en ghy mijn hebt doen hoopen.
 Wee my onaerdigh mensch! soud' ick dat soo verlopen
 Door vrees of vande Doodt, of van een weynich strijds,
 Of door des Werelts lust voor een cleyn brockgien tijds?

Neen, neen ick quam alleen tot u om my te quijten.
 Dan nu 'tu soo belieft, soo'n can ick niet verslijten
 Alhier veel langer tijds, want siet ick werd' verwacht
 Van d'ander vrinden Godts om dese leste Nacht
 Die ons beteyckent is van hier te sullen scheyen,
 Ons met een nieuwe lust ter doodt-waerts te bereyen.
 Mijn alderliefst Vrou, nu dus mijn saecken staen,
 Soo wilt mijn doch den rou die ick u heb gedaen
 Door mijn afgodery soo dickmael in mijn leven,
 In plaets van mijn adieu, om Godes wil vergeven.
 Ter wijl den Martelaer haer desen woorden spreect,
 Soo dunct de dienstmaegt Godts dat haer het herte breect.
 Sy opent hem de deur, en in de plaets van groeten,
 Soo werript zy haer neer ter aerden voor syn voeten.
 Sy bidt hem om genae, zy smeect hem om verlof;

Sesentwintichste Ghedicht.

Natalia geleydt haeren Man nae den Kercker, Ende des ander daegs nae 't Schavot. Alvvaer hy d'eerste van allen soo strengelijcken vverdt ghegheesselt, dat hem 'tingevvandt ter aerden vloeydt; Hy daer en tusschen Gode danckende, ende sijn Huysvrouwv' hem vertroostende. Eyntelijcken vverdt hy mette reste ghebonden op een Radt, alvvaer hem eerst ende al vooren de handen ende voeten afgecapt vvesende, de scheenen gebroocken, ende de leeden geraebraect vverden, gevende sijn salige siel met sijn 23 mede-Martelaeren inde handen Godts.

En gaen te samen nae het Pynelijcke Hof,
 Naer't donckere Giool, daer d'andere hem wachten,
 Om hen des anderdaeghs gelijk te laeten slachten.
 O alderblydsten tijdt! of aldersoetste Nacht!
 Hoe werdt ghy nu met sang en nu weer doorgebracht
 Met zeegen en met danck met yver van gebeden,
 En nu weer altemet met Goddelijcke reeden?
 Onsteecken met het vier dat in haer werdt gestooct
 Van Godes goeden Geest. Een ygelijck die jooct,
 Een ygelijck verlangt maer nae den Dagh van Morgen:
 De Nacht valt haer te lang, en sijn verveelt van 'tborgen
 Zy wenschen anders niet all' tsamen even seer,
 Dan eens nae dit verdriet te weesen by den Heer.
 Haer wensch sal hen geschien, haer wil sal hen gebeuren.
 Want, siet, des anderdaeghs sult ghy hen laeten sleuren
 En slepen over straet, naer't bloedige Schavot.
 Een deel is schier vergaen, een ander schier verrot
 Door haer voorleeden pijn, en haer versworen wonden.
 Den Rechter werdt alleen noch ongequest bevonden:
 Des is hy oock de Man die eerst aenhouwen moet.
 Ghy doedt hem slaen met roen, en maect hem so bebloedt,
 Dat hy geen mensch gelijct. All' dander staen rondtomme,
 Syn Huysvrouw niettemin, die met hem is gekomen,
 En schier tot yder slag hem met haer oogen troost.
 Men siet dat zy van vrees verbleyct, en nu weer bloost
 Van blyschap, als zy siet haer Man soo duldigh lijden,
 Als zy den nieuwen heldt soo vromelijck siet strijden.
 Zy siet hem staen ontbloot, gebonden aende pael,
 Met syn bebloede schoot; en hoort gheen ander tael

Als: u Lof en Danck, mijn Heer, voor dese slaegen,
 Die ghy mijn voor u Naem alhier nu doedt verdragen,
 En voor mijn sonden mee. Oh onverwachten dagh!
 Dat ick ter selver stee, nu weer verboeten magh;
 En met de selve straf daer door ick heb gesondight.
 Ick ben een Christiaen: dit wil ick dat vercondight
 Sy heel de wereld door; op dat nae dit Patroon
 De Rechters mijns gelijk, verhoopen vanden Throon
 Des Heeren, hoe zy oock met sonden sijn belaeden
 Hoe datz' oock syn bebloedt verghevingh en genaede,
 Nu Mannen, nu weer aen. Ick ben't die't u gebiedt:
 Mijn dunct ghy pleegt te slaen al bet op mijn onthiet
 Dan als ghy nu wel doedt op mijn ontdeckte leden.
 Nu Flux, met nieuwe moedt: Ick heb oock te besteeden
 Voor Christo vleesch en bloet. Nu gaet hem weerom toe
 Of 't noyt en waer geschiet. Wel Mannen werdy moe?
 Soo, soo: dat is mijn Lief dat d'ander u verpoosen.
 Och! wat gecierde Crans? och! watte roode roosen?
 Wat Palmtack, wat Laurier? och! wat verburge schat?
 Wat Rijck, wat Monarchy? och! wat vergulde Stadt?
 Mijn siel ^yverlangt nae dy en heught sich te verlaten
 Alhier dit aerde-slijck, voor u vergulde Straten, ^ypsal. 38. 3.
 Voor u begraefden Tuyn, voor u geblomden Hof;
 Daer ick nu gheen geschrey, maer een gestaege Lof
 Een Halleluyaes-Liedt voordaen sal hooren singen.
 Mijn siel heeft haer ^zverheugt in dese blyde dingen?
 Als dat wy noch van daegh nae dit gelede Cruys, ^zpsal. 121. 1.
 Te saemen sullen gaen in ons Heer Vaders Huys.
 Een Huys, een weeldigh Huys! *een woonplaets van wellusten*
 Daer ons onthaelen sal daer ons sallaeten rusten

Dien alderbesten waerdt, nae sijn bereydt Salet,
 Opt Gulde Ledikant van sijn gespreyde Bedt.
 Dit hebby mijn geleert, Godt loon u, Lieve Meesters,
 Sa, Sa! weer nieuwe roen; neemt weerom versche heesters.
 Raect, Raect en slaet niet mis: gh'en weet mijn reden niet
 Want hoe mijn meerder is de smert van dit verdriet,
 Hoe dat mijn leen meer bloen, meer Tranen dese oogen,
 Hoe dat mijn Vader oock meer vinden sal te droogen
 Met sijn fluweele handt, en met sijn sachten douck.
 Dus roupt den Ridder Godts ten lesten even clouck;
 Tot dat de Beuls vermoeyt, de roeden heel versleeten,
 En hem tgeslaegen Lijf rondtom is opgespleeten:
 Soo datmen doort gebeent ontdeect en als gevilt
 Kan sien hoe hier de long, en daer de lever drilt.
 Iae dat hem 'tmeerendeel van 'tingewandt, ocharmen!
 Ter aerden neder vloeydt te samen mette darmen.
 Ghy selver schriect uw' feyt, en keerter d'oogen af,
 Om in hem niet te sien de wreedtheyt van uw' straf.
 Bevreesst oock niettemin hier door rumoer te maecken,
 Gebiedt g'hen all' gelijck terstondt te rade-braecken.
 Men doet naer uw' bevel. Zy werden opgevat,
 Gebonden een voor een op een bysonder radt.
 Daer op ghy noch voor heen den Rechter voor sijn snappen,
 De handen alle bey en voeten af laet cappen.
 Daer leyt hy als een block, noch even wel te vreen
 T'ontfaen de staele stock op sijn mis-bruycte Leen.
 Hy krijghtze op sijn dyen; Men gheeft z'hem op syn scheenen,
 Op alle bey de knyen, op ermen en op beenen.
 De lest' en beste slagh ontfangt hy op syn borst:
 Waer door syn siel vertrect, en laven gaet haer dorst,

Vyt een vergulde Kroes, daer in haer werdt gheboden
Een aldersoetste Wijn: geen Nectar van uw' Goden.

(Want dees' is of versiert; of seecker voor haer beck,

En is gheen ander dranck, als ^azwavel, vier en peck)

Maer wijn der vrinden Godts, die soo verkoelt haer borsten,
Dat zy met staeghen dranck daer nimmermeer en dorsten.

^apsa. 10. 6

Ter wyl hy staet en drinct, daer uyt die soete zee

Waer uyt den Nectar springt; Siet comen d'ander mee,

Tot een volmaect getal van vier en twintich Mannen,

Gecroont met dierbaer Goudt; bequaem juyst om te spannen

Noch eens een ander Rondt, noch eens een tweede croon

Van vierentwintigh Man, ^bom d'alderhooghsten thron:

Om met een dubbeld' Choor, jae al den Hemel t'samen

^bApoc. 4.4. &c.

Den Heer te singen Loff, van eeuw' te eeuwen Amen.

Eynde des Lof-sangs,

De overgebleven mislagen des Drucks, behalven eenige kleyne ende gemeyne Fouten van *Orthographie* (die den billicken Leser door eygen beleeftheyd sal believen door de vingeren te sien) salmen aldus verbeteren:

Fol. 2. Linea. 6. Wassen. leest *wasschen*. Fol. 4. Lin. 1. Selfs. Leest om het Dichts wille met twee Syllaben *Sellefs*. *Nota*; alhoewel dit Woord in sich selven maer eene Syllabe en is, nochtans overmids sommige letteren, ende by naeme *I*. ende *R*, wanneerze gestelt werden voor de letteren *F*. ende *K*, inde pronuntiatie de kracht schijnen te hebben van dubbelde Syllaben, soo salze den Goetgunstigen Leser, daer vooren naer eysch vant vaers, somwijlen believen te nemen. Fol. 13. Lin. 12 Pieren, leest *Mieren*. Fol. 29. Lin. 13. Gesterct, leest om het vaers wille met drye Syllaben, *Ghesterrict*. Fol. 33. lin. 24. inde aenteyckeninge op de kant: 4 & 161 D D. leest: 4. & *ibi Doctores*. Fol. 46. lin. 25. Gicht. leest *Iicht*. Fol. 47. lin. 5. op de kant onvermoegtheyt, leest *Onvermoeydheyt*. Fol. 65. lin. 22. Dat is uw. Leest: *Dat is dat uw'*. Fol. 69. lin. 4. op de marginale aenteyckeninge ende manier, Leest: *ende manier*. Fol. 73. Lin. 21. Noch van stof. Leest *noch van wat stof*. Ter selver plaetse lin. 24. werricke is. Leest: *wercken zijn*. Fol. 74. lin. 10. op de kant S. ad Corint. leest *Supra ad Corint*. Fol. 75. lin. 25. Voorwaer hy neemt. Leest *Voorwaer hy meent*. Fol. 79. lin. 19. bebloeyde, Leest *bevloeyde*. Fol. 81. lin. 3. Och sonder, Leest, *Och souder*, Fol. 85. lin. 12. Dat ghy mijn met onrechts, Leest *Niet t'onrechts*, Fol. 96. lin. 22. noch nimmermeer, Leest *Noch immermeer*, Fol. 103. lin. 1. Als: u lof, Leest, *als. u zy lof*.